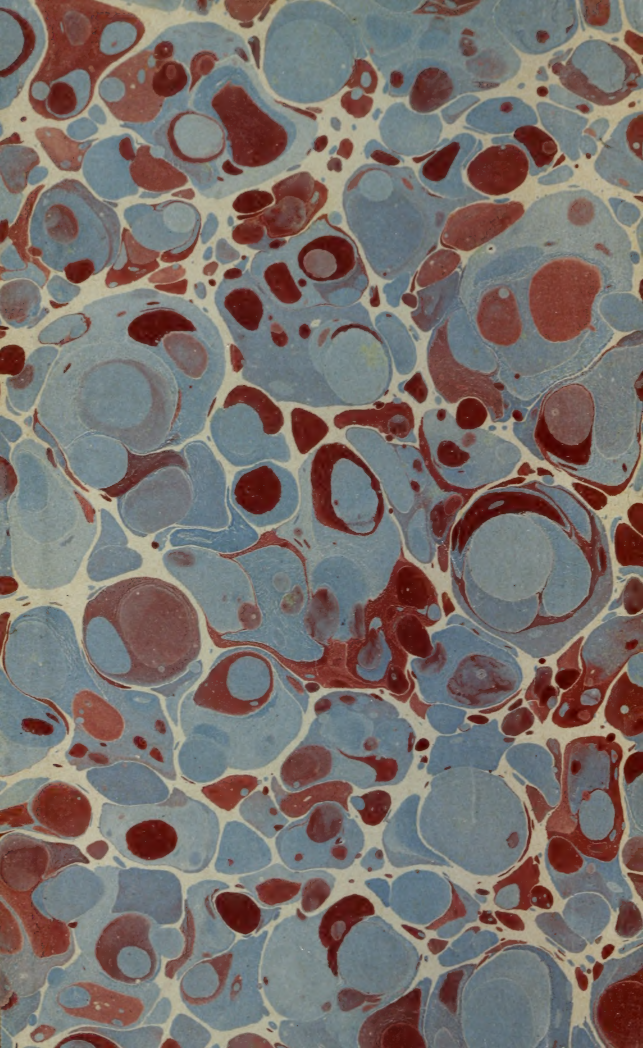
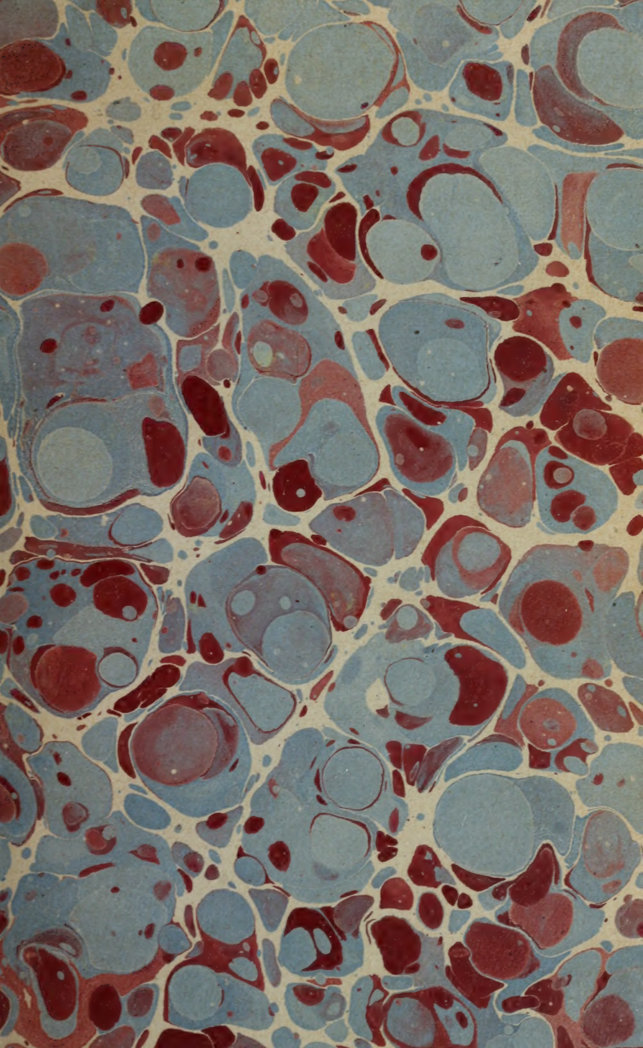

3 1761 07432865 9

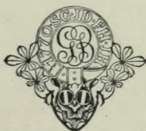
ERIK PLOVPENNINGS DØTRE

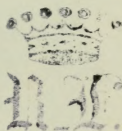
ERIK PLOVPENNINGS DØTRE

EN SAGA FRA SVUNDNE TIDER

AF

MARIE HENCKEL

GYLDENDALSKE BOGHANDEL
NORDISK FORLAG
KØBENHAVN OG KRISTIANIA
1906

FR. BAGGES KGL. HOF-BOGTRYKKERI
KØBENHAVN

I.

De ædelig Jomfruer fristed Kaar, der ej
var gode og blide,
Men Hvilen fanger en Gang hver Sjæl,
der her paa Jorden maa lide.

Det var i Aaret efter Guds Byrd 1247.
En kold Aprildag var det, med Vestenvind og høj, klar Solskinsluft. Stolt og anselig nok at skue laa den af Kong Niels opførte Borg deroppe paa Banken ved Nibsaaens sydlige Bred og knejste som en Kæmpe over den ældgamle Stad Ribe, der havde en ikke ringe Udstrækning med dens mange Kirker og Klostre, hvis vidtløftige Bygninger ragede frem imellem Borgernes smaa lerklinede Huse med Kaalhaverne foran.

Det stærkt befæstede Slot dannede et sikkert Værn mod alle Angreb fra Søen, hvad der betydeligt havde fremmet Byens Skibsfart og udbredte Handel; Fartøjer fra fremmede Lande løb stadig ind og ud af Hav-

nen, og de store Klostre baade af Dominikanernes og Franziskanernes Orden, Gildehusene og Tilstedeværelsen af de talrige gejstlige med deres rige Indtægter bidrog yderligere til at øge Byens Velstand, saa at Ribe, hvis første Oprindelse taber sig i den graa Oldtid, paa dette Tidspunkt med Rette kunde regnes for en af de anseligste og mest blomstrende Stæder i hele Norden.

Men de gyldne Dage, da Kong Valdemar Sejer holdt Hof paa Riberhus, var forbi.

Seks Aar var det nu siden, at han havde lukket sine Øjne og hans Søn Erik, stolt Bengærds førstefødte, havde besteget Danmarks Trone. Ærlig nok havde Erik Valdemarsøn stræbt at fuldføre det Storværk, hans Fader havde begyndt, men kun lidet var det lykkedes ham. Den Tid han havde studeret ved Højskolen i Paris havde givet ham Smag for Sydens lettere, mere dannede og forfinede Sæder; men skønt han var tapper, ridderlig og beleven, vennesæl og gavmild indtil Ødselhed, fattedes der ham dog Faderens rige Evner, hans Fasthed og skarpe Ørneblik, og Fejder og Uenigheder med hans Brødre optog det meste af hans Tid. Især lod den urolige Abel, Sønderjyllands Hertug, ham aldrig i Fred, men klagede idelig over lidte Forurettelser, fremkom idelig med nye Fordringer, og Erik var saa

vist ikke Manden, der evnede at holde ham Stangen og sætte en Stopper for hans Anmasselser.

Nu ud paa Vaaren var han borte fra Ribe i Anliggender, der gjaldt den sidste Tvist mellem ham og Abel, og Dronning Jutta, der ventede sin Nedkomst, sad tilbage paa Borgen med sine tre smaa Døtre.

Solen tittede kun sparsomt ned i den skumle Borggaard, der var dyb og mørk som en Brønd, indesluttet af de høje, favnetykke Mure, og kun faa var de Straaler, der trængte ind gennem de smaa Vindusglugger i Fruerstuen, hvor Dronningen, der var i sidste Maaned af sit Svangerskab, laa henslængt paa Løjbænken med et Silketæppe bredt over sig og klagede ynkeligt over Hovedværk, mens hun gabede af Kedsomhed. Et Par Terner slog Væven og nynnede paa en Vise, som de dog afbrød, hver Gang Dronningen drog et af sine smaa, utaalmodige Suk, og de to ældste Kongedøtre, Smaapiger paa fem og seks Aar, løb omkring og legede med deres Dukker.

Hertug Albert af Sachsens Datter, der delte Tronen med Erik Valdemarsøn, var fager baade af Aasyn og Skikkelse. Hun elskede Pynt og Pragt, og var lige saa mild og vennesæl, men ogsaa lige saa svag og let af Sind som hendes Ægteherre; de var

givet i Ægteskab tilsammen i deres tidlige Ungdom, og havde levet et saare lykkeligt Liv ved hinandens Side; men nu i Alvorens Dage var det kun slet bevendt med Fru Juttas Mod og Styrke, hun trivedes bedst i Solskin og sank sammen, da Prøvelserne ramte hende.

„Saa støjende I er, Ingeborg og Sofie,“ klynkede hun, „kan I da ej forliges —“

„Jo, men Jutta skreg, for hun vilde have Sofies Dukke med Guldkronen, og nu har hun revet Hovedet af den,“ forklarede Ingeborg, mens Sofie stod og græd med sin hovedløse Dukke i Haanden og truede ad den lille Søster, der hoppede og skreg paa sin Ammes Arm.

I det samme blev Døren til Fruerstuen reven op, og Dronningens Kammersvend viste sig med et forskræmt Aasyn.

„Eders Naade — Kuren melder fra Porttaarnet, at en Skare Krigsfolk under Hertug Abels Banner rykker frem mod Staden Syd fra.“

Dronningen fo'r op fra Løjbænken. „Krist og vor Frue — hvad skal det sige? Kongen er draget af for at møde sin Broder og faa Striden bilagt i Mindelighed, hvi kommer da nu Hertugen hid med en Hær? Hvor er Ridder Niels?“ „Her, eders Naade,“ sagde en gammel arret og furet Ridder, som var

traadt ind fra Drabantsalen. Det var Niels Algotsøn, en af Kong Eriks mest prøvede og betroede Mænd, hvem Befalingen over Slottet var overdraget i hans Herres Fraværelse.

„Ak, Ridder Niels, mener I, at Hertugen nærmer sig i nogen krigersk Hensigt just nu, hvor Kongen søger Forsoning med sine Brødre?" raabte Fru Jutta ham i Møde.

„Næsten frygter jeg, at Sammenkomsten mellem Kongen og hans Brødre ej er falden fredsommeligt ud, eders Naade, eller — at de slet ikke er mødtes, og at Hertugen og Junker Kristoffer, der efter Forliget i Slesvig stedse hænger ham i Halen, ej har villet afvente Kongens Komme, og nu vil sætte deres Fordringer igennem med Magt. Men vi er rede her paa Riberhus til at gøre Modstand til det yderste."

„Med saa ringe en Besætning, som er ladt her tilbage —" Dronningen kastede et angstfuldt Blik til Vindusgluggerne, der sad højt oppe i de favnetykke Mure — var det alt Vaabengny, der hørtes udenfor?

„Er Besætningen end ej stor, saa kan eders Naade dog trygt lide paa den, hver eneste Mand er Kong Erik hengiven og vil heller lade sig hugge sønder end svige ham, det tør jeg staa inde for — Resten faar vi

lade den Konge om, som er mægtigere end Alverdens Fyrster og Herrer."

Den gamle Ridder skyndte sig af Sted for at give sine Befalinger. Bueskytterne med deres Armbrøster blev posteret ved Skydehullerne, og Hellebardisterne var opstillede inden for den inderste Ringmur — de gamle arrede Karle, der mangen Gang havde kæmpet under Kong Valdemar, svor, at kom Hertug Abel som Fjende, da skulde han faa sig en varm Bekomst! Inden ret længe holdt han og Junker Kristoffer foran Slottet. I Kongens Navn befalede de, at Vindebroen skulde nedlades og Borgens Porte aabnes for dem og deres Mænd; men Niels Algotsøn lod dertil svare, at han i Kongens Fravær var bemyndiget til at nægte det, eftersom de indfandt sig med saa stor en væbnet Skare. Da hævede Abel truende Haanden og erklærede, at saa fik han tiltvinge sig Adgang med Magt, hvorefter han lod blæse til Angreb.

Og nu formørkes Luften af Pile og Kastespyd — Hertugen lader sætte Stormstiger til Murene, for at hans Mænd kan besætte Udenværkerne, men Bueskytterne, der dækkes af de høje Brystværn, sender en Pileregn ned over dem. Fra alle Sider trænges Angriberne tilbage; da høres omsider et dundrende Brag — en dristig Flok er uden

at ænse Pileregnen og Stenkastene trængt over Graven, har løsnet Vindebroens Kæder og firet den ned, og nu stormer de hertugelige Knægte over Broen og gennem Porttaarnet ind i Borggaarden, hvor det kommer til en vild og blodig Kamp, for Kong Eriks Mænd viger lige saa lidt som Angriberne.

Lanser og Hellebarder blinker, tunge Slagsværd krydser hinanden, og midt i Kampbulderet høres Hertug Abels myndige Røst. Endnu en Stund holder Kong Eriks tapre Mænd Stand, men Overmagten er for stor, og da Middagssolen staar paa Himlen er Abel Herre over Riberhus, hvor hans Vugge stod og hvor han engang færdedes i Enighed og barnlige Lege med den Broder, han nu bekriger. Hvor engang hans lette Barnefjed traadte, gaar Vejen nu gennem Strømme af Blod — tænker han derpaa, den barske Mand med det skumle Aasyn, da hans Banner nu vajer over Porttaarnet, mens han stirrer paa de faldne trindt omkring sig, og lytter til de saaredes Stønnen og Jamren, og mens han skrider op ad den mørke, stejle Taarntrappe, der fører til de kongelige Rum?

Fru Jutta staar hvid om Kind i Fruerstuen med sine tre smaa Døtre trykket op til sig, da Døren bliver stødt op og Abel

viser sig paa Tærskelen. Det mindste Barn, liden Jutta, skriger af Skræk ved Synet af den harniskklædte Skikkelse med den sorte Fjerbusk paa Hjælmen, og Jomfruer og Terner flokker sig sammen i et Hjørne; men Abel skrider frem og standser foran sin Broderkone.

„Dronning Jutta,“ siger han og slaar op med Haanden, „min Broders Mænd har nægtet at aabne Borgens Porte for mig, der kommer hid som hans Gæst — ihvorvel uindbuden denne Gang; for denne formastelige Opførsel mod Slesvigs Fyrste, kræver jeg Kong Erik selv til Regnskab, og ikke viger jeg Pladsen for nogen nu, da Riberhus og Staden er i mine Hænder.“

„Naar Du faar talt med din Broder, vil Du fatte andre Tanker, kære Herre — Krist give, Du kendte Eriks rette Sindelag imod Dig —“

„Hans Sindelag imod mig?“ ler Abel haanligt. „Ja vist, vi kender hinanden fra Barndommen, den store vilde han stedse være — og den ædelmodige! Nys hed det sig, at han drog ud for at forsone sig med mig, Bud skikkede han mig derom, men jeg traf ham ej, og nu, da jeg kommer hid, finder jeg Borgen spærret for mig paa fjendtlig Vis — skal det kaldes broderlig Adfærd?“

„Tøv forinden Du dømmer, Abel!“

Den mørke Mand stirrer med rynkede Bryn paa den fagre Kvinde, der ydmygt bedende har foldet Hænderne, hun har stedse været lig et skrøbeligt Stykke Legetøj, synes han, en pyntet Dukke, svag og viljeløs — og han lider ikke klynkende Kvinder. „Tøve — ja vist, men jeg har ej Stunder at tøve, hverken efter Erik eller for at lytte til Kvindetale. Vi træffes vel, han og jeg, nu drager jeg videre fort, men lader Kristoffer blive her som Befalingsmand, og vil Erik have Riberhus tilbage, maa han gøre som jeg i Dag, med det gode faar han det ej."

„Og mine Børn — jeg selv — er vi dine Fanger?"

„Du kan kalde det hvad Du vil, Dronning Jutta af Danmark. Du kan forblive her indtil Du har født det Barn, Du venter, men dine tvende ældste Døtre tager jeg med mig; dem skal intet ondt vederfares, men jeg beholder dem som Gisler, indtil Regnskabet mellem Erik og mig er gjort op — og hermed Gud befalet."

Dronningen svarer ikke, hun er sunken afmægtig om paa Løjbænken.

Men da Abel atter drager bort fra Riberhus, fører han baade Niels Bengtsøn og Ærkebisp Esger samt flere af Eriks bedste Mænd med sig som Fanger, og i en Karm

sidder begge de smaa Kongedøtre bitterlig grædende, og trykker sig rystende og bævende af Skræk tæt op til hinanden. —

Hvorfor vil den skumle Farbroder tage dem bort fra Hjemmet og deres Moder? Hvad skal der ske med dem, og hvor vil han føre dem hen?

„Gudfader i Himlen vil nok tage sig af os, naar vor Fader her ikke kan," trøster Ingeborg sin mindre Søster; men Sofie kan kun hulke og græde, og da Mørket falder paa, græder de sig omsider i Søvn i hinandens Arme, og glemmer for en Stund deres Angst og bitre Sorg, den første, der har ramt deres Barnehjerter.

* *
*

Stor var Kong Eriks Forbitrelse, da han spurgte, at Riberhus var i hans oprørske Brødres Hænder og to af hans smaa Døtre bortslæbt i Fangenskab af Abel.

Han traf ufortøvet Anstalter til at drage de skyldige til Ansvar, og det varede da heller ikke længe, inden Kristoffer faldt til Føje; men Abel satte sig som sædvanlig paa den høje Hest, og vidste at vende og dreje det saaledes, at det saa' ud, som om det var ham, der havde lidt Uret.

Det var Erik, som først havde begyndt

Striden, den Gang han var falden ind i Holsten for, støttet af de nordtyske Fyrster, at erobre det tilbage for Kronen, erklærede han; at han, Abel, som Formynder for de unge holstenske Grever, med hvis Søster, Mechtild, han var gift, havde søgt at hindre det, kunde vel ingen dadle ham for, han handlede jo kun til Gunst for de umyndige, eftersom hans Konefader, Grev Adolf af Holsten, havde nedlagt Regeringen for at klostergive sig. Men fra den Stund havde Erik været ham fjendsk, han stod ham imod hvor han kunde, og glemte at han, Abel, var dansk Kongesøn saavel som han selv, der vel maatte have Retten til at tage, hvad der tilkom ham, naar det nægtedes ham godvillig.

Ikke faa af Rigets Stormænd stod da ogsaa paa den listige Abels Side, og Lybækkerne, med hvem han havde sluttet Forbund, sendte en Flaade mod Hafn, og hærgede og afbrændte Borgen og en Del af Staden, inden Kongen kunde komme den til Undsætning Men Erik, der alt ved Juletid havde indtaget flere af Abels Besiddelser og tvunget ham til at udlevere hans smaa Døtre, fo'r nu frem med stor Kraft; han vandt Kristoffer for sig ved at skænke ham Øen Femern som Len, og rykkede saa paa ny ind i Sønderjylland, indtog denne

Gang Byen Slesvig og gjorde endogsaa Indfald i Holsten.

Da hændte det, at hans og Abels eneste Søster, Markgrevinde Sofie af Brandenborg, som havde givet sig paa Vej for at mægle Fred og Forlig mellem Brødrene, nedkom for tidligt i Flensborg og maatte bøde med Livet for sin søsterlige Kærlighed. Der indtraadte derved en Stilstand i den usalige Broderkrig, og Abel aflagde, om end kun nødtvungen, Hyldingsed til sin Konge, mens han dog i sit stille Sind, mere hadefuld end nogen Tid tilforn, pønsede paa Oprejsning, og sluttede sig nærmere til sine tyske Frænder og Venner.

II.

Kong Erik var hele det følgende Aar optaget af det længe paatænkte Korstog til Estland. Skatten, den saakaldte Plovskat, som han, for at skaffe Midler til Udrustningerne, maatte paalægge Folket, havde vakt stor Misfornøjelse, ja i Skaane var saagar en Opstand udbrudt; men ud paa Vaaren 1249 gik Toget dog for sig, og Erik havde til Slut virkelig opnaaet at faa Danmarks Ret til Estland anerkendt. Nu sad han hjemme i Fred og Ro, og holdt som sædvanlig Hof paa Riberhus, hvor Dronning Jutta, der sidste Gang var nedkommen med et dødfødt Drengebarn, havde skænket sin Ægteherre den fjerde Datter.

Men Tiden for det store Opgør mellem Brødrene nærmede sig.

Ud paa Sommeren 1250 var det, at der indløb Melding om, hvorlunde de holstenske Grever og deres Forbundsfæller rykkede

mod Rendsborg, denne sidste Besiddelse i Holsten, der var levnet Dankongen efter det ulykkelige Slag ved Bornhøved.

„Drag ikke did, kære Husbond og Herre,“ bad Fru Jutta. „Vær sikker paa, at der spindes nye Rænker af din Broder, og bæres det mig for, at en Ulykke vil times Dig paa denne Fart.“

Men Erik var, trods sin Mangel paa Fasthed og sine øvrige Fejl, for højsindet til at tro paa, at hans Broder her skulde spille under Dække med hans Fjender.

„I faar dog betænke, Herre Konge, at Forliget fra Hertugens Side kun var nødtvungent,“ sagde Niels Algotsøn, „og at han ej tidligere har været bange for at bryde de Løfter, han gav.“

Kongen rystede paa Hovedet. „Mistillid i Utide sætter kun ondt Blod, Niels. Efter Abels Ønske gæster jeg ham nu i Slesvig paa Vejen til Rendsborg, hvis Forsvar den gæve Henrik Æmeltorp leder, indtil jeg selv kommer — Resten faar vi sætte i Gud den almægtiges Haand.“

Ridder Niels, der delte Dronningens Frygt, maatte dog hele Tiden tænke paa den Drøm Kongen havde haft paa Toget til Estland, da han saa' den myrdede Kong Wenceslav af Bøhmen, der i sin Tid var falden for Broderhaand, staa for sig og forkynde sig

en lignende Død, og det var ikke uden bange Anelser, at han saa' sin Herre drage til dette Stævne med sin Broder.

En smuk, anselig Herre, ikke ulig sin høje Fader, var Erik Valdemarsøn, som han en solklar Morgenstund for sidste Gang red ud fra Riberhus, hvor Fru Jutta og hans smaa Døtre fra Svalen tilviftede ham deres Farvel, og mild og naadig var den Hilsen han gav de brave Ribe Borgere, der til Afsked flokkedes om ham. For vel knurrede hans Undersaatter ofte over de svære Skatter og den megen Krig og Ufred, og den højere Gejstlighed, som ikke berigedes nok under hans Regimente, pustede til Ilden; men den Pragt og Ridderlighed, hvormed han førte sig, blændede Mængden, og hans Mildhed og Gavmildhed vandt ham Hjerterne, saa at der vel i denne Stund ikke var mange, som ikke undte ham at fange Held over sine Fjender, og som ikke opsendte en Bøn for hans lykkelige Tilbagekomst.

* * *

Det var om Aftenen d. 9de August.

Paa Hertug Abels Borg, det gamle Jørgensborg, der laa paa en af de smaa Øer i Slien, forbunden med Slesvig By ved en smal Dæmning og en Plankebro, sad Kong Erik

og legede Skaktavl med den holstenske Ridder Heinrich von Kirchwerder; Niels Algotsøn og de andre danske Mænd var bleven fjernede fra Hallen af Hertugens Kammersvend Tyge Bolt.

Men frem og tilbage over Gulvet gik Abel selv, og af og til strejfede hans skulende Blik Broderen, som sad frejdig og tillidsfuld ved Bordet derhenne — en Gæst, der fremfor nogen burde være ham hellig.

Abel var hverken saa smuk eller anselig af Ydre som Erik. Det haarde, barske Aasyn med det mørke, uroligt flakkende Blik, var hverken kongeligt eller mildt, den hele Skikkelse med det lidt ludende Hoved havde noget stift og kantet, og som han gik der med korslagte Arme, grublende og med rynket Pande, tog han sig ingenlunde ud til sin Fordel.

„Hvi tager Du ej Sæde hos mig, Abel?“ spurgte Kongen omsider noget utaalmodig. „Mig tykkes vi to vel kan have mangt og meget at tales ved om.“

„Kanske — bedre kanske dog om vi lod det fare,“ lød Abels Svar, men han satte sig dog i Nærheden af Bordet. „Da Du sidst gæstede Staden her, Erik, var det ej paa saa fredelig en Vis som nu, hvad jeg ingenlunde har glemt.“

„Forsøg det dog, Abel, forsøg at glemme,“

sagde Erik godmodig. „Lad os være Venner som tilforn, og skuf ej Tilliden, jeg viste Dig."

„Men Du — Du skuffede dog ellers mig, den Gang Du lod den storpralende Henrik Æmeltorp, som nu raader i Rendsborg, skalte og valte her i Slesvig, som han fandt for godt, og da min egen Datter Sofia maatte undvige herfra, forklædt som en ussel Borgertøs, for ej at geraade i hans Hænder."

„Deri havde min brave Æmeltorp saa vist ingen Skyld, ingen Sinde vilde han have tilføjet din Datter nogen Men og Tort, endog han kanske kunde haft Grund til at tænke, at det kun var Gengæld for mine Smaapiger, dem Du slæbte med Dig fra Ribe og holdt i Fangenskab paa Segeberg. — Men lad nu det være godt — var jeg Skyld i at Sofia maatte gaa herfra foruden Sko, da har jeg vel Raad at skænke hende et Par igen, formener jeg."

„Ingen Sinde skal det komme dertil — byder Du nu din Broder Almisse, Erik Valdemarsøn?" raabte Abel og sprang op. „For længe har jeg taalt dit Hovmod, nu skal det ved min Helgen have en Ende —"

„Truer Du?" Kong Eriks Læber dirrede. „Abel, Abel, est Du da alligevel en Forræder? Pønser Du tillige med de holstenske

Grever og mine andre Fjender virkelig paa Svig og ondt imod din Konge?"

„Min Konge — ja, Konge est Du, men en svag og ussel Hersker har Du været alle dine Dage, Du, der som den førstfødte vel fik Retten, men ingenlunde Evnen til at bære Kronen! Hvi skal jeg stedse staa tilbage for Dig?"

„Om der er gjort Dig Uret, da lad Gud i Himlen og mit Folk dømme os imellem. Men dit Øje gløder vildt og hadefuldt — og hvor er alle mine Mænd? — Krist og vor Frue, hvad har Du i Sinde, Abel?"

Abel staar med ludende Hoved og knyttede Hænder — — Og idet han staar saaledes, kommer Tyge Bolt til og hvisker nogle Ord i hans Øre. Hertugen betænker sig — — „Gør med ham, hvad I vil," lyder omsider Svaret, der gives med næppe hørlig Røst, og saa vender han sig og gaar ud af Hallen. Men i samme Øjeblik har ogsaa Tyge Bolt og Heinrich v. Kirchwerder grebet Kongen, der søger at værge for sig. —

Han raaber højt om Hjælp, mens han brydes med de tvende Mænd; men i Stedet for hans egne Mænd træder flere af Hertugens Husfolk til, og han føres ned ad Vindeltrappen, gennem Taarndøren ud i det

fri. „I Jesu Navn! Hvad vil I gøre med mig?“ raaber Erik.

En høj Mand, indhyllet i en Kappe, træder ind paa Livet af ham, og et Par funklende Øjne stirrer ind i hans — — „Lave Gudmundsen — min bitreste Uven! Er jeg givet i din Haand, ja, da véd jeg for vist, at det gælder mit Liv; men om jeg skal lade det, da begærer jeg først en Skriftefader.“

„Ham skalst Du faa, Konning Erik!“

En af Folkene fjerner sig, mens de andre to slæber Kongen ned til en Baad og ro'r med ham ud paa Slien. Ovre paa den anden Side lander de. Præsten, der er hentet fra Kosel, beretter i Hast den høje Herre, der ydmygt angrende bekender sine Synder, og saa føres han atter ud i Baaden, der i den stille Sommeraften glider ned ad Fjorden og forsvinder — —

I Nattens Dunkelhed forøves Udaaden. Kongen er omkommen ved et Ulykkestilfælde, hedder det paa Borgen, men næste Dag drager nogle Fiskere Kongeliget, hvis Hoved er skilt fra Kroppen, op af Fjorden — den skammelige Gerning raaber højt til Himlen om Hævn, men Brodermorderen sværger sig fri — paa Evangeliebogen sværger han, og der bliver tyst trindt omkring ham, for de fleste skyr ham med en Slags hemmelig Gru.

Ud over det ganske Land farer Efterretningen om Kong Eriks Død.

Den naar til hans Fjender, der ligger for Rendsborg, til hans Dronning paa Riberhus, naar til Adel og Gejstlighed, til Borger og Bonde, og overalt vækker den Skræk og Harme. Højt og lydeligt tales der om, at Mordet er et Brodermord, Abel en Kain, og i største Hast iler Henrik Æmeltorp og Niels Algotsøn til Dronningens og hendes Børns Side for tillige med Kansler Niels af Viborg at staa dem bi.

Skal da Brodermorderen bestige den blodige Trone?

Han er visselig den nærmeste dertil, da Erik jo ingen Sønner efterlader, men hvem kan uden Gru se ham fæste den gyldne Ring om sin Tinding? Konning Eriks Lig er ført til Dominikanernes Kloster i Slesvig, hvor det er jordet i den simple, graa Munkekappe, i hvilken han har ønsket engang at stedes til Hvile. Der er sket flere Jærtegn ved hans Grav, et Lys er set brænde over Vandet paa det Sted, hvor Morderne nedsænkede hans Legeme, og de fattige Munke og den menige Mand priser hans Fromhed og giver ham Plads i de hellige Martyrers Skare; men Abel faar fire og tyve Riddere til som „Mededsmænd“ at gaa i Borgen for

hans Uskyldighed og sværge ham fri for Andel i Kong Eriks Død — —

Og paa den Vis stiger han op i Danmarks Kongesæde, som han har plettet med sin Broders Blod!

Munkene beder og synger og læser Sjælemesser over den døde, og Folket korser sig i hemmelig Gru —

Men paa Skanderborg Slot, hvorhen hun er draget efter sin Husbonds Død, sidder Dronning Jutta Enke.

Det er just ikke de Kaar, der behager hende bedst, som den muntre, levelystne Frue nu maa friste med sine fire Smaadøtre. Tyst og stille er der nu omkring hende, som elsker Livets muntre Larm, og trange og ensformige slæber Dagene sig hen, den ene som den anden; Tilsidesættelser og Ydmygelser maa hun jævnligt taale af den hovmodige Dronning Mechtild, der nu indtager den Plads, hvor hun engang straalede som den lysende Sol ved sin ridderlige Ægtemands pragtelskende Hof! Hvem ænser vel nu hende, som engang var den første i Danmarks Rige, men som nu ikke har mere at sige end den ringeste af hendes Jomfruer og Terner?

Bitterlig klager hun over Medfarten, hun maa lide, og fremkommer snart med den ene, snart med den anden Fordring. Mun-

kene i Øm Kloster besværer sig jævnligt over hvad hun lader indkræve hos dem. Et fyrsteligt Liv vil hun vedblive at føre, saaledes som det sømmer sig hendes Rang og Byrd, men hvem af hendes Frænder bekymrer sig vel derom, optagne som de er hver især af deres eget? Kong Erik har efterladt sig Rigdomme og meget Gods, men da enhver véd hvor ødsel og pragtelskende hans Efterleverske er, har hun ingenlunde fuld Raadighed derover, og hun maa finde sig i, at Junker Kristoffer som Medformynder og Værge for hendes faderløse Børn sørger for, at der ikke skaltes og valtes med deres Midler efter Behag, og søger at indskrænke Udgifterne ved den lille Hofholdning paa Skanderborg, naar de synes ham, der har Ord for at være noget karrig, alt for store.

Til sidst bliver dog det Formynderskab og den Indblanden i hendes Færd Dronning Jutta for meget. Hun elsker sine Børn, men endnu højere elsker hun dog sig selv — hun er ung endnu, skøn og behagesyg, og da Sørgeaaret er omme, er ogsaa hendes Taarer hørt op at flyde, og hun drager til Sachsen til sin Fader og sin egen Slægt for at søge Trøst og Husvalelse.

Og Trøsten finder hun, thi ikke meget lang Tid derefter skikkes Bud til Danmark

om, at hun har givet sig i Ægteskab med en tysk Fyrste og ej vender mere tilbage. — De fire smaa Kongedøtre er nu baade fader- og moderløse, og Frænder, der ej har synderlig Hjerte for dem, samt lejede Tjenestefolk er det, der er sat til at skærme deres hjælpeløse Barndom.

„Monstro vi nu skal skikkes til Hove?“ spørger Sofie, men den forstandige Ingeborg ryster paa Hovedet, Kongen og Dronningen har andet at tage Vare end sørge for deres Optugtelse, mener hun. Og det lader til, at hun faar Ret, thi deres Farbrødre lader dem forblive paa Skanderborg, overladt til deres gamle Ammes og et Par betroede Terners Omsorg; en Stund græder de for Moderen, som har forladt dem for at knytte andre Baand, men snart trøster de sig og er paa Barnevis atter sorgløse og glade, og de skumle Stuer og Hvælvinger paa den gamle Kongeborg, hvor de tumler sig i munter Leg, oplives af deres Smil og genlyder af deres jublende Barnestemmer.

Og Maaned skrider efter Maaned, Aar efter Aar, og de vokser sig store og fagre, vokser og folder sig ud som friske, livskraftige Skud paa den ældgamle Kongestamme.

III.

Det var ved Juletid.

Sneen dækkede Mark og Eng. Hvid og knitrende fast laa den op ad Højderne med de lysende Tinder, der blinkede i den unge Dags gryende Skær, og hobede sig sammen i Bunker og høje Dynger nede i Lavningen, hvor de dybe Skygger havde lejret sig.

Ud over Land og By var Højtiden ringet ind, i Borgerens Hus som i Bondens usle Hytte var Forventningens glade Stemning draget ind og lyste op i Mørket, og det kunde ogsaa nok gøres behov, for det var fremdeles trange Tider for den menige Mand, der led ilde under de stores Stridigheder. Paa Danmarks Trone sad nu den tredje af Brødrene, Kristoffer Valdemarsøn, efter at Abel havde fundet sin ynkelige Død paa Toget mod Ditmarskerne, og efter at dennes ældste Søn, den unge Hertug Val-

demar, forgæves havde gjort sine Fordringer gældende ved Kongevalget. Kun lidet havde Folket været stemt for at kaare Sønnen af Brodermorderen, og saa havde Kristoffer fisket i rørt Vande; men han var en hovmodig og opfarende Herre, der maatte bestaa en ikke ringe Kamp for at sikre sig Herredømmet, og han laa bestandig i Strid med den oprørske Gejstlighed, især efter at Jakob Erlandsøn var bleven valgt til Ærkebisp i Lund, saa at der fremdeles var Anledning nok til Ve og Klage trindt omkring i Landet.

I Juleugen kom Dronning Margrete, Hertug Sambos Datter af Pommern, til Skanderborg Slot med sit Følge.

Fru Margrete-Sprænghest eller sorte Grete, som Almuen kaldte hende paa Grund af hendes dristige Ridt og mørke Lød, var just ikke synderlig mild eller kvindelig af Væsen, og de unge Kongedøtre skottede med en vis sky Ærbødighed til den bydende Skikkelse med de sorte, funklende Øjne, der var saa ulig deres egen fagre, lyshaarede Moder; men trods sit myndige Væsen var Dronningen just ikke haardhjertet, og Synet af de faderløse Børn, der ogsaa var berøvet deres Moder, vakte hendes Medfølelse — ja, det var dog paa Tide nu, at Kongen og hun drog nogen Omsorg

for dem, tænkte hun. Hun tilkendegav dem saa deres Farbroders Vilje, at de tvende ældste skulde skikkes til et Nonnekloster af St. Klara Orden i Nærheden af Horsens, de tvende yngste derimod skulde overgives til Abbedissen for Mariaklosteret og optugtes i Roskild.

„Tiderne er for usikre til at Kongen og jeg tør have eder i vor Nærhed nu, da Abelsønnerne og deres Morbrødre, de holstenske Grever, har rejst Opstand her i Landet,“ sagde hun til den nu trettenaarige Ingeborg, der baade aandelig og legemlig var udviklet forud for sin Alder, „nys skikkede vi vor egen Søn med hans Tugtemester til Prioren for Dominikanerne i Ringsted, og formener vi, at I saavel som han er tryggest inden et Klosters Mure, hvad Du vel er gammel og forstandig nok til at kunne fatte.“

„Visselig, men — vredes ej, min høje Frænke — kunde det ej tilstedes, at vi alle fire forblev tilsammen? Jeg frygter, at Jutta og Agnes vil kende saa stor en Forlængsel efter os andre, de er end kun smaa — helst Agnes, og —“ Barnet havde foldet Hænderne, Taarerne var lige ved at bryde frem.

Dronningen strøg hende ikke umildt hen over det blanke, brune Haar, kanske tænkte

hun i dette Øjeblik, at Børnene havde fortjent en bedre Moder, end den letsindige Kvinde, som havde forladt dem for at søge sin Glæde paa andre Steder. Men i de en Gang tagne Bestemmelser kunde intet ændres, det var nu alt sammen saaledes ordnet; dog trøstede hun dem med, at om Gud maatte forunde Kongen Heldet til at bekæmpe sine Fjender, da oprandt vel bedre Dage, hvor de atter skulde samles for ej mere at skilles. Nu fik de blot være taalmodige og skikke sig i, hvad der ej kunde være anderledes.

Den kække Ingeborg bed sine Læber næsten til Blods for at tvinge Graaden; skønt endnu kun et Barn, var hun af en besynderlig stolt Natur, og selv om noget gik hende imod, led hun ikke, at man saa' hvor nær hun tog sig det. Dog var hendes saavel som hendes Søsters klare Barneøjne fulde af Taarer, da de nogle Timer senere forlod Skanderborg Slot med deres fyrstelige Frænke, og da de næste Dag maatte tage Afsked med hinanden og drage hver til sit. Mange Aar skulde jo ogsaa gaa, forinden de atter mødtes, og saare forskellige var de Kaar, som ventede dem derude i Livet — end mere trangt end deres Barnehjerter nu slog, skulde deres Barm engang bølge i Smerte og bitter Kvide — dog det

var lykkeligsvis skjult for deres Øjne i denne Stund.

„Ak, Herre Drost, tag mig det ej ugunstigt op, at jeg spørger — men ej er det dog vel Meningen, at min kære Herres Børn for stedse skal begraves for Verden bag et Klosters Mure?" spurgte Kong Eriks gamle Kammersvend, som efter Fru Juttas Ønske var forbleven hos hende og hendes Børn, og som nu tillige med Drost Peder Finsøn ledsagede de to Kongedøtre til Klosteret ved Horsens. „Frænde er Frænde værst, det kendtes bedst her i Danmarks Rige, da min kongelige Herre faldt for Broderhaand, og om Kristoffer er stort bedre end Abel, hvo borger os derfor?"

„Vist saa, Graaskæg, for Kong Eriks Døtre kan Du være tryg, dem truer ingen Fare fra Kongens Side, men Du selv burde vare din Mund. Du taler og tænker, som det lader, vel dristigt."

„Hvad skulde jeg vel frygte? Det Liv, der snart vil være udrundet, er mig visseligen ej saa kært."

Men da Klosterets Port havde lukket sig efter hans Herres Børn, som han mangen Gang i fordums Tid havde baaret paa sine Arme, og som nu havde tilvinket ham deres sidste Farvel, rullede et Par store Taarer ned i hans stride Skæg.

„Krist signe dem,“ mumlede han, „mine Øjne skuer dem saa vist ej mere i denne Verden!“ —

Kamp og Strid vedblev at rase i Danmarks Rige.

Abels ældste Søn, den unge Hertug Valdemar var død, men den næste, Erik, til hvem Hertugværdigheden og Titelen var gaaet i Arv, fremturede nu i hans Sted i Fordringerne paa den danske Krone for sig og sine Efterkommere. Stemningen for at kaare en af Brodermorderens Sønner var fremdeles ikke stor blandt Folket, men Kristoffer sad dog ingenlunde fast i sin Faders Kongesæde endnu; paa et Par enkelte Prælater nær havde han jo gjort sig hele Gejstligheden til Fjende, og forgæves søgte han at faa sin unge Søn Erik hyldet og kronet som sin Efterfølger. Den trodsige Ærkebisp stod ham imod og greb enhver Lejlighed til at ydmyge ham og hævde Kirkens Magt — og da saa Kongen i sin Harme greb til det ukloge Skridt, at lade den oprørske Prælat fængsle og paa den mest haanlige Maade, bagbunden og i Narredragt, føre gennem Landet til Slottet Hagenskov paa Fyn, brød Stormen for Alvor løs.

Fra sit Fængsel truede den uforsagte Jakob Erlandsøn Kongen og Riget med Band

og Interdikt, den forfærdede Gejstlighed sluttede sig til Kongens Fjender, og Hertug Eriks Forbundsfæller, hans Morbrødre, de holstenske Grever og Fyrst Jarimar af Rügen, der havde tilbudt ham sin Datter til Ægte, gjorde Landgang paa Sjælland med en Hær, hærgede og plyndrede hvor de fo'r frem, og indtog Hafn med Absalons Borg, der just var genopført efter Lybækkernes Indfald. Nu gjorde ogsaa Bønderne, æggede af Gejstligheden og deres egne usle Kaar, Opstand og øvede alskens Voldsomheder, ja en Tid lang truede en svensk og norsk Flaade med at hjemsøge Danmark for at hævne Sørøverierne langs deres Kyster — det var som om alle Ulykker styrtede ind over Valdemarernes før saa mægtige Rige.

Og Folket kendte sig stedt i Nød og vaandede sig i Kamp.

Kun sparsomt trængte dog Budskaber fra den larmende Verden inden for det stille Nonneklosters Mure, hvor Erik Plovpennings tvende ældste Døtre voksede op. Stille og ensformigt gled Dagene hen for dem med Arbejde, Undervisning og Bøn, og ingen anden Larm eller Ufred bragte Forstyrrelse i det lille Samfund end den, de gode Nonner jo nok selv stundom kunde forvolde ved indbyrdes Kævlerier og Stridigheder.

I over tre Aar havde de kongelige Jomfruer nu levet her i St. Klara Kloster, og havde efterhaanden lært at finde sig til Rette hos de fromme Kvinder, der vogtede og skærmede dem paa bedste Maade og gjorde dem det gode, de formaaede. De havde deres egne smaa Stykker af Abildgaarden at røgte og frede om, deres Duer og Fjerkræ at fodre, og de havde nydt al den Undervisning, som ansaas for tilstrækkelig selv for Kongedøtre i hine Tider: de kunde tyde og skrive lidt Bogstavskrift, var hjemme i alle de hellige Legender og Martyrernes Historie, vævede og baldyrede til Fuldkommenhed:

De væved Hjort og de væved Hind,
Og Fisken i striden Strøm,
De syed den Særk med Silkesøm
Og Blomster i gylden Bund.

og de forstod at tilberede Salver og Lægemidler af Planter og Urter. Ingeborg havde desforuden lært noget Latin af sin Skriftefader, gamle Pater Wilfred, og Sofie spillede kønt paa Strengeleg og sang dertil med sin bløde, velklingende Røst alle de gamle Kæmpeviser og Minnesangernes Ballader, begge var dertil artige og høviske i deres Færd, og saare fagre at se til, saa det var ej at undres over, at der selv uden for Klosterets snævre Enemærker begyndte at gaa

Ry af Kong Eriks Døtre som de væneste Jomfruer i Danmarks Rige.

Det var da sagtens ogsaa denne Berømmelse, især af Ingeborgs indre og ydre Fuldkommenheder, der just paa dette Tidspunkt bragte den norske Konge Hakon til at besegle Forliget med Kristoffer ved at anholde om Kongedatterens Haand for sin Søn Magnus, der alt var hyldet og kronet som hans Efterfølger. Kristoffer betænkte sig begribeligvis ikke længe paa at tage mod Tilbudet, der muligvis sikrede ham Freden med Naboriget, og stor var derfor den sekstenaarige Ingeborgs Overraskelse, da hun en Dag modtog Budskabet om, at hun var bortlovet til den unge norske Kongesøn, hvem alle priste for hans mange gode Egenskaber.

Dronning! Saa skulde hun da opnaa den høje Stilling, som hendes Byrd berettigede hende til, skulde fra Klosterets stille, fredlyste Vraa træde ud i det larmfulde, bevægede Liv for at stige op paa en Trone! Hun kendte sig skrækslagen ved Tanken — Troner var vaklende, havde hun ikke alt paa den tungeste Maade erfaret det? Lokkende kunde Udsigterne vel være til at opnaa Magt og Højhed, men hun var end saa ung, Farerne tyktes hende saa mange, saa hun skræmmedes fast mere end hun

glædedes over den Bejlen, og harmedes tillige.

„At skænkes bort, handles med, lig en Vare,“ raabte hun med vredt funklende Øjne, „fy — ingen Sinde burde en fri, ædelbaaren Kvinde finde sig i sligt.“

Dog, da hun først en Dag havde modtaget et Brevskab, som den unge Kong Magnus havde ladet sin Haandskriver opsætte, rødmede hendes fine Jomfrukind, og hendes Hjerte slog i Følelsen af, at noget nyt og ukendt, noget sødt og frydefuldt herefter vilde komme til at fylde hendes Liv, og at dette frygtede Gifte dog kanske vilde blive noget mere end en blot og bar Handel.

For hvor skrev han ikke aabent og varmt, hendes kongelige Bejler! Frit tilstod han, at det vel skræmmede ham at skulle modtage en Ægteviv, som fast var ham mere fremmed end den ringeste Kvinde i hans Rige, og vel kunde han forstaa, at det maatte gaa hende som ham, og at hun kendte Frygt ved Tanken om ham; men saasom han kun havde spurgt alt herligt og godt om hende, saa havde det bragt hans Hjerte til at slaa for hende i Elskov og Forlængsel, og han bad hende nu kun aabent give ham sit Sindelag til Kende, at de ej skulde fare fort at staa over for hinanden og spørge: hvo og hvordan er denne?

En kunstfærdig Klerk fra England havde dannet hans Billede i Voks paa en liden Trætavle, det skikkede han hende, og nedbad saa Himlens Velsignelse over hende.

Skøn Ingeborgs Øjne lyste.

Ja, en ædel, højsindet Herre maatte han tilvisse være — jo mere hun skuede ind i dette Aasyn, der vel kun ufuldkomment gengav hans djærve Træk med de alvorlige og dog saa milde Øjne, jo mere følte hun sin Tillid til ham vokse, kendte sig draget til ham. Og nu begyndte lyse og lykkelige Drømme at fylde hendes Sind, søde, ukendte Længsler rørte sig stærkere og stærkere hos hende og fik hendes unge Jomfrubarm til at bølge; hun sendte ham Svar paa hans Skrivelse og dulgte ikke, hvad hun tænkte og følte, og fastere og fastere knyttedes den usynlige Lænke mellem de tvende unge Hjerter.

Men Ingeborgs Lykke skulde for en Tid faa et haardt Stød.

En Nat bankedes der stærkt paa Klosterporten. Den skrækslagne Abbedisse og de ældste og grimmeste af Nonnerne lukkede sig øjeblikkelig inde, og befalede et Par af de yngste, der skælvende og bævende maatte adlyde, at gaa og se, hvem der paa en saa ubelejlig Tid vovede at forstyrre deres Klosters Fred.

Der udenfor holdt dog kun en enlig Rytter — han bragte Budskab om, at Kong Kristoffer var død pludselig i Ribe, forgivet af Abbed Arnfast fra Ry, som der alt nu mumledes om, samt Paabud om at vogte de kongelige Jomfruer vel, da det maatte befrygtes, at det fjendtligsindede Parti vilde øve Voldsomheder, og kanske bemægtige sig saavel dem som Enkedronningen og den unge Prins Erik.

„Hellige Guds Moder — forbarm Dig over os!" skreg Abbedissen og vred Hænderne. De arme Nonner var næsten skræmmede fra Vid og Sands og stimlede sammen som en Flok forvildede Faar; ved den mindste Larm troede de, at Fjenden allerede stod uden for Porten for at storme deres fredelige Tilflugtssted.

Og mens Dødsklokken for Kristoffer Valdemarsøn begyndte at lyde fra den lille Klosterkirke og fra alle Landets Kirker trindt omkring, sad Kongedøtrene med blege Kinder og trange Hjerter og grundede over, hvilke Trængsler og Prøvelser denne ny Rædselsdaad vilde bringe over deres Hoveder — vilde de kanske falde i Fjendens Hænder for atter at slæbes til et af Slesvigs eller Holstens skumle Fangetaarne? Vilde det i Stedet for til lystig Brudefærd

gaa til Fængselets Mørke, Indespærren og Kulde — til Døden i Stedet for til Livet?

Dage og Uger slæbte sig hen.

Enkedronningen, den djærve Margrete Sprænghest, havde i Forening med Hertug Ernst af Gleichen overtaget Formynderskabet for sin Søn, og ved Hjælp af den jydske Gejstlighed, der var forbleven Kongehuset tro, med Bisp Niels af Viborg i Spidsen, havde hun opnaaet at faa ham hyldet og kronet; men nu, efter det ulykkelige Slag ved Lohede, hvor saa mange af Danmarks bedste Mænd havde fundet Døden, var baade hun og den unge Konge faldne i Fjendehaand og ført som Fanger til Rendsborg.

Nu var ikke Tid at tænke paa Brudefærd og Brudestyr for Ingeborg Eriksdatter, og vel maatte hun og Sofie sukke med de gode Søstre i St. Klara: Herre, hvad skal Enden blive?

IV.

En Sommerdag, godt og vel et Aar efter Kristoffer Valdemarsøns Død, straalede Solen i sin hele Pragt ned over Horsens By og det smilende Landskab med de dunkle Skove paa begge Sider af Fjorden.

Inde mellem Træerne skinnede St. Klaras røde, takkede Murgavle frem, og bag Muren i Urtegaardens lune Gemme blomstrede og duftede Hyld og Jasmin, vælske Roser, Ambra og Rosmarin, der sang Irisk og Drossel deres glade Sange, og der summede Insekterne omkring i den varme, solmættede Luft og nød al Livets rige, svulmende Herlighed i fulde Drag, inden de endte deres korte Tilværelse.

I den lange kølige Lindeallé i Udkanten af Urtegaarden vandrede to høje Kvindeskikkelser frem og tilbage Arm i Arm.

Det var begge Kongedøtrene.

Saare fagre var de begge at se til, den

nu snart attenaarige Ingeborg, høj og granvoksen med stolt Holdning, ædle og rene Træk, og den lidt mindre Sofie, en lysende Ungpigeskikkelse med gyldenblonde Haar, Øjne saa blaa som Kærminder, og et straalende, barneglad Smil. Deres Kjorteler af det fineste mørkeblaa Sindal var bræmmet med udsyede Borter og snøret sammen over Brystet og for Ærmerne, og deres Haar bar de i Fletninger, der om Hovedet fastholdtes af perlestukne Silkebaand.

Arm i Arm gik de, klyngende sig til hinanden som i Barneaarene og talende fortroligt sammen, men der laa dog i denne Stund Vemod over begges Aasyn, og Ingeborg drog af og til et dybt Suk; det var let at skønne, at hun var den alvorligste og den, der tænkte dybest af de to.

„End aldrig før var vi fra hinanden, dog er det jo nu saa, at vi for Alvor skal skilles,“ sagde hun og klappede Søsterens Haand, som hvilede paa hendes Arm, „og Dig vorder det, som drager bort og lader mig ene tilbage!“

Nu sukkede ogsaa Sofie og rystede paa Hovedet. „Ja, det maa vel være saa, endog jeg ej fatter det. At den mægtige Birger Jarl har bejlet til mig for sin Søn, hvem han har gjort til Konge i Sverrig, tykkes mig visselig som en Drøm, og stundom

gribes jeg af en sælsom Skræk. Vel skal den unge Kong Valdemar jo være en smuk, ridderlig og beleven Herre, men jeg kender jo intet til ham, og om den rige Arvepart ej havde været, der tilkommer os efter vor Fader, da havde de saa vist ej i Sverrig tænkt paa at vælge mig til hans Dronning — kanske han alt har en anden kær."

„Ej kendte jeg heller noget til Magnus," sagde Ingeborg. „Det er Fyrsternes Lod."

„Men han aabenbarede Dig selv sit Sindelag, I lærte at elske hinanden, uden at I nogen Tid saas —"

„Ak ja, vi lærte at elske hinanden for atter at skilles," raabte Ingeborg bittert og brød en Kvist af Grenen, der ludede frem. „Hvad hjalp det os, at vi fik hinanden kær, nu, da vi hver maa vandre sine Veje? Da jeg forgangen Aar skulde udredes som Brud, huserede jo Fjenden efter Farbroder Kristoffers Død her i Landet, og Medgiften kunde ej skaffes til Veje paa Grund af Pengenøden og saa længe Dronningen sad hen i Fangenskab, hed det; da de norske Afsendinge saa drog til Morfader i Sachsen for at bejle, og af ham fik det Svar, at endog jeg var hans Barnebarn, da gik den Sag ham intet an — ja, da maatte Baandet vel briste og Kong Hakon kende sig krænket; men for Magnus og mig blev det kun

en krank Lykke, nu sidder han som jeg og breder Armene ud i Længsel, foruden at vi dog kan komme sammen.“

Sofie rystede paa Hovedet. „Kan hænde, at min Lykke ej vorder større. Mindes Du Drømmen, jeg havde? Baade Du og jeg stod Haand i Haand, smykkede med den gyldne Dronningekrone, men min — min var indflettet med Torne, der stak min Pande til Blods —“

„Ej Søsterlil, hvo vilde vel agte paa en Drøm?“ Og Ingeborg favnede kærligt Søsteren, der klyngede sig til hende. „Tungt er det visselig at skilles, men lys og lykkelig er dog efter alle Kendemærker den Lod, der venter Dig. Hertug Albert af Brunsvig, som nu er Rigsforstander, har jo paa den fangne Enkedronnings Vegne draget Omsorg for, at Du vorder udredet paa sømmelig Vis, slig det bør sig Kong Eriks Datter, og vil selv med et anseligt Følge ledsage Dig til Sverrig for at skænke Dig til din Fæstemand; hvi vil Du da se Fremtiden saa sort an? Hvad der skal times os, staar jo i Guds Haand, og ej vil vi forbitre os selv denne skønne, lyse Sommerdag med Graad og Klage og tunge Tanker — kom, lad os fylde Kurven med Roser til at smykke vor kære, hellige Frues Alter med, som vi lovede Søster Marthe, og saa for

Resten lide paa, at Gud Herren almægtigste alene raader for vor Skæbne, den vorde da som den vil."

Og Sofie, der nu som altid saa' op med Fortrøstning til den forstandige Søster, var snart munter igen og trippede af Sted ved hendes Side for at fylde Kurven med de røde, duftende Rosers yppige Pragt, mens Solen kastede sit gyldne Skær ind mellem Buskene. Saa bragte de Kurven ind i den lille Kirke og smykkede den hellige Jomfrus Alter med Roserne; dybe, dunkelrøde som dyppede i Blod, flammende som i Purpur, og blege, mathvide med det svagest henaandede Skær af Farve, laa de der i store Dynger Side om Side; Guds Moder med Barnet paa Armen og Hovedet med Guldkronen paa skraa, stirrede med sine stive Glasøjne ud i Rummet, men Søstrene syntes begge, at hun smilede ned til dem, og andægtigt bøjede de deres Knæ derinde i Stilheden og den svale Dunkelhed, og Tankerne hævede sig og steg op i brændende Bøn, Bøn om, at deres unge Hjerters Ønsker maatte opfyldes, at Livet ogsaa maatte skænke dem Roser, Lykkens og Elskovens Roser, at Sorg og Trængsler maatte vige for Lys og Solskin paa deres Vej! —

Aftenen var begyndt at falde paa, og

Kongedøtrene sad nu oppe i den ene af de Celler, som de beboede i Klosteret.

Den var hverken stor eller prægtig udstyret; de smaa, tilgitrede Vindusglugger, der var til at lukke med Trælemme, sad ogsaa her højt oppe i Murene, men Bænkene var dog beklædt med Hynder, og et Fodklæde dækkede et Stykke af Murstensgulvet; paa det lille Sømmebord stod et kostbart indlagt Skrin, og midt paa den ene hvidkalkede Væg hang et stort Krucifiks af Sølv og Ibenholt over en guldfrynset Bedeskammel.

Det var silde, Klokken vilde snart lyde til Ave — da meldte en af de kongelige Jomfruers Terner, at en fremmed ventede i Taleværelset og begærede at stedes for Jomfru Ingeborg.

Forundret begav hun sig did, og saa tog med ét hendes Hjerte paa at banke, og Farven vekslede paa hendes Kind, thi den fremmede Mand tilkendegav, at han var et Sendebud fra Norge. Fra Norge! Høj og rank stod hun der og hørte paa, hvad han havde at sige hende, men næppe turde hun dog tro sine egne Øren — — —

Hilsen og Bud skikkedes hende fra Kong Hakon, at saasom der flere Gange var bejlet til hende baade her i Danmark, hvor man havde holdt Sendebudene op med Snak for-

gangen Aar, og hos hendes Morfader i Sachsen, uden at der var kommen nogen Afslutning paa Sagen, saa lod han hende nu bede, saafremt hun end havde Sind til hans Søn Magnus, da ufortøvet at drage med de norske Mænd til Oslo og ej bekymre sig om Medgift og Brudestyr, det blev der vel siden Raad for. Men om hun ej vilde beslutte sig dertil, da voldte hun unge Kong Magnus stor Sorg.

Stolt Ingeborgs Kinder blussede.

„Vel bærer jeg stor Kærlighed til Magnus Hakonsøn," sagde hun, „det bekender jeg frit, men — at drage af Landet foruden at være udredt paa kongelig Vis, og komme til ham som en fattig Mø, der skal tage alt af hans Haand, det vilde kun lidet sømme sig for Erik Valdemarsøns Datter."

„Ved dette Svar saarer Du paa det dybeste min unge Herre og Konge, væne Ingeborg," udbrød den norske Ridder, „thi det skal Du vide, at heftig er den Elskov, han bærer til Dig, endog han ingen Sinde saa' Dig — at han ej spørger om Du er fattig eller rig, tør vel være Dig det sikreste Tegn derpaa."

Ingeborg rystede vel paa Hovedet, men hun forstod dog, at stor maatte Magnus' Elskov visselig være, naar han, trods alle Hindringer, saa trofast vedblev at have sin

Hu fæstet til hende og begære hende til Ægte, og højsindet maatte ogsaa Kong Hakon være, der fremdeles ønskede hende til Sønnekone foruden Brudestyr og Medgift. Og da nu Sendebudet fo'r fort i varme Ord at tale sin Herres Sag og berettede om hans aabne, vennesæle Sindelag, hans Godhed og mandige, ridderlige Færd, da blussede den kongelige Mø som en Rose, og hun gav omsider sit Tilsagn om, at hun vilde tænke over Sagen indtil den næste Dag, saa lang en Frist fik de unde hende.

Den Nat dalede ingen Søvn ned over skøn Ingeborgs Øjenlaag, det bruste og gærede i hende, det brændte som Ild og drog hende hid og did — hendes stærke Elskov kæmpede med hendes Stolthed, der dog sluttelig bukkede under i Kampen. — Da Morgenen kom, erklærede hun sig beredt til at drage med til Norge.

„Helt sælsom tykkes mig vel den Færd," sagde hun til Søsteren, „dog er det saa, at mit Hjerte drager mig til den Fæstemand, som kalder mig, og det bæres mig for, at Gud Herren selv har vist mig Vejen, jeg bør gaa."

„Visselig, visselig Du hjertekære Søster, drag til den Husbond og det høje Kald, der venter Dig," udbrød Sofie, som lo og græd paa én Gang, og ikke kunde blive færdig

med at kryste hende i sine Arme og nedbede Himlens Velsignelse over hende.

Og nu blev der Travlhed i Klosteret. Tid til mange Forberedelser var der just ikke, thi det øvrige norske Følge var indtruffen, og Kong Hakons Udsendinge skyndte paa.

Da blev Ingeborg, saa fast og viljestærk hun end var, tavs, og for Alvor blegnede hendes Kind.

„For meget ligner dette dog en Flugt,“ hviskede hun, „om det nu og er ret jeg handler?“

„Du tvivle ej derom, ædle Ingeborg,“ svarede Kong Hakons djærve Mand, „ej er det Uret at drage til den, til hvem Du i Tugt og Ære er bortlovet, Uret vilde det kun være at tøve her længer, saasom Faren, der truer fra det danske Kongehus' Fjender om de faar Nys om den Brudefærd, vokser med hver Time der gaar.“

„I Guds og vor Frues Navn da!“

Og saa slog Afskedens Time, og Ingeborg Eriksdatter, som endnu Dagen forud med bitter Smerte havde tænkt, at hun ingen Sinde i dette Liv skulde mødes med ham, hun havde kær, hun drog nu virkelig bort for at forenes med ham — „ganske som hun gik og stod“, fortæller den gamle Krønike. Med Møje rev hun sig løs af sin Sø-

sters Arme, og indhyllet i sin skindbræmmede Silkekaabe og med Sløret kastet over Hovedet steg hun til Hest med sine Terner, og red, fulgt af de gode Nonners Velsignelser og Taarer, bort fra det stille Kloster, hvor hun saa længe havde haft et fredlyst Hjem.

„Glem os ikke, ædle Ingeborg,“ lød det fra de stakkels indespærrede Fugle, blandt hvem sikkert adskillige kendte Forlængsel efter at sprænge deres Fangebur; men Sofie stod og viftede med sin Hoveddug, saa længe hun kunde øjne Toget. Snart vilde Turen komme til hende at drage bort; men Ingeborg, den stærke, modige, kloge Ingeborg, naar skulde hun gense hende?

Nordmændene hastede fremad i den stille Sommeraften med den danske Kongedatter, Kong Hakons Mænd vidste jo hvad det gjaldt — om den slesvigske Hertug og hans Forbundsfæller fik Nys om, at Norges Drot nu hentede sin Sønnebrud i Danmark, da skulde de visselig finde Midler til at hindre det, thi Fred og Venskab mellem de tvende Riger kom dem jo ingenlunde tilpas, og Bispen Jens Grand havde Spejdere ude med en fin Næse. Horsens naaedes imidlertid uden noget Uheld, og kort efter gled de norske Skibe for fulde Sejl ud af Fjorden og stævnede Nord paa. Med taarefyldte

Øjne, som ingen dog turde se, stirrede skøn Ingeborg for sidste Gang paa de svindende danske Kyster; uden Frænders og Værgers Vidende drog hun det fremmede, ukendte i Møde — selv havde hun valgt, fri havde hun staaet over for den endelige Afgørelse, og saa havde hun fulgt sit elskende Hjertes lokkende Røst —

Vilde det bringe hende Held og Lykke? Vilde Glædens Roser fremblomstre paa hendes Vej, eller vilde Smertens Torne stinge hendes Fod, Sorgen bore sin skarpe Brod i hendes Kød?

Og hun tænkte paa sine Søstre, de kære tre, paa Sofie med det lette, barneglade Sind, paa Jutta og Agnes, dem hun fast ikke længer kendte — skulde hun nogen Tid favne dem igen? — —

Oppe i Oslo ventede begge Kongerne Magnus' Brud.

En herlig Helt at skue var Norges Hakon Hakonsøn, stærk som Fjældet, rank som Granen, der knejste stolt og frit i hans Fødelands Skove; men Ingeborgs Øjne droges dog først og fremmest mod Ungersvenden med det djærve, frejdige Aasyn, der tumlede sin Ganger ved hans Side. Hun har visselig ikke nødig at spørge: hvo er denne? Elskovsdrukkent hænger alt hans Blik ved hende, og i det Øjeblik, da hun

stiger ud af Skibet, slutter han hende med stormende Fryd i sine Arme og sætter Fæstensringen paa hendes Finger.

Meget havde baade Fader og Søn ventet sig af den høviske Jomfru, og dog overtraf hun deres Forventninger, da hun steg i Land ved de norske Strande, hilst af Folkets Fryderaab. Fager og granvoksen stod hun der i Sommersolens Glans, en sand kongelig Mø at skue — sælsom Højhed hvilede over det unge Ansigt med de dybe, alvorsfulde Øjne, jomfruelig Renhed parret med rolig Værdighed prægede hendes hele Fremtræden; hvad kunde begæres mere af en højbaaren Fyrstebrud?

Og saa fejredes da Brylluppet med stor Pragt og Herlighed.

Henved to Tusinde Gæster var indbudne til Gildet i Oslos Kongsgaard, og foruden Øl og Mjød frembares ogsaa for første Gang Vin i de gyldne Drikkehorn og Bægre. Den var sød og liflig, denne Drik, der bragtes fra Sydens Vidunderlande til det høje Nord, den gød Ild og Varme i Blodet, hidsede Sanserne, og Kong Hakons gæve Mænd drak hinanden tappert til, saa de laa under Borde og Bænke; men unge Kong Magnus selv drak kun med Maade, thi han var alt ør og rusendes af at se ind i sin Bruds straalende Øjne, af at smage hendes Læbers

Sødme, og da Tiden kom, løftede han hende selv paa sin Arm og bar hende ind i det opredte Brudekammer, hvor Elskovs søde Løn ventede ham i hendes Favn.

Og trindt om Lande gik der Ry af den danske Kongedatter, som skulde dele Tronen med Magnus Hakonsøn, Ry af hendes Dejlighed, hendes høje Sind og store Aandens Gaver, og alt varslede Lykke for de kommende Dage.

V.

Hen ad Adelvejen, der førte fra Korsør til Roskilde, sprængte en Dag ud paa Efteraaret 1263 en Rytterskare i fuldt Trav.

Forrest red en høj, skulderbred Kvinde i grøn, skindbræmmet Dragt med et langt flagrende Hovedslør, der var fastgjort til den høje Haartop og indrammede et mørkladent Ansigt med sorte, funklende Øjne.

Det var Kristoffer Valdemarsøns Efterleverske, som efter det nys sluttede Forlig var vendt hjem fra sit Fangenskab hos de holstenske Grever, og havde overtaget Styret for sin endnu umyndige Søn.

Margrete af Pommerns Træk var just ikke bleven mildere eller mere kvindelige, hun var tværtimod, efter den strenge og ydmygende Behandling hun havde lidt, fast endnu mere myndig og mandhaftig at se til end tidligere, og hendes Blik lynede

frem under de svære mørke Bryn med en egen udfordrende Trods.

Ved Dronningens Side red en liden tør, skindmager Munk paa en fed brun Hoppe, der havde Møje med at holde nogenlunde Skridt med Fru Margretes vælige Ganger. Det var Dominikaneren, Broder Vilhelm, Dronningens og den unge Konges Skriftefader, en snu og forslagen Klosterbroder, der var meget anset paa Grund af sin Lærdom og stod i stor Gunst hos Bisp Tyge af Aarhus; ogsaa hos Dronningen havde han en Del at sige, skønt hun vel egentlig mere frygtede end yndede ham. De red et godt Stykke foran det øvrige Følge, og talte, som det lod, om vigtige Sager.

„Som jeg siger eders fyrstelige Naade, Bispen er stemt for, at allenfals den ene af Kongedøtrene tager Sløret,“ sagde Munken, hvis kloge, gennemborende Øjne hvilede paa Dronningen, mens han lod sin skrattende Røst høre. „Landet er i Pengetrang, og at udrede Brudestyr til saa mange kongelige Jomfruer som fire, er visselig ej at tænke paa i disse Tider.“

„Ak nej, Gud skal vide, at vi er haardt i Betryk! Men Arven efter Kong Erik kan jo dog ej forholdes hans Døtre — maatte vi endda lade Ingeborg drage af Lande for-

uden Brudestyr og Medgift, den hendes Husbond ej senere har krævet."

„Des større Summer medgik der, da den anden Søster, Sofie, forgangen Aar blev redet ud, for med Pomp og Pragt at skikkes til Sverrig, maa eders Naade huske, og ejheller kan det ventes, at den norske Konge saa lidt som den svenske vil undlade at kræve Medgiften og den fulde Arv, der tilkommer deres Dronninger efter Kong Erik. Bispen mener derfor, at Klogskaben byder eders Naade være betænkt paa at sørge for de tvende yngste Kongedøtre paa anden Vis end ved at gifte dem bort, og at I bør gøre hvad der staar i eders Magt for at — —"

„Sikre Kirken deres Arvelod og rige Jordegods — ja, jeg forstaar eder — og Bispen!" Dronningens svulmende Læber fortrak sig til et lille Smil, som Munken besvarede med et lurende Blik.

„I ser kanske heller, at Jomfru Jutta i Stedet for at klostergive sig skænker den fyrstelige Herre Gehør, som siges at have kastet sine Øjne paa hende?" sagde han i en honningsød Tone.

Det gav et Sæt i den stolte Kvinde ved hans Side. „Til hvem sigter I?" spurgte hun. „Er det kanske Hertug Albert af Brunsvig?"

„Ej ja, hvem skulde det vel ellers være, høje

Frue? Som Rigsforstander under eders Fangenskab drog han megen Omsorg for Kongedøtrenes Ve og Vel, og nu, da den fagre Jutta ej er noget Barn længer, men en Jomfru i sin unge Dejligheds fulde Blomster, nu mumles der jo om iblandt, at han ej skulde have noget imod at hjemføre hende som sin Brud og sikre sig den store Medgift — hvad dog muligvis kan være usandt, bevares — jeg paastaar intet."

Margrete af Pommern bed sig i sin fyldige, noget fremskudte Underlæbe. „Jeg skulde dog næsten mene, at Hertugen ej saa let lader sig daare af et glat Aasyn, han som er gammel nok til at kunne være hendes Fader, og at han ej indlader sig i daarlig Leflen med et Pigebarn, der sikkert kun vil have ham til Bedste," sagde hun i en haanlig Tone. „Eller har I kanske spurgt, at ogsaa hun er betagen af Elskov? Det vilde for Sanden klæde smukt."

„Saamænd — at granske Kvinders, besynderlig unge Jomfruers Hjerte og Sind er just ingen let Sag. Jutta Eriksdatters Hu — det tror jeg for vist — staar mere til en Fæstemand og Brudesengen end til Klosteret, men hvad Vægt ligger vel egentlig herpaa? Hun som saa mangen anden faar lære at døde sit Kød."

„Vi faar da øve Tvang, mener I?"

„Eja, det var et stærkt Ord, eders Naade. Jeg formener ikkuns, at intet kølner og slukker saa hastig Elskovs hedt brændende Lue som at vorde afvist og forsmaaet; Hertug Albert er en stolt og ærekær Herre, der kender sit eget Værd, og I har visselig kun nødig at hviske ham et Ord i Øret, saa vorder der intet af hans Bejlen den Gang."

„Og hvad skulde det vel være for et Ord?"

„Hm — hvad der fortros os i Skriftestolen tør vi ej røbe, men saa meget véd jeg, at en ung Ridder fast er galen af Elskov til den skønne Jutta — om I nu lod Rigsforstanderen forstaa det og tillige slog paa den Streng, at ejheller hun just var af Stok og Sten over for Ungersvenden, da tør jeg svare for, at den fyrstelige Herre trak Følehornene til sig —"

„Er det Sanden da, at Jutta har Ridderen kær?"

Munken saa' paa Dronningen med et lumsk Grin, der blottede hans grønne Tandstumper. „Det kunde allen Fals være Sanden, eders Naade, hvo kan vide?"

„Lad fare de Spidsfindigheder, Pater Vilhelm, ej lider jeg sligt Rænkespil, vil ej indlade mig derpaa."

„Eders Naade faar handle slig I selv lyster og finder for godt, dog — I mindes, at om

jeg ej taler eder til Behag, da er det Bispens Ærind jeg gaar."

„Bispen? har han kanske paalagt eder at hindre det Gifte, hvorom vi nys talte?"

„Det just ej, om den Sag véd han intet, men han har i Striden med Prælaterne af Skjalm Hvides mægtige Æt noksom vist, at han er Kongehusets fuldtro Ven, og naar han gennem mig, sin ringe Tjener, skikker eders Naade det Raad, at I bør formaa eders unge Frænker til at klostergive sig, da er det visselig ej aleneste for at berige Kirken med deres Midler, men fordi han skønner, at det vilde være klogt og et virksomt Middel til at formilde den Gejstlighed, med hvem han holder for, at eders Naade saavel for eders egen som for den unge Konges Skyld bør forlige eder."

„Vel, vel, I er en saare kløgtig Mand, Broder Vilhelm, der forstaar at belægge eders Ord, kan og hænde Bispen har Ret. Jeg skal tænke over Sagen — vi tales da ved senere — i Roskild." Og Dronningen, der flere Gange havde draget Vejret saa dybt, som om hendes yppige Barm skulde sprænge Livstykket, sporede med et heftigt Ryk af Tøjlerne sin Hest, mens hendes Skriftefader med sit lune Smil kom luntende bagefter —

Han vidste kun alt for vel, at Branden,

han havde kastet i Fru Margretes Sind, havde fænget.

* * *

Den næste Dag lod Dronningen de tvende Kongedøtre, som hun endnu ikke havde set siden sin Hjemkomst, kalde til sig.

Ja, fager var hun vorden, denne Jutta! Rank af Vækst ligesom den stolte, granvoksne Ingeborg, men mere Sofie lig af Aasyn, med et Par Øjne saa tindrende klare som selve Himlens Stjerner, og en Mund saa rød og frisk som den fuldmodne Frugt, hvis Sødme man tørster efter at smage. Kækt og lidt trodsigt vuggede det lille skønne Hoved sig paa den slanke kongelige Hals, og fuld og rund bølgede den unge, faste Jomfrubarm under det grønne Silkeliv, der var snøret sammen med Guldlidser og bræmmet med Borter; et viltert Brus af skinnende, flammende gyldent Haar, ombunden og fastholdt af et Perlebaand, faldt i rig Fylde ned over Skuldrene og indrammede det fine, blomstrende Aasyn. Men den tre Aar yngre Agnes, med de fromme lidt forskræmte Øjne, var endnu kun et spinkelt, næppe fuldt udvokset Pigebarn, der tog sig ud som en liden bly Viol ved Siden af denne yppigt svulmende Rose, som alt syntes at være sig sin Skønheds daarende Magt fuldt bevidst.

Margrete af Pommern maalte hende fra øverst til nederst med et prøvende Blik, der bragte hende til at rødme af Fortrydelse.

„Det maa jeg sige, eders Naade tager nøje Kending af mig — skulde jeg kanske være saa uheldig paa en eller anden Vis at mishage min høje Frænke? —“ sagde hun til sidst med en lille tvungen Latter.

„Jeg undres kun paa, hvor stærkt Du og I begge er voksede,“ lød Svaret i en noget skarp Tone. „Kært er det mig at se, at I lider vel i alle Maader, og allerkærest har det været mig at spørge, hvorlunde I vender eders Hu fra Verden og dens tomme, forfængelige Glans og drages mod det, som bedre er.“

„Har I spurgt det, Fru Margrete, og er det Klosteret I mener vi skulde drages imod, da vil jeg frit bekende, at jeg ingenlunde er saa kær deri, at jeg skulde ønske at forsage den Verden, som jeg vel ej kender synderligt til endnu, men som tykkes mig at være saare skøn og lystelig,“ brast det ud af Jutta.

„Ja saa, er det paa den Vis, Du tænker og taler?“ Fru Margrete rynkede sine sorte Bryn. „Du er da fremdeles den samme verdslig sindede, pyntesyge Dukke, der som Barn ikkun havde Tant og Fjas i Hovedet,

og hvem det ej er lykkedes de fromme Søstre at tale til Fornuft! Og Du, Agnes — er det kanske ligesaa med Dig, og har man løjet for mig, da man sagde mig, at Du var et fromt og lydigt Barn, der agtede at klostergive Dig – "

„Klostergive sig?" raabte Jutta, inden Søsteren fik Tid til at svare. „Ja, jeg tror nok, at Abbedissen og vor Skriftefader gerne ser, at hun gør det, men, kære Frænke, hvi skulde hun i den unge Alder binde sig ved noget Løfte, det hun sikkert senere vilde angre? Det siger ogsaa Hertug Albert —"

„Ej, er det ham, der indprenter Dig sine verdslige Lærdomme og Ringeagt for Kirken, da handler han visseligen ilde," udbrød Dronningen med flammende Øjne. „Han er eders Værge og staar til Ansvar for eders Sjæle og eders Velfærd saavel som jeg, lad ham vogte sig for at drage eder fra den rette Vej — —"

„Eders Naade forivrer sig!" Jutta slog med Nakken. „Hertugen af Brunsvig er vor sande Ven, ingen Sinde vilde han tilstede, at der øves Tvang hverken over for Agnes eller mig, allerhelst da hun end er et halvt Barn, der ej evner at raade sig selv, og han ejer vel en Vilje at sætte op imod dem, der søger at fremme deres egen Fordel paa vor Bekostning —"

Dronningen traadte et Skridt nærmere, det saa' ud, som om hun vilde hæve Haanden til Slag. „Du taler dristigt, Jutta Eriksdatter, jeg formærker, at Du har en fræk Tunge, som Du faar lære at ave — uvorne Børn maa tugtes, at de kan lære at føre sig op paa sømmelig Vis!"

„Ak, eders Naade vredes ej paa Jutta!" bad Agnes, som havde staaet tavs og hørt efter. „Hun er saa god og mener det visseligen ej saa ilde, som hun stundom siger, ogsaa jeg vil jo gerne falde til Føje og være eder til Behag, vil gerne gaa i Kloster og bede for min myrdede Herre Faders Sjæl; alt længe har jeg kendt Forlængsel derefter, mig skræmmer ikke det stille Liv blandt de fromme Søstre — agt derfor ej mere paa Juttas Tale, og straf hende ej — "

„Straffe mig — med Riset kanske?" lo Jutta. „Vær kun sikker paa, at jeg ingen Sinde fandt mig i at tage imod Hug, om nogen, hvo det saa end var, vilde vove at byde mig slig Bekomst!"

Dronningen stod med rynkede Bryn og sammenbidte Læber. „Du har Ret," sagde hun, „for at bryde dit Stivsind og din Trods kræves visseligen ogsaa skrappere Tugt, og den vil kanske vorde Dig til Del før Du tænker. Du drømmer sagtens om Elskov, om Kys og hede Favntag og al den

forgængelige Lyst, der daarer vort Sind, men vejres bort som Fnug for Vinden; kan dog hænde Du vaagner for at kende Dig bitterlig skuffet og for at angre, at Du ej, mens Tid var, søgte Ly bag de hellige Mure, der skærmer mod alle Verdens Storme og skænker os Fred og den rette Lyksalighed. — Om Dig, mit gode, fromme Barn," her vendte hun sig til Agnes, „vil jeg tale med Mariaklosterets ærværdige Abbedisse — Krist give Dig Styrke til at vandre den rette Vej og fly dem, fra hvem Forargelsen kommer!"

Med disse Ord og et sidste, strengt advarende Blik til den overmodige Jutta, forlod Fru Margrete Søstrene.

„Sorte Grete — den lede Heks!" raabte Jutta. „Vil hun spaa mig ilde? Hun lider mig ej — sagtens for jeg er yngre og smukkere end hun, og ejheller taaler hun, at Hertug Albert er os god, jeg mærkede det saare vel; men mig skal det ej lykkes hende at tvinge, selv om Du, din Taabe, lader Dig besnakke. Hvad skal vel Kirken, de rige Prælater, end sige Munke og Nonner med vort Gods, som tilfalder dem, naar vi klostergiver os? De, som præker Verdens og Kødets Fornægtelse, har ej Brug for Guld og Sølv og kostbare Skatte, skulde jeg mene."

„Ak, Jutta — jeg frygter, at Du dog, som Fru Margrete nys sagde, laaner Hertug Alberts Tale for megen Gehør, han, som kun altfor gerne driver Spot med de hellige Mænd og Kvinder, der klostergiver sig,“ sagde Agnes og rystede paa Hovedet.

„Ej, mener Du, at han vilde laste dem, om der ej var nogen Aarsag dertil? Megen Uskikkelighed og Uterlighed gaar sikkert i Svang ogsaa mellem de hellige Mænd og Kvinder; æde og fraase og drikke sig rusendes, saa at de vorder ganske galne, gør mangen Gang baade Præster og Munke maa Du tro, og ej stort bedre gaar det sagtens til hos de gode Søstre, naar de slaas og kives og lister sig til at have Omgængelse med deres Skriftefædre, saalunde som nys Munken og Nonnen ovre i Frankenland, der levede tilsammen i forbuden Elskov —“

Forskrækket, halvt uforstaaende stirrede Agnes paa Søsteren. „Men Jutta — hvo gjorde Dig dog viis paa alt dette?“

„Søster Klarisse, som døde forgangen Aar, vidste Besked om mangt og meget; hun havde selv i sin Ungdom været baade i Franken og Spanieland, hvor de stundom i Klostercellerne havde fundet Ligene af smaa Spædbørn under Murstensgulvet — det var begribeligvis Nonnerne, der havde ladet sig lokke, for de har været af Kød

og Blod som alle andre — og sligt spørges da endnu."

„Jesus forbarme sig! Men herhjemme er det ej saa galt, her spørges ej slige fæle, grufulde Hændelser —"

„Aa, da kan ellers vor Terne, liden Else, fortælle artige Ting om sin tykvommede Skriftefader, og de mange Kys han røvede fra hende, for han vilde tvinge hende til at være sig til Vilje, og —"

Agnes holdt sig for Ørerne. „Ej vil jeg høre mere, ej vil jeg høre mere," raabte hun, „det er stygt og formasteligt at tænke derpaa — Krist og vor Frue bevare os fra det onde!" Barnets Kinder brændte af Skamfuldhed, Graaden dirrede i Stemmen; saa løb hun hen og bøjede sine Knæ paa Bedeskamlen.

Jutta saa' halvt medlidende paa hende — saa stod hun lidt og grundede, mens Smilet døde paa hendes Læber — —

Den blinde Tro og Hengivelse — var det da virkelig ene deri, at den sande Lykke var at finde, ene og aleneste deri? Var alt det andet, dette Liv med al dets rige Herlighed og Skønhed, saaledes som hun havde udmalet sig det, da kun lutter Tant og Gøgl? Nej, nej — hun troede ikke derpaa; Livet var givet En for at nyde det, og en Daare den, som ej greb til!

Skønt opdraget blandt Nonner var og blev hun et Verdensbarn, slig havde hun været fra liden af, hun vidste det, det var hende i Kødet skaaren, i det Stykke slægtede hun sin Moder paa. Og de skulde ej faa hende til at klostergive sig; om de gjorde hende det for broget, da fik hun drage til Kong Magnus og Ingeborg, eller til Sofie i Sverrig, der førte de et lystigt og fornøjeligt Liv; den unge Kong Valdemar Birgersøn var slig munter og beleven Herre sagdes der jo — og han havde Brødre — —

Om Hertug Albert ellers, naar det kom dertil, lod hende drage did! Hun gad dog nok vidst, hvad der egentlig var hans Mening — tøvede han kanske kun med at bejle, fordi han var alt for sikker i sin Sag, sikker paa hende? Eller — der var hvisket om hist og her i Krogene, at Fru Margrete skulde have Sind til den statelige Rigsforstander og tænkte paa selv at ægte ham — kunde det være saa, at han valgte den sorte Ravn fremfor den hvide Due, hvem han alt havde hvisket mangt et sødt betagende Ord i Øret?

Albert af Brunsvig var jo saa at sige den eneste Mand, Jutta Eriksdatter endnu havde mødt paa sin Vej, den første som aabenlyst havde hyldet hendes unge Skønhed, og uagtet han i sin Egenskab af Værge stod for hende i

et halvt faderligt Lys, havde hans ridderlige Skikkelse, hans fyrstelige Anstand og belevne Tale ikke undladt at gøre Indtryk paa hendes let bevægelige Sind. Hun kendte et vist Velbehag, naar hans bløde, varme og velplejede Haand sluttede sig saa fast om hendes, eller hans Arm strejfede hendes Liv; hun blussede som en Rose under hans lange, dvælende Blik, var glad ved at se ham og savnede hans muntre Underholdning, naar han var borte; nærmest sagtens fordi hun ikke havde haft Lejlighed til at sammenligne ham med andre, havde hun gjort ham til Genstand for sine Tanker og Drømme — disse Ungpigedrømme, fulde af gærende Uro og søde, ubestemte Længsler, halvt sky, halvt dristige i deres vaagnende Begær, der stundom næsten tog Vejret fra hende, og hun var ganske paa det rene med, at hun ikke vilde have det ringeste imod at tage den vakre, fyrstelige Herre til Gemal, dersom han begærede hendes Haand; selv om hun ikke blev Dronning som hendes tvende Søstre, var det dog altid bedre at være Fyrstinde af Brunsvig end at begrave sin Ungdom og Skønhed i Klosteret, eller sidde herhjemme og kede sig ved det lille tarvelige Hof i disse trange Tider.

Men Albert af Brunsvig havde endnu

ikke bejlet, og nu stod han i Begreb med snart at drage bort fra Danmark!

Jutta sad med Kinden støttet til Haanden, den lille Fod bankede utaalmodigt mod Gulvets Fliser. Saa sprang hun op, ilede hen til Søsteren og knugede hende i sine Arme.

„Agnes, Agnes, Du er from og god — bed ej aleneste til Gud og vor kære hellige Frue for Dig selv, men og for mig, at jeg maa fange Fred og at det alene maa times mig, som er til Gavn for min arme Sjæl!"

Ja, liden Agnes beder med brændende Kinder og taarefyldte Øjne, men — hist ude larmer Livet, rigt og mangfoldigt — der kæmpes og hades, elskes og tages til Ægte, der svinger Ridderen sit Sværd i blodig Dyst og favner bagefter sin Mø i Dansen, der tørster Manden efter Daad, Kvinden efter Ømhed i hans stærke Arm, der raser de vilde Lidenskabers Storme, men der gror ogsaa Glædens og Lykkens røde Roser — —

Og der havner alle skøn Juttas Tanker, al hendes Længsel.

VI.

Dronning Margrete sad ved sit Sømmebord, og foran hende stod Rigsforstanderen, Hertug Albert af Brunsvig.

Han var godt og vel oppe i Trediverne, høj og mager med et langagtigt Ansigt og ret kønne, men noget slappe Træk. De smaa mørke Øjne sad temmelig tæt sammen, Næsen var kroget, Munden med det spidst tilstudsede Skæg var fast og bestemt med smalle Læber, omkring hvilke der gerne spillede et forbindtligt Smil. Hans Dragt var baade kostbar og pyntelig, efter udenvælts Mode, Vams og Hoser var af Silketøj, Kappen, der var kastet løst over hans Skuldre, var bræmmet med kostbart Skind, og en svær gylden Halskæde hang ham langt ned paa Brystet; paa hans smalle, hvide Fingre glimrede Ringe med ædle Stene. Det var let at se paa hans Anstand og artige Lader, at han var den slebne Hofmand, der havde lært

Skik og fine Lader baade ved Kejserhoffet og hos Frankrigs Konge.

Margrete af Pommerns Øjne hvilede paa ham, hendes mørke Kinder var i Øjeblikket farvet af en dunkel Glød. Det var tydeligt, at hun i Dag havde anvendt særlig Omhu paa sin Pynt, det glinsende sorte Haar var omhyggeligere end ellers ordnet under Enkelinet, den mørkeblaa, guldbræmmede Kjortel fremhævede paa det fordelagtigste hendes kraftige, noget svære men veldannede Skikkelse med det fyldige Bryst, de runde Skuldre og brede Hofter.

„Jeg har ladet eder kalde, en ret vigtig Sag anbelangende, hvorom jeg gerne vilde høre eders Mening, Hertug Albert,“ sagde hun til sidst med et lille Suk, „I drager jo nu snart af og lader mig ene om Byrderne og Regeringens Ansvar.“

„Ej, eders Naade har dog ellers vist eder Regeringen voksen foruden mig, skulde jeg mene.“

„Ak nej, I sige ej saa, kære Herre, der er Tider, hvor en Kvinde dog kender sig svag og skrøbelig og fornemmer, at Læsset hun har at drage er svært — for svært for hendes Kræfter.“ Dronningen sukkede igen, hun saa' ned for sig og legede med Korset, der hang ved hendes Rosenkrans. Hertugen kneb sine smaa, noget nærsynede Øjne

sammen, men han svarede intet, og Fru Margrete vedblev lidt efter:

„Det er om Kong Eriks Døtre jeg agter at tale med eder. Agnes, der stedse har været et fromt Barn, vil, som jeg haaber og venter, om føje Tid klostergive sig, hendes Hu staar ej til denne forfængelige Verden; anderledes med Jutta, hun er, som I vel har mærket, af et saare ustadigt og verdsligt Sind, og har givet sig hen i alt andet end fromme og kristelige Tanker, ja jeg frygter, at en taabelig og utilbørlig Elskov har faaet Tag i hende.“

Hertug Albert snoede sit velplejede Mundskæg. „Taabelig og utilbørlig kalder I den, Fru Margrete? Er det da kanske ej en saare naturlig Ting, at en ung og skøn Jomfru kender mere Forlængsel efter Kærlighedens søde Lyst end efter den skumle Klostercelle? og hvi dømmer I det saa strengt?“

Dronningens Kinder brændte. „Vilde I kanske mene, at det var i sin Orden om det var en Ungersvend, der stod under hende i Byrd, der havde vundet hendes Hjerte?“

„Hvad mener eders Naade dermed?“

„Jeg mener, at da hun af Mænd, der er hendes Lige i Byrd indtil nu kun har mødt eder, Hertug Albert, hvis Alder er en Borgen for, at hun i eder kun ser en faderlig Ven,

saa maa sagtens den, der har tændt Elskovsflammen i hendes unge, iltre Blod, være den unge Ridder, som har dristet sig til at hæve sine Øjne til hende, — hans Navn kender jeg ej, men i hendes Alder ser man jo kun efter det ydre Skin. Men nu er det min Begæring til eder, at I som hendes Medformynder og Værge her staar mig bi, og som den faderlige Ven, for hvem hun nærer en Datters Hengivenhed, skikker den ubesindige Pige en Advarsel, og formaner hende til at slaa de daarlige Elskovsgriller af Hovedet."

Hertug Albert bed sig i Læberne. „Kun højst ugerne blander jeg mig i slige Hjerteanliggender, thi med Føje maatte Jutta Eriksdatter vel sige, at de ej angik mig, og forinden jeg skikkede den kongelige Jomfru slig en Advarsel, maatte jeg have Vished for, at hendes Adfærd gav mig Ret dertil."

„Hvordan, staar mit Ord ej til troende, Hr. Rigsforstander?" De mørke Øjne gnistrede, de røde, svulmende Læber bævede og fortrak sig saa til et spottende Smil.

Og Smilet ramte, som en Pil traf det lige det ømme, saarbare Punkt. En faderlig Ven — ja, det var vel det, Jutta Eriksdatter havde set i ham, den aldrende Mand med det alt graanende Haar, og ingen, mindst

hun selv, skulde heller nogen Tid faa at vide, at han kanske havde drømt at vorde noget andet og mere. Han, den stolte Albert af Brunsvig, var ikke til Sinds at give den forsmaaede Bejler, hvem et Par ildfulde Pigeøjne havde været nær ved bringe til at glemme sin Værdighed, han var ingen elskovssyg Dreng, Lidenskaberne havde til Dels udraset hos ham, saa at han vel nærmest var at ligne ved et udbrændt Krater, hvis voldsomme Udbrud ikke længer var at befrygte — —

Han rettede sin spændstige Skikkelse, og sagde saa i en let henkastet Tone: „Eders Naade har Ret i, at der bør handles med Omsigt i en Sag, der angaar Kongedøtrenes Ve og Vel. I og for sig har slige Nykker og Forliebelser vel ej stort at betyde, det er gerne en Syge, der driver over af sig selv; men ønsker I det, skal jeg gerne, forinden jeg drager af, skikke Jomfru Jutta mit faderlige Raad og sige hende min Mening — om det frugter noget, faar saa være — mit Ansvar er allen Fals dermed til Ende.“ Smilende drejede han sig saa om paa Hælen og begyndte at føre Talen hen paa andre Ting; der var indtruffen Brevskaber fra de oprørske Hansestæder, og der var mangt og meget denne vigtige Sag anbelangende at drøfte.

Fru Margrete gjorde Vold paa sig selv, for hun var en viljestærk Kvinde, men da hun igen var bleven alene, trykkede hun begge Hænder mod sine bankende Tindinger — hvad havde hun vundet? Selv om det var saa, at Hertugen i sin Stolthed og krænkede Forfængelighed nu for stedse drog sig tilbage fra den skønne Kongedatter, saa vidste hun jo dog nu, at hun selv intet var for den statelige, fyrstelige Herre, hvem hun længst i Løn havde kaaret til sit Hjertes Ridder og haabet engang at skulle vinde, vidste, at han drog bort lige saa kold og uberørt, som da hans Øjne første Gang havde hvilet paa hende, vidste at hun stod tom og livsfattig tilbage, og at Spillet for hende var tabt!

„Eders Naade har fulgt mit Raad og ser, at det alt bærer Frugt," lød en skrattende Hvisken bag hende, „Rigsforstanderen trak hastig Følehornene til sig og bejler næppe den Gang til den kongelige Mø!"

Dronningen drejede Hovedet og sendte sin Skriftefader, der var listet ind i Stuen, et mørkt Blik. „For første Gang har Hertug Sambos Datter nedladt sig til at spille lavt og underfundigt Spil — vogt eder for en anden Gang at drive mig dertil!" —

Tre eller fire Dage senere var Rigsforstanderen draget bort fra Danmark, og

samme Dags Aften bragte Jomfru Juttas Terne hende en Skrivelse. Paa et Stykke Pergament, med et Aftryk af Hertugens Sigil i Voks, havde den fyrstelige Herre med en Sølvpen ridset følgende Linier:

„Jeg tror at kende eders Hjertes Løndom, Jutta Eriksdatter, men jeg beder og paalægger eder, slaa de Griller, den Drøm af Hovedet, det er Daarskab og vil kun bringe eder Sorg og Fordærv. I er saare ung endnu, og Elskovs røde Rose kan vel atter fremblomstre paa eders Vej, men — dersom Verden ej kan bringe eder Fred og Glemsel, da søg den i Klosteret. Og hermed Gud befalet, min Datter, nu og i al Evighed.

Albert, Hertug af Brunsvig."

Kongedatteren tabte Pergamentbladet ud af Haanden, hendes Kvinder blegnede. Hvad mente han? Lod han hende vide, at han troede hun elskede ham, men at han kaldte det en Daarskab, og rent ud forsmaaede hende? Fred og Glemsel bad han hende søge i Klosteret — sin Datter kaldte han hende — —

Aa, tvi ham — en slig Forsmædelse tilføjede han hende, Kong Erik af Danmarks stolte Datter! — Hendes Kinder brændte

af Skam, af krænket Stolthed, hendes smaa Fødder trampede paa Pergamentbladet med de grusomme Ord, der havde saaret hende indtil Døden. Om det virkelig var Elskov, hun havde baaret til den glimrende og ridderlige men alt aldrende Herre med det graanende Haar — det vidste hun næppe selv, hun vidste kun, at hun i denne Stund maatte hade ham, og at hun ingen Sinde vilde kunne tilgive den bitre Ydmygelse, han havde tilføjet hende.

Hun bar dog sit Hoved lige kækt og højt, visselig skulde ingen fornemme den Skuffelse hun havde lidt, nu skød just hendes Naturs hele Trods op i hende.

„Jeg kan tænke, at min høje Frænke maa savne Rigsforstanderen i Raadet," sagde hun spottende, „men den gamle Herre kunde vel være træt af at pleje Statssager her i Danmark, og ingen kan fortænke ham i, at han søgte Hvile."

Men Agnes fornam dog, at hendes Sind var harmfuldt og ophidset, og at hun begyndte at tabe sit gode Huld og sit muntre Lune. Hun havde jo haabet og ventet at kunne sprænge det, hun kaldte sit Fangebur, afryste alle Lænker og flyve fri og glad ud i Verden, men nu var Haabet slukket, hverken i Norge eller Sverrig var Forholdene saaledes, at hun i Øjeblikket

kunde tænke paa at drage did — hun fik blive hvor hun var, tæres hen af Længsel og kede sig til Døde.

For Agnes Eriksdatter havde Dronningen og Abbedissen i Mariaklosteret imidlertid snakket saa længe, at hun nu havde besluttet for Alvor at klostergive sig, og hun havde søgt at drage Søsteren med sig, men da lagde en hidsig Feber Jutta paa Smertenslejet. Den lægekyndige Klosterbroder, der behandlede hende efter Mester Henrik Harpestrængs Lægebog og Forskrifter, fik først efter lang Tids Forløb Bugt med den farlige Sot, saa at hun kom nogenledes til Kræfter igen, og samme Dag som den fjortenaarige Agnes skulde iklædes som Nonne og samtidig udnævnes til Abbedisse for det af hende stiftede Kloster til hendes Navnes, den hellige Agnes' (eller Agnetes) Ære, hvortil hun skænkede alle sine Midler, viste Jutta sig for første Gang igen i en større Forsamling, men endnu saare bleg og mat efter den overstandne Sygdom.

Den unge Kong Erik og Enkedronningen med deres Følge af Riddere og Damer, samt en Mængde gejstlige, fyldte den lille Klosterkirke. Abbedissen for Mariaklosteret, hvor Kongedøtrene til Dels havde faaet deres Optugtelse, ledte selv den unge Søster frem, som fra nu af for stedse skulde af-

sværge al kongelig og verdslig Herlighed og vie sit Liv til Klosterets strenge Tugt. Efter at en Messe var læst og et Te Deum afsunget, holdt Dominikanernes Prior en Tale paa Latin og Dansk, i hvilken han priste den unge Kongedatters Fromhed og Gudsfrygt, som havde bevæget hende til at vende sig fra denne Verdens falske Glans for at blive Kristi Brud, samt nedbad Velsignelsen over hende.

Og saa knælede det fjortenaarige Kongebarn, som næppe forstod sig selv, foran Alteret og aflagde Løftet om evig Kyskhed, og de afskar hendes lange, silkebløde Haar, kastede en sort Kjortel over hendes lange hvide Linneddragt, og befæstede det hvide Lin om hendes Pande, hæftede Sløret derover og indhyllede hende deri, samt satte Ringen paa hendes Finger —

Søster Agnes var Himlens Brud.

Da lød der i samme Øjeblik et højt, skringrende Skrig gennem Kirken. Jutta, der havde sin Plads mellem Dronningens Jomfruer, styrtede frem med udbredte Arme — —

„Agnes — Søster, ej forlade Du mig —“ hun saa' sig om ligesom i Vildelse, og sank saa afmægtig om paa Stengulvet.

„Hun er end svag og afmægtig efter den lange Krankhed,“ sagde Klosterbroderen,

der havde tilset hende, og saa blev hun baaren op og bragt til Hvile, og Dronningen selv tog urolig og bekymret Sæde ved hendes Leje.

Lang Tid varede det, inden hun ganske genvandt sine Kræfter, og da var hun bleven forunderlig stille, i Timer kunde hun sidde stirrende og grublende ved den aabne Vindusglug, sløv og ligegyldig for hvad der foregik omkring hende. Hendes Skriftefader, den gamle Dominikaner, og Abbedissen tog da skiftevis Plads ved hendes Side, og udmalede hende Klosterlivets Fred og rene Glæder, og tillige hvilken Ære og Værdighed, der ventede hende ifølge hendes kongelige Byrd, naar hun efter al Rimelighed vilde blive valgt til sit Klosters Forstanderinde. Tidligt og silde blev der talt for hende, selv Agnes bad hende med Taarer om at klostergive sig, saa havde de ej nødig at skilles. —

I afmægtig Længsel strakte hun endnu en Gang Armene ud efter Livet derude, efter den skjønne, vidunderlige Verden — saa var hendes sidste Modstand brudt, hendes Vilje sløvet og knækket.

Et Par Maaneder senere, da Bisp Tyge af Aarhus indfandt sig for at indvi det ny St. Agnes Kloster af Dominikanernes Orden, og give dets unge, barnlige Priorinde den

egentlig højtidelige Indvielse, blev ogsaa Jutta iklædt som Nonne i Klosteret. Og allerede et halvt Aar efter blev hun som den ældste af Søstrene dets Overhoved i Agnes' Sted, saaledes som denne selv ønskede det.

Kirken havde sejret, og de tvende Kongedøtres Arvegods, i alt Fald største Delen af det, faldt i de hellige Hænder, der havde været udstrakt efter det.

VII.

Det var saa godt og vel seks Aar senere. Paa Nyborg Slot, hvor den unge Kong Erik Kristoffersøn, som nu sad fuldmyndig paa Danmarks Trone, holdt Hof, gik to Riddersmænd frem og tilbage over Gulvet i Drabantsalen. Den ene var Drosten, Peder Finsøn, nu en alderstegen Herre, den anden var Lave Jonsøn, en lavstammet, skulderbred Ungersvend med et djærvt, godlidende Aasyn, der stod i stor Gunst hos den unge, ustadige Konge.

„I hørte det vel nys, Herre Drost, at Dominikanernes Prior fra Roskild er kommen med Smakken over Bæltet i Morges, og alt i en Time har haft Foretræde hos Kongen og Enkedronningen,“ sagde han. „Monstro der skulde være noget om, at de sønderjydske Hertuger nu atter er paa Spil og søger at hindre det paatænkte Ægteskab

mellem vor unge Konge og den dejlige Agnes af Brandenborg?"

„Saamænd, Abelslægten er jo nu engang det danske Kongehus' Dødsfjender, og siden den faar Medhold hos saa mange af Gejstlighedens Medlemmer, kan man fast vente sig alt. Jens Grand er visselig lige saa haard en Hals som Jakob Erlandsen, Kong Erik er dertil for voldsom ligervis som hans højsalige Fader, ja har fast endnu mere svært ved at tøjle sit iltre Sind end Faderen."

„Nu ja, I vilde da vel ej, at han godvillig skulde lade sin Brud snappe bort for Næsen af sig, og kanske sige Tak til?"

„Vist ej, endog han vel snart forvandt det Forlis og trøstede sig andetsteds, kvindekær som han er. Kan dog ellers være, at det ej er Agnes af Brandenborg, hvorom det her drejer sig, men at Priorens Ærind gælder St. Agnete Klosterets Abbedisse; der siges jo, at hun saavel for sig selv som Søsteren begærer at løses fra Klosterløftet."

„Hvad — Jutta Eriksdatter? Ja, hvo kan vel undre sig herover? Saa ung og saa fager, og som skabt til al Livets Herlighed og Glans og Elskovs rige Lykke? Mindes I den Dag, da de iklædte hende som Nonne? Der siges, at de paa en Vis tvang hende til

at klostergive sig, Gud forlade dem deres Synd; men om Paven vil, saa kan han jo da løse hende af Baandet —“

Drosten rystede paa Hovedet. „Sligt spurgtes næppe nogen Tid tilforn, den kongelige Mø faar sagtens blive, hvor hun er, Kirken lader sig ej spotte.“

Ridder Lave vilde svare, men i det samme viste en Dørsvend sig for at kalde Drosten ind til Kongen og Enkedronningen. Baade Bispens Famulus og Prioren for Dominikanernes store, rige Kloster i Roskild var til Stede, og de ikke mindre end Fru Margrete saa' betænkelige ud, men den unge Konge sad midt imellem dem med en næsten oprømt Mine.

„Guds Død, har I hørt det, Drost Finsøn — vor skønne Frænke vil bryde ud af Buret i Roskild, Fuglen begærer sin gyldne Frihed tilbage,“ raabte han Drosten i Møde og blinkede med de urolige, lidt skævt siddende Øjne. „I faar gøre eder rede til en Rejse!“

„Gælder det kanske at opnaa den hellige Faders Dispensation?“

„Paa ingen Vis,“ udbrød Dominikanernes Prior hastig og hævede ligesom afværgende Hænderne mod Himlen. „En slig himmelraabende Ulydighed mod den hellige Kirke, et sligt Brud og Frafald kan paa ingen Vis

støttes, tværtimod, falder den genstridige ej til Føje, maa der anvendes de strengeste Midler."

„Ja vist — den arme!" raabte Erik heftigt. „Hvi var I og alle saa snar til at putte hende i Buret og lukke hende ude fra den Verden, hun havde saa kær? Naar vi har vægret os ved at udbetale hendes Søstre deres Medgift i alle disse Aar, saa vi bestandig kan vente os de gamle Stridigheder med Sverrig og Norge fornyede, saa kunde Kirken vel og have ventet, eller — sluppet sit Bytte."

„Erik," lød det fra Dronningen, men Prioren sagde i en krænket Tone: „Eders Naades Uvilje mod Gejstligheden kender vi, men Retten og Myndigheden til at dømme Kongedatterens Færd maa her lægges i vore Hænder."

Famulus'en gav ham Medhold heri, og den unge Konge bed sig i Læberne. „Gør som I vil," sagde han utaalmodigt, „min kloge Fru Moder agter jo selv at drage til Roskild for sammen med eder, renlivede Abbed Andreas, at tale den vildledte til Rette, og Drosten følger med — er der ellers mere at forhandle?"

Fru Margrete rejste sig. „Nej, men jeg har det Haab, min Søn, at Du vil stræbe at se denne Sag med vore unge Frænker fra

den rette Side, og ej fremture i at give Jutta — thi hende er det, som drager Agnes med sig — Medhold i hendes ugudelige Forsæt; det lader ilde for den, der skal tage Vare paa Land og Rige, at staa den hellige Kirke imod.“

Hun forlod saa Stuen, ledsaget af de gejstlige Herrer og Drosten, men Erik saa' efter dem med en Panderynken. „Saa from Fru Moder er vorden — før tænkte hun anderledes,“ sagde han ved sig selv med et Haansmil. Lidt efter lod han Ridder Lave kalde.

„Lave,“ sagde han ivrigt i en dæmpet Tone, „Du véd sagtens alt, hvad det var, som den sorte Snegl fra Roskild havde at forebringe, og at de vil tvinge Jutta og Agnes til at forblive i Klosteret. I fast syv Aar har min arme Frænke nu smægtet inden de skumle Mure, der stængede hende ude fra den Verden, som dog saa mægtigt drog hende til sig. Vel fandt Søsteren sig, der alt som et fjortenaarigt Barn af egen fri Vilje klostergav sig, med Taalmod deri, men nu begærer de begge at løses fra deres Løfte og paakalder min Hjælp, hvad de ved min Helgen og min Ære ej skal have gjort omsonst.“

„Herre Konge — hvad mener I da, at der kan gøres for dem? Vil Paven monstro løse dem fra Løftet paa eders Bøn og Begæring?“

„Ej véd jeg det, thi hvo skulde vel være dem en Fortaler hos den hellige Fader, selv om jeg skikkede ham en Skrivelse? Dominikanerne har dem i deres Kløer, og de slipper dem ej. Der er da intet andet for, end at de i Smug forlader Klosteret, og er det min Agt at staa dem bi dermed; den Hilsen og Forsikring skal Du, min brave Lave, overbringe skøn Jutta til Svar paa hendes Begæring.“

„Det Hverv vil I fortro mig, Herre Konge?“

„Ja vist, Du forliebte Gæk! Tænker Du kanske ej, at jeg kender din lønlige Elskov til min kære Frænke, og formener at det maa være dit saa vel som mit Ønske at staa hende bi? Ej Lave, Lave, er kanske Elskov ej den største Salighed paa Jord? At favne det bløde, varme Kvindelegeme, der i Lyst hengiver sig til os, hvilken Fryd kan lignes ved den? Er det dog ej det, som trods alle Prækener om Kødets Forsagelse og Dydens Forskrifter drager Manden med uimodstaaelig Magt?“ De urolige Øjne blinkede lystent, mens Haanden strøg hen over Hagen, hvor Skæget nys var begyndt at spire. „Men om den Blomst nu end sidder Dig arme Djævel for højt til at bryde, og Du faar nøjes med andre paa din Vej, saa vil jeg allenfals give Dig Lejlighed til at mødes med den skønne; drag af sammen

med min Moder og de andre, og søg forinden dem at faa Jutta Eriksdatter i Tale, lad hende saa selv raade for, hvad der skal ske; nægter hun at falde til Føje er de i Stand til at bruge Vold, endog hun er Kongedatter — thi hvad gælder det for Kirken? Men om hun efter denne Advarsel vil bestemme sig til at forlade Klosteret i Smug, da giver jeg Dig min Fuldmagt til at bistaa hende; men Tand for Tunge, forstaar Du — —."

„Ja visselig, men og forstaar jeg, at I vover en Del derved, Herre Konge; Gejstligheden —"

„Den er mig alt fjendsk i Forvejen, som den var min Fader, Lave, kanske jeg undlives en skønne Dag ligervis som han, men hvad saa? Livet og min Ungdom vil jeg allenfals nyde forinden, og Konge er jeg da!" Han rettede sig, og hans Blik fo'r vildt og trodsigt hid og did. Saa rakte han Lave sin Haand, og denne bøjede Knæ, for ærbødig Hyldest gjorde Erik til enhver Tid Fordring paa, og han glemte ingenlunde at pukke paa sin Konge-Værdighed, selv om han ved sin Adfærd ikke sjældent satte den til Side.

„Tag paalidelige Folk med Dig," vedblev han. „Skulde det knibe, kan Du fortro Drosten saa meget Du finder for godt, han

er at lide paa, men ellers faar Du holde enhver ude af Spillet."

„Vel, jeg skal søge at udrette mit Hverv paa bedste Maade og at bistaa Kongedøtrene, om jeg saa fik sætte Livet ind derpaa," udraabte Lave, og lidt efter fo'r han ud gennem Døren for at træffe sine Forberedelser. Han havde faaet Orlov, forklarede han, hvem der spurgte, og agtede sig for en Stund hjem til sin Fædrenegaard ikke langt fra Roskild.

Den næste Morgen tidlig, da Dronning Margrete, ledsaget af Drosten og Dominikanernes Prior samt Famulus'en, forlod Nyborg, var Lave Jonsøn med et Følge af nogle Svende ogsaa med om Bord paa Skuden, der skulde føre dem over til Korsør. Hvad og hvem hans Ærinde gjaldt, var der ingen som vidste, men Drosten drog ham dog til en Side og hviskede ham i Øret: „Hvad I har for, kender jeg ej, Lave, men meget skulde jeg fejle, om I ej rider Kongens Ærind, og det raader jeg jer: Hav Øjnene med jer og far med Lempe, naar I kommer til Roskild, der har Sortebrødrene deres Næse alle Vegne, og Bispen er ej at spøge med."

De rejsende havde en drøj Overfart over Bæltet, da det baade var Storm og Modvind, og Dronningen var saa medtaget, da

de naaede Korsør, at hun maatte bede der en Stund, saa det blev Aften, inden de kom til Bispestaden. Her skiltes Rejsefølget for at gaa hver til sit, trætte og forkomne, og først den næste Dag kunde der være Tale om for Fru Margrete at begive sig til Klosteret.

Lave mente da, at han fik benytte Lejligheden og se paa en eller anden Vis at faa skikket Budskab til Kongedatteren endnu den samme Aften. Da han tillige med Drosten havde ledsaget Dronningen til Kongsgaarden, slog han, for ikke at vække Mistanke, ind paa Vejen, der førte hjemad til hans Gaard, men i Stedet for at drage videre, gjorde han Holdt med sit Følge ved et lille Herberg i Udkanten af Staden, gav sin mest betroede Svend, den gamle Bent, sine Befalinger, og gik saa, indhyllet i en lang Rytterkappe, tilbage gennem Byen, hvor alt var tyst og stille; kun fra enkelte af de smaa, lerklinede Huse, hvor en flittig Haandværker endnu sad bøjet over sit Arbejde, skinnede Lysene ud gennem de smaa Hornruder, og hist og her dukkede en Bysvend frem paa sin Runde gennem de smalle, krumme Gader, eller en Munk kom listende med ludende Hoved.

Klokkerne havde ringet til Ave fra alle Stadens Kirker og Klostre, men da Lave

nærmede sig St. Agnete Klosterets lille Kapel, hørte han endnu Søstrenes Sang derinde fra; flere andægtige knælede hist og her derinde og forrettede deres Andagt, og uden Betænkning traadte Lave ind — endnu havde han ikke lagt nogen bestemt Plan, Tilfældet fik raade.

Nu var Sangen forstummet, og Nonnerne bevægede sig fra Koret ned gennem Kirkens Skib og drejede om ad Sidegangen, der førte til Klosterfløjen. Lave stod skjult bag en af Murpillerne, og ingen bemærkede ham; men idet den sidste af Søstrene var lige ud for ham, gjorde han et Skridt fremad, han havde med heftig bankende Hjerte genkendt den høje Skikkelse med den bydende Holdning. Nonnen opdagede ham, drejede Hovedet og sagtnede sine Skridt — —

„Jutta Eriksdatter,“ hviskede Lave, „Kongen skikker mig med Bud til eder —“

Hun standsede et Øjeblik og lagde Fingeren paa Læberne. „Vent mig herhenne ved Døren for Enden af Sidegangen om en halv Time,“ hviskede hun tilbage, og lidt efter var hun forsvunden tillige med de andre.

VIII.

Kirken var tom, da Ridderen ved den fastsatte Tid stod ved den betegnede Dør, spejdende og lyttende med Haanden trykket fast om Sværdhæftet under Kappen.

Alt var tyst og stille, og dunkelt var der trindt omkring, kun Skæret af Lampen, der hang foran den hellige Agnes' Billede, kastede et dæmpet Lys over de nærmeste Omgivelser.

Der lød ligesom slæbende Skridt — blev han beluret? Hen over Nonnernes Gravstene og inde mellem Murpillerne susede det sagte og løndomsfuldt — var der Mennesker skjult i hans Nærhed, eller var det de henfarne Aander, der omsvævede disse Steder?

Nu puslede det ved Døren — Laasen drejedes om, og paa Tærskelen viste sig en Nonne, som vinkede ham nærmere; saa kendte han sig greben ved Haanden og draget

nogle Skridt frem i den hvælvede Murstensgang.

„Ridder Lave Jonsøn — thi eder er det jo, jeg kendte eder nys i Skumringen i Kirken —“ hviskede en blød Kvinderøst, som bragte Ridderens Hjerte til at banke under Kjortelen. „Dristigt af eder at vove eder hid, hvor Dominikanerne, hvis Kloster staar i Forbindelse med Kirken, til enhver Tid har deres Gang — men forstod jeg eder ret, er I skikket til mig med Svar fra mine kongelige Frænder?“

„Jeg er saa, ædle Jutta, og med stor Glæde gik jeg den Gang, om den saa havde ført mig lige lukt i Løvens Gab!“

„For eders Tjenstvillighed have I Tak, men hvad Budskab bringer I mig da? Næppe noget godt, eftersom I sniger eder til mig paa denne Tid —“

„Visselig er det just ej de bedste Tidender, saasom jeg er skikket hid af Kong Erik at vare eder ad og berette, at man sætter sig imod eders Begæring og paa ingen Vis agter at forhjælpe eder til at vorde løst fra eders Klosterløfte, men, om I ej godvillig falder til Føje, med Magt synes at ville tvinge eder til Lydighed mod Kirken. Dronningens lille lumske Skriftefader vil de skikke til Paven for at fremstille eder for ham i det sorteste Lys, som den,

der og forleder Søster Agnes til at frafalde, og formaa ham til at ramme eder med Bandstraalen, om I ej forbliver hvor I er og gør Afbigt —"

„Gøre Afbigt — ingen Sinde! Jeg var ej karsk, var sjælesyg og ilde faren, da de snakkede mig for og fik mig i deres Garn; Fred troede jeg en Tid at kunne finde, paa mine Knæ for Guds Moders Alter tiggede og bad jeg derom, og ved Fasten og Bodsøvelser søgte jeg at døve mit Kød, men hver eneste Dag er jeg ligesom død Tomme for Tomme inden disse Mure! Og Agnes, det arme Barn, som de, fra hun var ganske liden, bragte i den Tro, at hun kun ved at klostergive sig kunde vinde Lyksalighed her og hisset, ogsaa hun kender stundom til Længsel og Anfægtelser, thi holder jeg det for rettest, at vi ej længer fremturer i det tvungne Klosterliv, allerhelst da Bisp Tyge nu ej længer er i Live, men søger at vorde løste af vore Baand, og vil man tvinge mig til at blive — nu, saa tænker jeg, at jeg gaar uden Forlov!"

„Om I bestemmer eder for Alvor dertil, da skikker Kong Erik eder ved mig den Hilsen, at det sker med hans fulde Minde, og at han er rede til at dele Ansvaret derfor med eder, ligesom han fremdeles af al Magt vil staa eder bi."

„Det vil han? Nu, hvi skulde jeg da tøve? Jeg vil og maa bort herfra, om de saa ti, ja tyve Gange nægter mig det — byde dem Trods alle til Hobe gør jeg, tvungen Fromhed kan ej være Gud til Behag.“

„Visseligen har I Ret, men I fortøve da ej ret længe med at sætte eders Beslutning i Værk, i Morgen indfinder sig eders kirkelige foresatte tillige med Dronningen, og da vilde det kanske være for silde — om de skulde vove at kaste eder i Klosterfængselet, hvorlunde slap I da herfra? Hvad gøres skal, maa gøres snart — endnu i denne Nat — jeg er beredt paa alt, har Heste og Svende i Nærheden, og ej har jeg vel nødig at sige eder, at førend der krummes et Haar paa eders Hoved, maa de tage mit Liv — —“

„Brave Ridder Lave — hvormed har jeg forskyldt, at I vover saa meget for os? Kun ugerne stjæler jeg mig herfra; men naar det ganske Kleresi herhjemme staar mig imod, da faar jeg vel gaa mine egne Veje og selv søge Dispensationen fra den hellige Fader. Vil og kan I være mig behjælpelig, da er jeg rede til med min Søster at drage herfra endnu i denne Aften, hvorhen I vil gelejde os, og fortror vi os tryggeligen til eders ridderlige Beskyttelse.“

„Tak have I for de Ord, ædle Jutta! I

være da ved Midienat ved den lille Laage i Klostermuren, der vender mod Fjorden —"

„Guds Moder — hvorlunde véd I Besked dermed? er det eder kanske og bekendt, at der fra det gamle Klosters Tid munder en Løngang ud i Urtegaarden bag om Søsterfløjen, just tæt ved Muren?"

„Derom véd jeg intet, men jeg kender ellers saare vel til Klosterbygningerne, saasom jeg mangen Gang er gaaet langs den trange Mur og har stirret mig fast blind for at fange et Glimt af, hvad der gemte sig der bagved — just ved den lille Laage stod jeg mangen Kvæld og sukkede i Løn for jeg ingen Sinde kunde naa indenfor —"

„Hr. Ridder," Haanden, Jutta rakte frem, gav hans et svagt Tryk, „ej er Stunden til nu at føre længere Tale, ved Midienat skal vi være ved Laagen. Til Løngangen, der næppe nok er kendt af Søstrene her i Klosteret, har jeg lykkeligvis selv Nøglen, og vi fortror os da til eders Varetægt."

„Trygt kan I lide paa, at jeg skal være der udenfor ved det lille Krat med mine Svende og opsadlede Heste, og inden en Time skal I være i Sikkerhed paa min velbefæstede Fædrenegaard, hvor intet Menneske vil finde paa at søge eder, og hvor I kan forblive saa længe I lyster."

„Gud lønne eder. Men nu maa I bort —

bag Hovedalteret fører en liden Dør ud i det fri, den er stedse aaben, og jeg formener, at I uhindret og uset kan slippe ud."

Lave Jonsøn forsvandt, og Jutta ilede gennem Gangen, der førte over i Jomfruklosteret; det var opført paa Dominikanerklosterets Grund og laa adskilt fra dettes Bygninger ved den lille Kirke, til hvilken Sortebrødrene som Nonnernes Skriftefædre havde fri Adgang.

Alle i Klosteret laa i den dybeste Søvn, kun i Abbedissens Celle vaagede de tvende Søstre, der sad Haand i Haand med bankende Hjerter, Agnes sagte grædende og klyngende sig til Jutta. Det hvide Lin havde de taget af, men hyllet sig tæt i deres Slør.

Klokkens dybe, drønende Slag forkyndte omsider Midnatstimen.

Jutta hævede kækt og trodsigt Hovedet, hendes Øjne havde været fæstet paa det lille Vindu, gennem hvilket Maanen af og til kastede sine blege, sitrende Straaler. „Kom — det er Tid, Agnes —"

I det samme lød der slæbende Trin i Stengangen udenfor, de standsede ved Cellens Dør — —

„Alt er opdaget — Guds hellige Moder og Du min hellige Navne staa os bi," hviskede Agnes. Jutta gik hen til Døren — „Er der

nogen, og hvo er det, som forstyrrer mig paa denne Tid?" sagde hun strengt.

„Ak, kun mig, naadige Abbedisse, Søster Birgitte, jeg mente jeg hørte eder kalde, og frygtede I kanske ej var karsk — —"

„Du har hørt fejl, Søster, jeg kaldte ej, Søster Agnes har derimod ej været karsk, men nu sover hun og har ingen Hjælp nødig — skulde der være noget paa Færde, skal jeg kalde, vær sikker derpaa."

Trinene fjernede sig — en Dør aabnedes og lukkedes igen, saa blev alt stille.

„Kom, vi maa af Sted — der er intet Øjeblik at spilde, om en Time eller kanske før er hun her atter for at lure —" og Jutta drog den skælvende Agnes med sig. „Skal vi gennem Kirken? Ak Jutta, Jutta, jeg tør ej vove det, det er en formastelig Gerning vi har for — —." Men Jutta tyssede paa hende — „Vær dog intet taabeligt Barn, nu da det gælder — vi maa ud af Løndøren derhenne og gennem Løngangen —"

Og saa stod de et Øjeblik efter ude i den lave, bælgmørke Gang, hvor en muggen, iskold Luft slog dem i Møde. Saa hurtig de formaaede, ilede de frem, følende sig for og hvert Øjeblik snublende over en Sten eller et slimet Kryb.

„Jesus Maria — de er sikkert efter os —"

stønnede Agnes, „hør — gik ikke Døren deroppe —“

„Vist ej, jeg smækkede jo Løndøren i Laas efter mig, det har været Vinden. Kom nu blot — se hist henne skinner allerede en Lysning os i Møde for Enden af Gangen.“

Endelig — de staar ved den lave Aabning, der fører ud i det fri — de ser den lille smalle Strimmel Klosterhave med dens Urtebede og Gange ligge belyst af Maanens Straaler, og Muren der bagved med den lille Laage, uden for hvilken deres Redningsmand venter — saa drager de sig forfærdede tilbage igen ind i Løngangen — —

„Saa I tror ej, der er Ugler i Mosen?“ lyder en snøvlende Røst — „Mig syntes dog før jeg hørte en Hest vrinske paa den anden Side Muren, og som jeg siger, der var en fremmed Mand i Kirken denne Aften, om han var kommen for at gaa til Skrifte hos Broder Olaus véd jeg ikke, men man véd jo, at Satan er paa Spil alle Vegne for at forføre Sjælene, Søster Birgitte.“

„Vist saa, Broder Mikael, men her hos os er alt roligt, jeg var selv nys ved Abbedissens Dør og talte med hende — om en Times Tid lister jeg mig derop igen — vær I kun sikker paa, at jeg har Øjne og Øren med mig.“

„Nu ja, naar der ingen Grund er til at

forspilde sin gode Nattero, Søster Birgitte, hvi da gøre det? Jeg vil da dennelund lægge mig til sødeligen at sove, og vil bede den hellige Agnes iligemaade skænke Dig en rolig Nat."

Fodtrinene og Stemmerne tabte sig, men endnu tøvede de to Søstre dog en Stund, inden de vovede sig frem af deres Skjul. Omsider ilede Jutta, dragende den skælvende Agnes efter sig, tværs over Grusgangen til den lille Laage i Muren — „Hjælp alle gode Helgene — Nøglen er rusten — jeg kan ikke dreje den om i Laasen — —"

En Hest vrinskede lydeligt omme paa den anden Side Muren.

„Vor kære, hellige Frue, et kosteligt Alterklæde lover jeg Dig til din egen Kirke her i Roskild, om Du vil staa mig bi og lægge Kraften i min svage Haand — Agnes, Agnes, bed til din Skytshelgeninde, Du er god og from som hun —"

Agnes var sunken paa Knæ, dødbleg og med foldede Hænder, og nu — Nøglen begyndte at give efter — en sidste pibende Vridning — Døren var aaben!

Søstrene ilede et Stykke frem langs Muren udenfor; Vejen var kun smal, og fra et lille Krat paa den anden Side rørte det sig mellem Buskene.

En høj Skikkelse bøjede Grenene til Side

og traadte frem — det var Lave Jonsøn. „Gud have evig Lov," hviskede han og trykkede heftigt og varmt den lille Haand, som Jutta rakte ham — „hist henne holder mine Svende med de opsadlede Heste — om en liden Stund er vi langt herfra!"

„Saa af Sted da, Hr. Ridder, naar I er hos os, frygter vi intet mer!" Og den skønne Abbedisse smilede og saa' ham ind i Øjnene med et Blik saa varmt, at det fik Haanden, der sluttede om hendes, til at ryste.

Lidt efter sad de to Kongedøtre til Hest og af Sted gik det i susende Galop; inden der blev gjort Anskrig i Klosteret, var de langt borte, og om Morgenen, da Flugten var opdaget og Nonnerne løb omkring som en Flok skrigende Skader, sad den dristige og oprørske Abbedisse og hendes Søster velbeholdne paa Ridder Laves Gaard, hvor de mente det var rettest at holde sig skjulte i nogen Tid, og for ej at vække Mistanke lod han da udsprede det Rygte, at han var kommen syg til Huse, og at det var Pesten han led af, saa at Gaarden skyedes af alle. Den var desuden ret utilgængelig, da den laa paa en lille Holm i Søen, hvorover der førte en smal, stensat Dæmning; selve Bygningen, et fritstaaende, ikke synderlig højt men massivt Stentaarn med Skydehuller og en Vægtergang foroven,

knejste midt paa Holmen, omgiven af en Del mindre Udhuse, Lader og Staldrum, der dog næsten alle dækkedes af den høje Jordvold, der løb rundt om hele Holmen.

Kun Kong Erik selv kendte Sagens Sammenhæng med Ridder Laves Fraværelse fra Hove; han gottede sig hjertelig over at have været med til at tage Kleresiet en Kende ved Næsen, og svor, at han ej agtede at finde sig i, at der øvedes nogen Voldshandling mod hans Frænker i hans Riger og Lande; men den Roskilde Bisp tænkte noget anderledes i det Stykke. Han nedkaldte Himlens Straf og evige Fordømmelse over Kongedøtrene, der havde brudt deres Løfte og forladt det Kloster, som Agnes selv havde indstiftet og tilsagt det meste af sit Arvegods, og han afsendte en Skrivelse, der baade havde Næb og Kløer, til den hellige Fader i Rom.

Men foreløbig lodes Jutta og hendes Søster dog i Fred. Thi just paa denne Tid var man optaget af de fornyede Stridigheder med de holstenske Grever paa Grund af, at Kong Erik havde frataget Abels Slægt Herredømmet i Sønderjylland, og da han samtidig havde gjort sig sin Faders Søskendebarn, den mægtige Grev Jakob af Halland, til Fjende ved at berøve ham sine Landsdele, saa at Ufred ogsaa truede fra

den Kant, var der nok at tænke paa foruden Kongedøtrenes Sag, hvorfor der da ej heller foretoges noget Skridt imod dem, før Paven havde afgivet sin Kendelse.

Stor Forargelse vakte ung Juttas Færd, men paa Ridder Laves Borg, hvor man i lang Tid troede at han laa dødssyg af Pesten, der sad han, trælbunden, bjergtagen og lyttede til den skønne Abbedisse, naar hun sang og legte Strengeleg med sine hvide Fingre derude paa Svalen i de maanelyse Aftener — ingen hørte den dæmpede Hvisken, saa' de varme Blik, der gik Bud mellem de tvende —

Den Riddersmand sidder ved Jomfruens Fod,
ham lyster hende tage i Favn.
Skøn Jomfru, ak, er I mig huld og god?
Men Dansen gaar gennem Lunden.

IX.

Der flammede en munter Ild af knitrende Birkebrænde i den store Hal paa Kongsgaarden i Stockholm.

Byen var i hine Dage endnu kun lille i Udstrækning. Allerede paa Oluf Skødkonnings Tid var der bleven anlagt Befæstninger for at beskytte Indløbet til Mälaren, men Stadsholmen blev dog først bebygget under Birger Jarl, der opførte Kongsgaarden, lod Byen udvide og befæste, og i 1255 gav den sine første Købstadrettigheder.

Sønnen Valdemar, den af ham og Stormændene skabte Konge, sad nu her og holdt Hof, og blødagtig og sanselig som han var, havde han indrettet Kongsgaarden til et saa yppigt og forfinet Opholdssted, som hine Tiders raa Smag var i Stand til at skabe. I den store Bjælkehal var Gulve og Vægge belagte og behængte med bløde Fodklæder og vævede Tæpper, Bordet

maatte helst bugne af stærke og krydrede Spise- og Drikkevarer i gyldne Kar og Bægre, og sig selv og Dronningen klædte han i kostbare Stoffer, overlæsset med mange Smider og Prydelser.

Kong Valdemar og Dronning Sofie, tillige med Kongens tre Brødre, Hertugerne Magnus, Erik og Benedikt, havde nylig rejst sig fra det daglige Middagstaffel, og nu legede Kongen Skaktavl i det ene Hjørne af Hallen med Hertug Erik, mens den barske Magnus med korslagte Arme stod hos og iagttog dem med en overlegen Mine i sit lange Ansigt, der havde et næsten tateragtigt Præg med den sortsmudsede Lød og de sorte, funklende Øjne, der stak sælsomt af mod de rødlige Haar. Han var af alle Birger Jarls Sønner den, der lignede Faderen mest, og var sine Brødre langt overlegen i Kraft og Myndighed; allerede nu stod han paa en spændt Fod med Valdemar, der, om han ikke havde været saa let og sorgløs af Sind, sikkert med Mistillid vilde have set hans Færd og forstaaet, at dette urolige, herskesyge og ærgerrige Hoved tidlig eller sent vilde pønse paa at støde ham fra Tronen.

Noget borte fra de tre Brødre sad Dronning Sofie, iført en skarlagenrød Sindalkjortel med Skindbræmmer og gyldne Smi-

der paa Hals og Barm, og talte dæmpet med den yngste af sine Svogre, Benedikt, en endnu skægløs Yngling med et stilfærdigt Væsen og et Par tungsindige Øjne, der havde viet sig den gejstlige Stand.

Sofie Eriksdatter havde forandret sig. Vel var hun smuk endnu, men hun var bleven for fyldig og Ansigtet havde tabt sin ungdommelige Friskhed, Øjnene deres klare, straalende Glans, det saa' ud, som om de havde fældet mange Taarer, og der var kommen et skarpt, til Tider bittert Træk om de Læber, der tidligere havde smilet saa frejdigt med det lyse Barnesmil.

Hun saa' ud, som om Modgang og Prøvelse havde været hende beskaaren snarere end Lykke og Medgang. —

Og det var jo ogsaa saaledes.

Hastig havde hun, da hun i sin Ungdoms og Skønheds Vaar kom til Sverrig, vundet sin kongelige Brudgoms Elskov, og hun havde da ogsaa snart, blændet af den Glans der stod om hans smukke ridderlige Person, skænket ham sit hele Hjerte; men saare snart skulde hun erfare, at Valdemars Sind var saa ustadigt som Vinden, der blæser hid og did, og at al hendes Elskovs Glød ej formaaede at holde ham fangen. Hun forstod da ogsaa, at han kun lidet var hendes Kærlighed værd, fornam hvilken svag

og vankelmodig Sjæl der boede i ham, som kun var en Slave af sine Lyster, og bitre var de Taarer hun fældte, bitter Ydmygelsen hun følte ved daglig at se sig krænket og tilsidesat. Og hun tabte hurtig sit glade Livsmod, blev bitter og forsagt; nu lo og spøgte hun ikke længer paa sin sorgløse Maade, kaldte ikke længer i Kaadhed og Overmod sin fredsommelige Svoger Erik, der ikke kendte anden Lov end Magnus' Vilje, for „Alsinte" (Ingenting), og Magnus selv for „Kedelflikkeren", fordi han var saa mørk af Lød, nu var hun begyndt at frygte denne Kedelflikker, der bestandig saa' skævt til hende paa Grund af den manglende Brudeskat og hendes kaade Tunge, og hun fornam med en vis Gru Valdemars Svaghed over for de tvende af Brødrene.

„Til enhver Tid klager eller truer de — hvad er der nu atter paa Færde?" hviskede hun til Benedikt, som de sad der tilsammen.

„Det er Erik, som har begæret en ny Forlening paa Anstiftelse af Magnus, og denne har brugt Trusler over for Valdemar."

„Magnus — ja, han har Viljen for eder alle, Benedikt! Ligelig delte dog eders Fader med eder, da han gjorde Magnus til Hertug over Sødermanland, gav Erik Smaa-

land og Dig Finland at raade over, men tro Du mig, ej raster Magnus før han holder hele Sverrigs Rige i sin Haand."

„Den Haand vilde og være kraftigere til at styre det end Valdemars, kære Frænke, det véd vi alle! I min Faders, den store Birger Jarls Tid var det ham alene, der havde Magten, endog han havde sat Kronen paa Valdemars Hoved i Stedet for paa sit eget; men ingen Sinde har Valdemar ejet Kraften og Styrken til at tage Herskerens Gerning op, mangen en Byrde, der var ham for svær, har han læsset paa Magnus' Skuldre, og mangen Gang har han søgt Raad hos ham, der var den stærke; ej maa det vel derfor undre os, om Magnus har fanget Smag for Magtens Sødme og kanske tragter efter at øve den —"

„Om han kun ej med formastelig Haand griber derefter — ak, Benedikt, husk de blodige Minder jeg har at se tilbage paa, da min egen Fader faldt for Broderhaand!"

„Gud og den hellige Benedikt, min Skytspatron, bevare os, kære Frænke, nær dog aldrig slige Tanker! Haard er Magnus tilvisse, men at han skulde plette sine Hænder med Broderblod, har saa vist ingen af os Ret til at tro," og den stilfærdige Yngling slog andægtig Kors for sig.

„Naa, nu krænkede jeg Dig, Benedikt,

hvad dog ej var min Agt," Dronningen rakte med et Smil sin Haand frem, „jeg véd, Du gør ingen Forskel paa dine Brødre, og at Du ej er i Stand til at tænke ondt om nogen i dit Hjerte, dog skal Du vide, at — —"

Nu blev Indgangsdøren i Hallens ene Sidevæg aabnet, og den gamle Husfoged viste sig for at melde, at nogle fremmede ønskede at stedes for Kongen og Dronningen. Kong Valdemar, der var ked af Spillet, rejste sig hastig og skød Brikkerne til Side.

„Lad dem kun komme," sagde han gabende, idet han nærmede sig Dronningen og Benedikt. Han var den højeste og smukkeste af Brødrene, det fintformede Aasyn med de kønne, regelmæssige Træk, den smukke, let bevægelige Mund, overskygget af det tætte, rødbrune Overskæg, den hvide, hvælvede Pande og de brune, ildfulde Øjne kunde ikke andet end drage alles Blikke paa ham, og skønt hans Ydre nok i det hele taget manglede det mandige og stærke, der pryder Helten, var hans Optræden ellers ikke uden kongelig Værdighed.

„Den Kvinde er ikke i Verden til,
jeg kan jo hende daare om jeg vil."

Det var da ogsaa paa hans statelige Skikkelse, at de fremmedes Øjne først faldt, da

de traadte ind i Hallen. De var tre i Tallet, tvende tilslørede Kvinder og en Mand, som holdt sig i beskeden Afstand.

„Hvem er I og hvorfra kommer I?“ spurgte Kongen og mønstrede Kvinderne med et nyfigent Blik.

„Fra Danmark, Herre Konge — thi sikkerlig er I og ingen anden Kong Valdemar Birgersøn,“ svarede den højeste af Kvinderne, idet hun slog sit Slør til Side. „Eders Dronnings tvende Søstre er det, som kommer for at paakalde eders Gæstevenskab og Beskyttelse.“

„Jutta — Agnes —“ raabte Sofie. „Hellige Guds Moder, saa ser jeg eder atter!“

„Ja, men hvorlunde, Søster!“ udbrød Jutta og slog trodsigt med Nakken, mens Agnes bøjede Hovedet og græd. „Véd Du vel, hvad hændet er? At vi brød med vort Kloster og forlod det, og at Bandstraalen derefter ramte os, at vi intet Hjem tør siges at eje mere i Danmarks Rige, og at vi er tvende venneløse og ubeskyttede Piger, der i vor Nød er tyet til Dig og din kongelige Husbond.“

„Vi har spurgt om det dristige Skridt, I har vovet, og saare bekymret har jeg været for eder, hvorlunde det skulde gaa og hvilke Kaar I monne friste.“

„Vor Frænde, Kong Erik, bistod os. Ved hans Mellemkomst blev vi i Stand til at

slippe bort fra Klosteret og den Straf, der sagtens ventede mig for min Opsætsighed, om jeg ej bøjede mig for Kirkens Myndighed. Den brave Ridder Lave Jonsøn her var det, som var os behjælpelig og som har huset os paa sin Gaard en Tid; Bispen kunde dog ej hindre os i at drage af Landet — bandlyst var jeg, men min Frihed kunde han ej røve mig, og saa gelejdede Ridder Lave med sit Følge os hid. Agnes har atter forsonet sig nogenledes med Kirken, idet hun har skænket en stor Del af sine Midler til andre Klostre, der nu ligger i Tvist med Dominikanerne i Roskild, som gør Fordring paa det hele; Biskoppen har nu atter løst hende af Bandet, og hun drager sagtens om føje Tid til Ingeborg i Norge, men jeg —"

Jutta havde vendt sig imod sin kongelige Svoger, og nu fæstede hendes dejlige Øjne sig paa ham med et stumt, bønfaldende Blik.

Den svenske Rimkrønike beretter, at Konning Erik af Danmarks Døtre alle var saare fagre, men mest dog Jutta, der var „skøn lig en Engel fra Himlen at skue".

Og Valdemar Birgersøn grebes i samme Nu saa mægtigt af denne Skønhed, at han stod som i en Rus og stirrede paa hende, og saa brændende var de Blikke, der hvi-

lede paa hende, at Jutta med blussende Kind til sidst maatte slaa sine Øjne ned.

Men nu tog Fru Sofie, der ikke havde set sine Søstre siden de begge var smaa Piger, dem begge i Favn, og saavel hun som Kongen bød dem velkomne tillige med den brave Ridder Lave. Med egen Haand tog Dronningen den store gyldne Mjødkande og Velkomstbægrene fra Skænken og bød dem rundt, og en liden Smaadreng kom med Vandkumme og Linklæder, at de fremmede kunde tage Haandtvæt.

Da lyste Jutta Eriksdatters Øjne atter af det gamle Skælmeri og Smilet spillede om hendes Læber, idet hun vendte sig til Kong Valdemar. „Saare gæstmild er eders Modtagelse og ridderlig eders Færd,“ sagde hun, „dog — er I nu og sikker paa, at I ej nærer Frygt for at Ulykke og Pestilens klæber ved mig, den bandlyste Nonne, og følger i mit Spor?“

Valdemar Birgersøn greb fast om hendes Haand. „Hel sikker, ædle Frænke! Var I saa tyve Gange bandlyst af Paven og det ganske Kleresi, saa vilde jeg dog se den Stund an for saare lykkelig, da I traadte over min Dørtærskel for første Gang.“

Men hvem der just ikke saa' mildt til det Besøg, var den barske Hertug Magnus.

„Flere ørkesløse Personer at føde ved Hove,“ sagde han til Erik og rystede paa

Hovedet. „En forløben, bandlyst Nonne med hendes Slæng — jo, jeg kender Broder Valdemar, nu har han faaet sig en ny Forliebelse paa Halsen og kan sidde i Kvindeburet og nynne Elskovsviser saa lang Dagen er! Hvad de vil sige dertil nede hos Erik Glipøje, er ikke godt at vide.“

Saa drog Brødrene af samme Dag hver til sit, men Benedikt blev endnu en Stund tilbage, og han og Kongen sad meget ofte i Kvindeburet, hvor Sofie teede sig saare kærlig over for de længe savnede Søstre, især over for den stille, forknytte Agnes, der kendte sig sælsom forvirret til Mode og ude af Stand til at finde sig til Rette uden for de stille klosterlige Omgivelser, hvor hun havde henlevet største Delen af sit Liv, mens Jutta derimod først nu syntes at aande let og frit, og uden Skrupler holdt sig skadesløs for den tidligere Tvang og de forhadte Baand, der havde lagt Dæmper paa hendes Livsglæde.

Mange og varme nok var de Øjekast, hendes kongelige Svoger tilkastede hende, og det skal ikke siges, at de just kølnedes ved Tilbageholdenhed fra hendes Side. At han ikke just var nogen krigersk Helt, der samlede Rigets bedste Mænd om sig og øvede Stordaad, det glemte hun over hans belevne, artige Væsen; Strengelegens Toner

klang nok saa godt i hendes Øren som Harniskets Klirren, og den smægtende Troubadour, der kvad sine Elskovssange for hendes Fod i Kvindeburet, behagede hende bedre end den barske Vildmand i Panser og Plade.

Og saa lo og spøgte og snakkede de to tilsammen saa ofte og meget Lejlighed gaves, og drev deres ikke ufarlige Spil, og skøn Jutta udfoldede sig mere og mere lig en dejlig straalende Pragtblomst, der drog alles Øjne paa sig. Og nu var der ikke længer Tale om Kedsomhed paa Kongsgaarden i de lange Høstaftener, der var Liv og Lystighed, Sang og Dans og Strengeleg; Riddere og Fruer traadte Dansen i Kerternes Skin, Kong Valdemar førte sin skønne Frænke, der straalede i pragtfulde Klæder, overlæsset med rige Smider, og de fleste tænkte, at ingen Sinde havde de set et stoltere Par; men Dronning Sofie sad mere og mere tavs og bleg om Kind, og Smilet svandt mere og mere fra hendes Læber.

Og der begyndte at gaa Snak, og der hviskedes i Krogene.

„Den Kvinde vorder til Slut Valdemar Birgersøns Fordærv,“ sagde Bjørn Bengtsøn, en af Birger Jarls Brodersønner, til Eigil Trolle, som ogsaa var af navnkundig

Æt og paa mødrene Side beslægtet med Folkungerne.

„Hvad, hun? en ærbar Jomfru, optugtet blandt de fromme Nonner —“ lo Eigil.

„Ærbar — jo vist! Smuk er hun som en Ulykke, det skal ej nægtes, men ej giver jeg en sur Sild for den Jomfrus Ærbarhed, der ter sig som hun og ser en Mand an paa den Vis som hun gør det — om vi andre var Narre slig Valdemar, da fik mere end én Hustru Aarsag at græde sine Øjne røde, siger jeg Dig! Hun fører sig da og med Pomp og Pragt lig en Dronning her ved Hove!“

„Aa ja, — ondt gør det mig for Fru Sofie, kun liden Glæde har hun fristet siden hin Dag, da hun kom hid, gelejdet af sit prægtige Følge og de satte Kronen paa hendes Hoved. Birger Jarls anden Hustru, Kong Abel af Danmarks Efterleverske, den lede Mechtild — Krist maa vide, hvi han ægtede den Kvind — var hende ingen Sinde god, saa længe hun havde noget at sige, og hendes Ægtemand lod hende snart sidde, for at løbe galen efter andre Kvinder. Magnus og Erik hader hende for Øgenavnene hun gav dem, og har stedse pustet til Ilden og været hende paa Nakken hvor de kunde — hun var til at begynde med lystig nok

og led en god Spas, nu sidder hun alt ældet og bøjet — og hvad bliver vel Enden?"

„Enden paa det hele, min Bror? Jeg skal sige Dig det," lo Bjørn og satte et af de svære Drikkehorn, der nu ellers kun sjældent brugtes i Norden, for Munden og tog sig en vældig Slurk, „det bliver, at den stærkere sluger den svagere. Havde Niels Sparre i Tiunda og Ivar Blaa til Grøneborg i sin Tid ej haft saa stort Hastværk med at faa en Konge valgt, og var det ej bleven en af Folkungerne, da havde Birger Jarl ej vundet Magten her i Land og Rige, og hvordan mon det da havde set ud? Men om han havde været fremsynt, da havde han ladet dem sætte Kronen paa Magnus' og ej paa Valdemars Hoved, thi visselig blev den tilpasset efter et større Maal end hans, og den som evner at bære den vil og, naar Tiden kommer, fæste den om sin Tinding."

Der var flere der gav Agt paa Valdemar Birgersøns og Juttas Færd, men ingen saa ivrigt og med saa bittert et Sind som Lave Jonsøn, der bandede Kongen af ganske Hjerte.

Endnu bestandig dvælede han her ved det svenske Hof, hvor han nød stort Gæstevenskab, og hvor de ej vilde slippe ham — selv havde han da ogsaa svært ved at

rive sig løs fra hendes farlige Nærhed, der kun havde fængslet ham alt for længe. —

Saa var det en Kvæld, at han sad hos Kvinderne i Fruerstuen; Dronningen og Agnes sad med deres Arbejde, Agnes baldyrede paa et Alterklæde, Frelserens og Guds Moders Billeder trindt omgivne af Englehoveder paa gylden Grund, og Junker Benedikt læste op for dem af et Kvad, et gudeligt Værk, som han selv havde forfattet og nedskrevet baade paa Svensk og Latin.

Agnes hørte til med sælsom Vemod, og engang imellem hævede hun som i Selvforglemmelse Øjnene til den unge Kongesøn, Finlands Hertug, som nu om føje Tid agtede at træde ind som Munk i et Benediktinerkloster. Hvor ren og from af Sind var han ikke, han, som havde viet sig til Gud og den hellige Kirke; men hun — hun havde brudt Løftet for at følge den letfærdige Søster! Og hun kendte sig ringe og ydmyget som ingen Sinde før, mens hun lyttede til de begejstrede Ord, hvormed han i Kvadet skildrede den hellige Jomfrus himmelske Skønhed, hendes Forklarelse og endelige Kroning.

Kun Ridder Lave havde mærket, at Jutta alt for en Stund siden havde forladt

Kvindeburet og var gaaet over i Gæstehuset, hvor den store Hal laa. Kongen var ude at se paa nogle afrettede Jagtfalke, der nys var bleven sendt ham, hed det sig, men hun — hvor agtede hun sig hen paa denne Tid?

Han rejste sig og gik ud — Dronningen saa' efter ham, og nu først blev ogsaa hun va'r, at Jutta var borte — —

Udenfor var ingen af Hofsinderne at se eller høre, men et Par Svende var kommen i Trætte henne i et Hjørne af Gaardsrummet og havde draget deres korte, brede Sværd, idet de med Eder og Skældsord fo'r ind paa hinanden, og en tyk Fadebursterne med nøgen Hals og Bryst, der muligvis var Stridens Æble, hvinede af fuld Hals. Lave gik dem forbi, og aabnede Døren, der førte ind til Hallen.

Der var alt noget dunkelt, men han saa' Kong Valdemar og Jutta staa sammen henne ved et af de smaa Buevinduer; de vendte Ryggen til, Jutta havde sænket Hovedet og Valdemar bøjede sig frem og talte dæmpet og indtrængende til hende —

Lave maatte have gjort en Bevægelse, for pludselig fo'r de fra hinanden — Kongen gik ud af en Sidedør, og Jutta blev staaende hensunken i Tanker og stirrede frem for sig.

Omsider vendte hun sig om; da blev hun Lave va'r, som traadte hende i Møde, og nu farvede en stærk Rødme hendes Kinder.

„I her?“ sagde hun forvirret, „jeg troede I sad end i Fruerstuen og legte paa Strengeleg for mine Søstre, eller hørte paa Junker Benedikt.“

„Nej, jeg søgte eder,“ svarede han, og sælsom kold og haard lød hans Røst. „Jeg kom at sige eder, at jeg drager bort — endelig engang — jeg ledsager eders Søster til Norge og vender da tilbage til Danmark, hvad jeg visseligen burde have gjort for længst, om ej I havde holdt mig tilbage —“

„Jeg! Hjælp alle gode Helgene, vil I give mig Skylden for, at I har forsømt eders Pligt og Skyldighed mod eders retmæssige Konge? Bad jeg eder kanske blive?“

„Bad? — Ak, Jutta Eriksdatter, I tale ej paa den Vis, det lader ilde mellem os to! Har I glemt de maanelyse Nætter derhjemme paa Svalen, naar I gav mig Forlov at sidde ved eders Fod? Da talte eders Øjne og Læber et andet Sprog end nu —“

„Ti, dumdristige, ingen og intet i den ganske Verden giver eder Retten til at forholde mig min Opførsel — har I glemt, hvem jeg er? Og I selv?“

„Har jeg nogen Tid glemt det, var da

Skylden kanske ej fuldt saa meget eders, Jutta Eriksdatter, I som daarede mig med et falsk og svigefuldt Haab med hvert Blik, hvert Ord I skænkede mig? Formastelig var den Elskov vel, som den simple Ridder nærede til den højbaarne Kongedatter, dog — hvo raader vel for sit Hjerte? Livsalig var Drømmen jeg drømte, men nu er jeg vaagnet, og Lænken, der bandt mig, er brudt! Saa far da vel, Kongedatter, og maatte kun ej den Stund komme, da I faar angre det grusomme Spil I drev!"

Jutta stod lidt tavs — hun saa' paa den stærke, undersætsige Skikkelse der foran sig med de brede Skuldre, den rødlig-brune Lød og de lyse, troskyldige Øjne — plump og firskaaren, og dog saa brav, saa trofast tyktes han hende i dette Øjeblik, og en sælsom Følelse af Anger, Skamfuldhed og Medynk baade mod sig selv og ham greb hende.

Saa rakte hun sin Haand frem.

„Ej saalunde, Lave," bad hun næsten ømt med dirrende Læber, „ej saalunde bør vi skilles; I var stedse min Ven, den bedste, den eneste sande jeg har ejet — hvad jeg kanske kan have fejlet imod eder var visselig ej for at lokke og drage eder i Fordærv, men fordi ogsaa jeg — jeg led eder, uden at tænke over hvad det skulde føre

til. I er saa gæv, saa ridderlig som nogen højbaaren Fyrste paa sin Trone, dog er det jo nu engang saa, at vore Veje maa skilles! I tage da nu min Hjertens inderste Tak for alt, hvad I har gjort for Kong Eriks Døtre, og Gud signe eder hvor I færdes — —"

„Jutta — Kongedatter —" raabte Lave, „om I giver mig det Ønske med paa Vejen, da hør og til Afsked et Ord af mig: I staar ved Randen af en Afgrund, fly for Guds og vor Frues Skyld Faren, før det er for silde!"

„Hvad nu — hvad mener I?"

„I véd det saare vel, ej har jeg nødig at sige mere. Den ny Leg I leger nu, turde komme eder selv dyrere at staa, end den, der kostede mig min Hjertefred. Thi lytte I da til eders Samvittigheds Røst, om den ej byder eder at forlade dette Sted og den, hvis Nærhed og fagre Ord frister eders Hu og Sans —"

„Raser I, Ridder Lave? Hvad véd I derom?"

„Mener I, at jeg er blind? Jutta, ædle Jutta, fly eders Søsters Husbond, fly Kong Valdemar Birgersøn, og drag med eders Søster til Norge, til Fru Ingeborg —"

Et Øjeblik saa' det ud, som om Harmen blussede op igen hos Jutta. „Har I luret

kanske? Intet har min Samvitttighed at klage mig an for, eders Bekymring kan I spare eder," sagde hun og slog med Nakken. Men saa pressede hun pludselig Haanden heftigt mod sit Bryst — „Kan dog hænde I har Ret alligevel i, at det vilde være rettest om jeg drog med Agnes; desforuden er noget i Gære her ved det svenske Hof, som ej er af det gode og som kanske snart vil bryde løs. Jeg vil tænke over det, om nogle Dage tales vi atter ved, jeg véd det jo, at trods de bitre Ord mener I det godt — saa godt som ingen anden!"

Med de Ord og en Hilsen forlod hun Hallen og lod Lave Jonsøn alene tilbage.

Hans Hænder knyttede sig. Denne Valdemar — om han havde haft ham for sig, den elendige Kvindeskænder — han havde visselig dræbt ham paa Stedet! Og om Jutta blev her tilbage — —

I et Slags Raseri foer han ud af Døren, ud i det frie — det var som han skulde kvæles, og da han just i det samme stødte paa en af de svenske Riddere, der havde for Skik at tale Haansord om de Danske, og med et tirrende Smil vilde gaa ham forbi, drog han sit Sværd og foer løs paa ham for at kræve ham til Regnskab. Først da Blodet randt paa begge Sider kom han til Besindelse.

X.

Det var tre eller fire Dage senere, da stod Agnes alene, rejseklædt, foran Kong Valdemar og Dronning Sofie for at tage Afsked.

Grædt saare meget havde hun, og kun med Møje rev hun sig løs af Sofies Arme; men ogsaa hen over Junker Benedikt, der bleg og tavs var kommen til for at byde hende det sidste Levvel, gled hendes Øjne med et bedrøvet Blik — saa mangen en Kvæld havde de jo siddet og talt tilsammen, og hun havde faaet ham kær, fast som en Broder —

En Broder — ak ja!

Saa brød det lille Følge da op. Solen blinkede paa Rytternes Lanser, og Fru Sofies Slør viftede fra den aabne Vindusglug. Ved Agnes' Side red en Ridder med en mørk Fjerbusk vajende fra Hjælmen — det var Lave Jonsøn, som skulde ledsage hende og hendes Terner til den norske

Grænse, hvor de vilde blive modtagne af Magnus Hakonsøns Afsendinge; thi Dronning Ingeborg havde skikket Bud, at selv om Bandstraalen havde ramt hendes Søstre, da var hendes Husbond og hun ej saa frygtagtige, at de af den Aarsag nægtede dem Gæstevenskab.

Men paa Kongsgaarden i Stockholm sad Jutta tilbage i bitter Kvide.

Hun havde ikke kunnet rive sig løs, og dog kendte hun nu baade Anger og Smerte derover. Hvi havde hun ej haft Mod til at fly Faren, hvi var hun saa svag og ynkelig en Skabning? Hvad var det, som bandt hende med saa stærke Baand? Var det virkelig Elskov, syndig Elskov til hendes egen Søstermand? Ja — derfor var det hun laa vaagen om Nætterne, altid maatte hun tænke paa ham, hed og kold blev hun i hans Nærhed, en hemmelig Lyst, en sælsom Fryd stjal sig over hende — det drog og lokkede hende, hun maatte være, hvor han var — —

Det haver været af Arildstid,
Det bliver mens Livet kan rinde:
At Elskov tvinger saa mangen En,
Baade Møer og høviske Kvinde.

Ud paa Kvælden efter Nadvermaaltidet søgte Valdemar hende.

„Jutta Eriksdatter — Du blev tilbage —

for Du vidste, at min lønlige Elskov ej kunde slippe Dig, ej saa? Du maa som jeg følge den Lov, der knytter os tilsammen, min er Du — min —"

„Nej, nej," hviskede hun med Angst i Blikket, „det maa, det kan ej være saa — slip mig, Frænde — lad mig fare, Kong Valdemar!"

„Ingen Sinde lader jeg Dig fare, min fagre Blomst, eller løj dine Øjne kanske, naar de mødte mine?" Og hans Arm slyngede sig om hendes Liv, et Par brændende Læber pressede sig mod hendes Mund — langsomt og viljeløs gled hun over i hans Favn, gengældte hans Kys —

„Vi mødes ved Midienat i den lille Birkelund, mit Liv —," hviskede han. Da rev hun sig løs, stødte ham fra sig og ilede bort. Hun vilde drage af, endnu i denne samme Stund, vilde ej se ham mere — nej, nej — —

Men ved Midienat sneg Valdemar Birgersøn sig over i Kvindeburet og bankede paa hendes Kammerdør. Da maatte hun lukke ham ind — halvt i Rædsel, halvt i Fryd skælvede hun i hans Arm, mens han elskovsdrukken drog hende ned paa Løjbænken ved sin Side — —

Da han ved Daggry forlod hende, randt hendes Taarer, men han kyssede dem bort,

og flere Elskovsnætter fulgte paa denne ene, og de glemte snart alle og alt omkring sig i deres Sansers Rus, og levede og aandede kun for at være tilsammen.

Omsider aabnedes Dronning Sofies Øjne helt, og hun saa' med Sorg og Blussel det forargelige Forhold, som andre længst havde gættet. Hendes Ægtefælle og hendes egen Søster — det var fast mere, end hun magtede at bære, skønt hun vidste at hun for længst havde mistet Valdemars Kærlighed, og al den Bitterhed og Harme hendes oprindelig saa milde Sind var i Stand til at nære, steg op i hende.

„Har Du ej mere Ære i Livet, end at Du boler med min Søster lige for Øjnene af mig, da er Du og hun ej bedre værd, end at jeg forlod Dig paa staaende Fod og skreg eders Skam ud over den ganske Verden,“ sagde hun til sin Husbond.

„Kun lidet agter jeg paa en ilsindet og vredagtig Kvindes Tale,“ var hans Svar. Bagefter søgte han dog at give hende gode Ord, for han led ikke Ufred; men han var alt for optændt af sin Elskovs hede Begær til at slippe den Kvinde, der havde hengivet sig til ham, og mens han og hun, uden at agte synderlig paa Verdens Dom, lod sig rive med af Lidenskabernes Strøm,

gled Sverrigs Rige ud af Valdemar Birgersøns Haand.

Hans Brødre, Magnus og Erik, havde ikke været ledige.

Paa Magnus' Anstiftelse drog de til sidst til Danmark for at paakalde Kong Eriks Hjælp til at afsætte deres Broder, som havde gjort sig uværdig til at bære Sverrigs Krone ved sin Uduelighed og sin letfærdige Vandel. Og Erik Glipping, der længe havde staaet i et spændt Forhold til Valdemar Birgersøn paa Grund af dennes Fordringer paa sin Hustrus endnu ubetalte Medgift, lyttede villigt nok til Magnus' Ord og havde intet imod at føre Sverrig en lille Krig paa Halsen. Imod at Magnus og Erik lovede ham en Sum Penge, lovede han da til Gengæld at hjælpe dem med en Hærstyrke, og sluttede foreløbig Forbund og Venskab med dem.

Ikke længe efter forlød det da ogsaa, at en dansk Hjælpehær under den myndige og krigskyndige Marsk Stig Andersen Hvide var landet i Sverrig, og efter at have forenet sig med Magnus' og Eriks Styrke drog Nord paa lige imod Stockholm. Store Skarer af Folket sluttede sig paa Vejen til den forenede Hær, og flere og flere af Valdemars Undersaatter, hvem hans uværdige Optræden i lange Tider havde forarget, faldt

fra deres retmæssige Konge og saa' hen til den kraftige Hertug Magnus som Rigets Frelser og vordende Herre.

* * *

Stor Bevægelse vakte det, da de Tidender spurgtes i Norge, og den besindige Kong Magnus rystede paa Hovedet. Han var en højsindet, men ikke krigersk Herre, der holdt paa Fredens Bevarelse i sit eget Rige, og han forudsaa', hvilke Følger det svenske Oprør vilde drage efter sig, men var fast besluttet paa ikke at ville blande sig deri.

„En ussel og svag Regent var Valdemar visselig stedse," sagde han, „forhadt har han gjort sig i sit Rige ved sin Letfærdighed, sit Fraadseri og sine Elskovshandler, men — han er dog Herrens salvede — Kongemagten er af Gud."

„Magnus Birgersøn er dog en kløgtig og en farlig Modstander," mente Fru Ingeborg, „faar han Magten i Sverrigs Rige og sætter Kronen paa sit Hoved, og farer han fremdeles fort at staa i Forbund med den danske Konge, da kunde det vel tænkes, at ogsaa Norges Fred var truet."

„Mener Du kanske, at jeg i Tide burde forbinde mig med de oprørske Birgersønner? Nej, nej, min Hustru, det er ej min

Agt, vil man paaføre mig Strid — nu, da skal man visselig finde Magnus vaagen, men af mig selv bryder jeg ej Freden."

Dronningea tav. Hun kunde vel nok stundom finde, at hendes Ægtefælle var vel rolig og sindig, vel langsom til at handle, men hun maatte dog som oftest bøje sig for hans Indsigt og Klogskab, der gerne lod ham vælge det rette, hvor andre fejlede.

Et saare lykkeligt Liv var det da ogsaa, at Kongeparret førte ved hinandens Side paa den ældgamle Kongsgaard i Oslo. Skummel og mørk var den vel i Sammenligning med Stockholms, alvorsfuld og tung at se til som selve Norges Natur, men til Gengæld var der Lys og Glæde inden de trange Vægge; to raske Sønner, Erik og Hakon, havde Ingeborg skænket sin Husbond, og Sømmelighed og gode Sæder herskede ved Hove som intetsteds i Norden paa den Tid.

Modtagelsen Agnes havde faaet, havde været venlig nok baade hos Søsteren og Svogeren, og hun kendte sig atter rolig og vel til Mode, som om hun var landet i en tryg og sikker Havn. Havde kun ej Juttas Færd voldt hende al den Sorg, men den kastede sin mørke Skygge over hendes Liv, og hun blev baade rød og bleg ved at høre

de bitre Ord, Ingeborg udtalte over Søsteren.

„Aldrig havde jeg tænkt, at Jutta skulde vorde slig letfærdig en Tøjte,“ sagde hun. „Vild og trodsig var hun fra liden af, ustyrlig naar hun ej fik sin Vilje, og en svar Synd begik hun, da hun brød sit Klosterløfte, men at hun kaster sig i Armene paa sin Søstermand og lever med ham som hans Slegfred, aabenbart for alles Øjne, det er lavt og nedrigt handlet og kan ingen Sinde tilgives Erik Valdemarsøns Datter; langt heller maatte hun ligge i sin Grav end at have tilføjet os alle den Skam og Tort.“

„Haardt dømmer Du hende, Ingeborg, hun havde dog stedse et godt og kærligt Sind trods Vildskaben og Hidsigheden — selv har hun sikkert alt følt Uretten, hun gør imod den arme Sofie, thi lad os da kun bede, at Gud vil være hende naadig, oplyse og tilgive hende —“

„Du taler som den fromme Sjæl, Du er, Søsterlil, endog hun drog Dig med ind i Ulykke og Fordærv, da hun rev Dig ud af dit fredelige Kloster, thi ogsaa Dig har denne Medfart været haard, det vidner dine blege Kinder og hule Øjne, og visselig er det ej aleneste Sofies Hjerte, som den elen-

dige knuser, men ogsaa Dig har hun gjort blodig Uret.“

„Lad fare at tale saa, kære Søster. Stor er Juttas Brøde, det bekender jeg, men hvem ledte vore første Fjed fra den Tid vor Fader døde og Moder forlod os? De gode Nonner mente stedse, at streng Tugt og Ave maatte der til, det gjorde kun Jutta trodsig og stædig, Dronning Margrete var hende ikke god, og det var visselig Tvang, der øvedes, da hun traadte ind i Klosteret; nu véd jeg det bedre end dengang, da jeg selv ledendes med lukkede Øjne. Vel var det ingen Sinde kommen i min Hu at bryde Løftet og forlade min stille Celle og det Liv, hvortil jeg fra Barndommen var vænnet, Jutta var det, som drog mig med sig; men ej var hendes Hensigt ond dermed, Livet derude i Verden var for rigt og skønt til at jeg burde forsage det saa lidet som hun selv, mente hun, og — saa fulgte jeg hende, for jeg kunde ej andet, jeg maatte dele med hende, hvad der fulgte paa, Synden komme over mit eget Hoved!“

„Du arme, kære Barn, maatte kun Livet bringe Dig hvad Du søgte, men Du er saare ulig vor letfærdige Søster, og jeg frygter kun, at Verden vil berede Dig mange Skuffelser! Helst beholder jeg dig stedse her hos mig, og min Husbond ligesaa — maatte

vi da kun atter snart se Smilet vende tilbage til dine Læber, Farven til dine Kinder —“

„Ak, bekymre Dig ej for mig, Søster, for mig vender Gud Herren sikkert alt til det bedste. Ingen Sinde brød jeg i mit Hjerte Løftet, jeg gav ham, og ingen Sinde vil jeg høre Verden til!“ Hun tænkte paa Benedikt, der ogsaa i sin Ungdoms Vaar havde sagt Verden Farvel for at gribe efter den evige Livsens Krone, og hendes Øjne fyldtes med Taarer. „Kan dog hænde,“ vedblev hun lidt efter, „at jeg til Slut atter vender tilbage til Danmark, hvo véd — saavel Kong Erik som Agnes af Brandenborg, hans unge Dronning, som er en Frænke af vor Moders anden Ægtefælle, er os jo dog god, og — —“

„Ej, fæst blot aldrig Lid til Erik Glipøjes Løfter. End er min Medgift ej udbetalt, og med Skamme har jeg maattet staa som en arm Betlerske for det norske Rigsraad og min Herre og Husbond!“ Og den stolte Ingeborgs Kinder blussede af Harme. Hun havde kun forandret sig saare lidet i disse Aar, den høje Skikkelse var lige rank og statelig, det skønne Aasyn havde intet mistet af dets ædle Præg; men myndig var hun baade i Tale og Færd, og en Kvinde som vidste, hvad hun vilde. Erindringen om de ulykkelige Borgerkrige hjemme i

hendes Fædreland, om Broderhadet og Brodermordet, som ingen Sinde blev hævnet, og som havde formørket hendes og Søstrenes Barndom og Ungdom, trængte sig dog ofte ind paa hende og gjorde hende trang om Hjertet, og bitrere end nogen anden følte hun Skammen, som Jutta havde tilføjet den ganske Slægt, hvile paa sig.

Og mens hun og Agnes nu gensidig søgte Trøst og Opmuntring hos hinanden, svandt den sidste Rest af Vinteren og Vaaren indfandt sig. Sneen smeltede paa Fjældtinderne, Elven rislede lystigt af Sted nede i Dalene, og Græs og Smaablomster spirede frem i Solens varme Glød.

Men i Sverrig gødedes Jorden af dets egne Sønners Blod — Landsmænd kæmpede Ansigt til Ansigt, Bryst mod Bryst — —

Gennem Skaane var den forenede danske og hertugelige Hær trængt frem, og den kongelige Troppestyrke, der i Hast var bleven samlet og mest bestod af Bønder, rykkede imod den.

I gylden Solglans laa Marker og Enge, Bakker og Dale, Søer og Fjorde — saa gik der med ét gennem det fredelige Land en sælsom forventningsfuld Sitren, en Susen som den, der gaar forud for Uvejret.

Bestandig nærmere og nærmere kom det — — Og Jorden drønede under vrinskende

Hestes Hove, og Støvskyer hvirvlede tunge og hvide i Vejret, Bannere vajede og Vaaben klirrede, Spyd og Hjælme blinkede i Solens Glans, og tunge Sværd lynede mod løftede Skjolde. Under vilde, rasende Tilraab var de fjendtlige Skarer stødt imod hinanden — hist viges der, her trænges der frem, og Rytter for Rytter, Mand for Mand segner de Side om Side.

I Spidsen for den danske Hær red Marsk Stigs høje Skikkelse i det mørke Harnisk, og hans bydende Røst hørtes midt i Kampens Bulder, den anden Fløj anførtes af Hertug Magnus selv, der sad som støbt i Malm paa sin Ganger og opmuntrede sine Mænd med Tilraab, med Løfter og Eder; ogsaa Erik „Alsinte" kæmpede som en Løve, og det var som om de tvende Birgersønners Kampiver opflammede Skarerne, thi intetsteds veg de tilbage. Den kongelige Hær var overlegen i Styrke, men hvor var han, som burde have været i Spidsen for sit Folk i den Strid, som de saa mandelig stred for at værge hans Land og Rige? Hvor var Kong Valdemar?

I den danske Hær var der en Ridder med en rød og sort Fjerbusk i sin Hjælm og en rød Rose i mørk Bund paa sit Vaabenskjold, han saas overalt, hvor Kampen rasede vildest. „Hvor er Svearigets Drot —

gik Vejen end gennem Ild, skal jeg dog vide at finde ham og bore Staalet i hans falske, fejge Hjerte!"

„Svearigets Drot — ingen Sinde skal Du naa ham, frække Danske," skreg en gammel Rytter og svang den tunge Stridsøkse over sit Hoved. Men inden Slaget var falden, havde den danske Ridders Sværd gennemboret hans Hjerte, og han sank vaklende sammen i Sadlen.

„Kong Valdemars Mænd — værger for eders Konges Ret —" raabte han med sine sidste Kræfter.

Og op løftedes det kongelige Banner i slappe Arme, bristende Øjne søgte det, og lallende Tunger stammede med deres sidste Aandedræt den uværdige Herskers Navn, for hvem de lod deres Liv — og Dødens Le vedblev at meje gamle og unge, Svenske og Danske, Venner og Fjender.

Da Solen var dalet ned bag de fjerne Højder, var Slaget ved Hofva omsider endt.

Men over Heden Nord paa sprængte den danske Ridder ilsomt af Sted over Stok og Sten. —

XI.

Paa Kongsgaarden Ramundaboda, hvorhen Kong Valdemar var flyet med sit Hof og hvor han nu ret sorgløs og ubekymret havde slaaet sig til Ro, uden at kunne tage nogen Beslutning, gik Dronning Sofie frem og tilbage i den aabne Bjælkehal, bleg og med rødgrædte Øjne.

Junker Benedikt var hos hende, og de havde nys siddet og leget Skaktavl, men ingen af dem havde deres Tanker ved Spillet, Sofie havde ingen Ro paa sig til længer at blive siddende, og det var forgæves, at Benedikt, som var kommen hid fra Klosteret, hvor han nu havde taget Bolig, søgte at tale hende til Rette med milde og trøstende Ord.

„I en højst usalig Stund kom jeg her til Sverrig,“ jamrede hun. „Med Haan har Magnus skikket mig Bud, at for „Kedelflikkeren“ skulde jeg komme til at bøje mig, mine

Ukvemsord imod ham og „Alsinte“ fik Valdemar nu betale med sit Rige! Ak, Vanskæbne følger Erik Valdemarsøns Døtre fra Vuggen af, Ulykken klæber ved os —“

„Ej tale Du saa modløst, min Frænke, Du, som før var saa kæk; Gud Herren alene raader dog for alt og vil kun vort bedste.“

„Svært er det at holde fast derved i Modgangens trange Dage, Benedikt! Prøvelserne, som har ramt mig og min Slægt, er mange, og end tungere vorder de at bære, om man véd selv at have forskyldt meget af, hvad der tilskikkes os — Guds Kærlighed tykkes mig er stundom saa langt borte, at jeg ej paa nogen Vis kan faa fat paa den — det er, som han unddrager mig sit Aasyn — ve mig, at jeg maa tænke saa!“

Da blev Døren, der førte til Kvindeburet, aabnet, og Jutta traadte ind.

Hendes Øjne fo’r søgende rundt i Hallen. „Hvor er Valdemar Birgersøn? Er det Sanden, at han ej drog med i Striden, men blev her tilbage?“

„For at vogte os Kvinder og Kongsgaarden, ja,“ svarede Fru Sofie med en Haanlatter. „Det vidste Du vel ellers nok, Jutta, Du, som kender min Ægteherres Veje bedre end jeg selv!“

En mørk Blodstrøm skød op i Juttas Kinder. „Ej vidste jeg det — han svor, sidst

vi saas, at ville kæmpe selv ærligt og mandigt i Spidsen for sin Hær og værge for sit Land og sit Folk — —"

„Det Løfte har han glemt, eller kanske bad Du ham blive hjemme i Arnekrogen, og dyssede hans Ære og Tanken om Ansvaret, der lagdes paa ham, i Søvn ved din leflende, elskovssyge Tale? Ei skulde det undre mig, om det var Aarsagen til, at han nu blødagtigen strækker sig paa Lejet, som Du ej holdt Dig for god til at dele med ham, mens „Skærsliberen" og „Alsinte" spiller Plat og Krone om hans Rige! Tvi Dig, Du Datter af en Konge, der har handlet som en Skøge, Du som ej kunde tæmme dit eget Begær og din Elskovsbrynde, men bragte Skam og Skændsel over Dig selv og mig!"

Jutta dækkede med begge Hænderne for sit Ansigt, hun stønnede sagte — „Vel har jeg forskyldt dine haarde Ord, Sofie, og syndet har jeg imod Dig, dog, at han ej drog af med Hæren, deri har jeg ingen Skyld, saa sandt hjælpe mig Gud! Thi bad og tiggede jeg ham saa mindelig om at ryste Sløvheden af sig og træde op som Mand, gribe til med kraftig Haand; han mente det havde ingen Fare, han turde trodse sine Brødre og lide paa sit Folk, men til Slut troede jeg, at jeg havde sejret

over hans daarlige Svaghed og Vankelmod, thi han svor, at nu vilde han ruste sig til Kampen, saa jeg ej skulde have Aarsag at haane ham —"

„Nu ja, jeg tror det gerne — i sin Frilles Øjne vilde han ej agtes ringe, hvad hans ægteviede Hustru sagde, var ham lige meget! Dog ej vil jeg tænke mere paa Forsmædelsen i denne Stund, om det kun var saa, at Du har ejet Magten til at spore ham til Daad — gaa, gode Benedikt, se om det kan tænkes, at han med den sidste Rest af Folkene skulde være draget af for at møde sine Brødre i aaben Kamp — —"

Dronningen fik ikke talt ud, for i det samme styrtede den gamle Hushofmester og Kongens Kammersvend ind i Hallen.

„Alt er tabt, meldte de, et Par af vore udsendte Mænd er vendt tilbage, Hertugerne har sejret ved Hofva, den kongelige Hær er splittet og drevet paa Flugt!"

Sofie udstødte et Skrig. „Alt skulde være tabt — saa snart — — og Kongen, hvor er han?"

„I sit Soverum, eders Naade, han er lige nys vaagnet af en Slummer, hvori han var falden formedelst Hede og Anstrengelsen fra i Gaar, da vi gjorde Forsøg med de unge Falke."

Sofie og Benedikt saa' med haabløse Miner paa hinanden.

„Hvad er her at gøre, de oprørske Hertuger vil sagtens snart være her, uden at nogen har tænkt paa at sætte Kongsgaarden i Forsvarstilstand," stammede Dronningen raadvild; men Benedikt bød, at man skulde gaa og hente Valdemar Birgersøn og indhente hans Befalinger.

Det var begyndt at dunkle i det store Rum; udenfor hørte man Drabanternes Vaaben klirre, Trin og Stemmer, der lød bange og raadvilde. Dronningen var sunken om i en af de høje Hyndestole ved Egetræsbordet med de udskaarne Dragehoveder for Enderne, Benedikt bad en stille Bøn, men Jutta stod bleg og med flammende Øjne — saa ilede hun hen imod Hallens Indgang.

I Døraabningen viste Kong Valdemar sig med forstyrret Ansigt, Haaret i Uorden og en kort Kappe slængt over sin daglige Husdragt.

„Jutta," sagde han og greb hende om Armen, „Spillet er tabt, mine Brødre har sejret — de vil sagtens tage mig til Fange, mig, Dig — os alle — men jeg drager herfra, Nord paa, hvor jeg har trofaste Tilhængere, der vil skjule mig, indtil jeg atter

faar samlet en Hær og kan drage imod Oprørerne —"

„Hvad — Du vil flygte, Kong Valdemar, lade Kongsgaarden og alle her i Stikken?"

„Tys, hvad kan jeg gavne dem nu? Men Du, Du skal følge mig, mit Hjertes dyre elskede — kom — ingen Tid er at spilde!" Han slyngede sin Arm om hende, men hun sled sig løs.

„Følge Dig — nej, Valdemar, ingen Sinde følger jeg Dig, der fejg og ussel blev hjemme i Arnekrogen, da det gjaldt at værge Land og Rige. Først nu ser jeg, hvor ringe Du er, og dobbelt ussel og foragtelig tykkes jeg mig selv, som kastede mig i dine Arme, dreven af Elskovs hede Attraa og Begær, og syndede mod min egen Søster; men død skal denne Elskov fra nu af være, død — død, siger jeg Dig —"

„Du har Aarsag at tale harmfulde Ord, Jutta Eriksdatter, men om Du nu vil holde ved mig i Nøden, da skal Du faa at se, at jeg ej er saa fejg en Kryster, som Du tager mig an for. Kæmpe vil jeg for at vinde mit Rige tilbage, og da skal Du staa ved min Side, for det maa Du vide, at ej kan jeg mere leve Dig og den Elskov foruden, som Du skænkede mig!"

„Og Sofie — din Hustru — skal jeg med velberaad Hu fare fort at krænke hende?

Skal jeg fremture i at leve i Synd og Skam ved din Side? Nej, nej, om jeg nu blev hos Dig, kun liden Fryd og Varme vilde Du da kende i min Favn, derfor — gaa, Valdemar Birgersøn og vis, at Du er en Mand i Stedet for at klynke som en Kvinde og flygte i Mørket fra din Kongsgaard og din Dronning, lig en Træl og Nidding —"

„Kvinde, ti — nu er det for Sanden nok af Haansord, Du glemmer Dig selv —" han tav og blev bleg om Kind, for der hørtes en sælsom Larm derudenfor, og i samme Øjeblik rev Jutta sig løs og styrtede bort, ud af Hallen og Kongsgaarden, ud i Sommernattens Dunkelhed.

Der lød Hestes drønende Hovslag paa Vejen hist, Klirren af Vaaben — hun hørte, at der blev dundret paa Porten, og stod et Øjeblik fuld af Angst og lyttede. Gaardsrummet indenfor var opfyldt af væbnede Svende, Karle og Terner, der forfærdede løb om imellem hverandre, fra Kvindeburet lød der Skrig og Jammer — Jutta støttede sig mod en af Bjælkehusenes Stolper, hun var lige ved at segne om; saa fornam hun Trin i sin Nærhed, en harniskklædt Skikkelse bøjede sig frem over hende og løftede hende op i sine Arme — hun udstødte et Skrig, men en Haand lagde sig over hendes Mund — —

Saa hørte eller saa' hun ikke mere.

Men bort fra Ramundaboda Kongsgaard sprængte en Rytter af Sted, hen over banede og ubanede Veje, ud i Natten, og foran sig paa Hesten holdt han en Kvindeskikkelse, der hvilede det blege Ansigt med de lukkede Øjne mod hans Bryst, mens hendes lange Klædebon flagrede i Vinden.

* * *

Magnus Birgersøn og hans Broder Erik stod i Gæstehallen, hvor Kerterne nu var tændt langs Rummets Sidevægge og kastede deres flimrende Skær over de udskaarne Bjælkehoveder, de blanke Skjolde og de vævede Tæpper og Hynder.

Høj og bydende stod Birger Jarls stolteste Søn og saa' sig om. „Hvor er Valdemar Birgersøn?“ spurgte han. „Han træde frem i denne Stund, at vi kan faa Regnskabet gjort op.“

Bleg med stærkt ophidset Aasyn og usikre Trin traadte Valdemar hen foran ham. „Hvad er det for Regnskab Du snakker om?“ sagde han, idet han forsøgte at se sin Broder fast i Øjnene. „Hvi kommer Du, min Undersaat, til mig i Jern og Plade for med Bram og Brask at sige mig, at dine Folk nys sejrede i Striden? End er Riget

ej dit, Du frække Oprører, end har jeg trofaste Undersaatter, der vil rejse sig og vinde tilbage, hvad i Dag er tabt —"

„Ingen Sinde vil det vindes tilbage, Valdemar, Du daare ej Dig selv med den Drøm! Alt længst har Du tabt Folkets Tillid, dets Kærlighed ved din Ladhed, din Letfærdighed, og da Du nys krøb fejgt i Skjul paa Lejet ved din Frilles Side —"

„Ej var jeg fejg for jeg blev hjemme, men hvor kunde jeg vel tro paa saa grumt Forræderi fra mine Brødres Side? Alt har jeg skænket eder i Tidens Løb, hvad I bad om, at det ogsaa var min Krone, I pønsede paa at røve, det kom ej for Alvor i min Tanke! At Broder stod som Fjende over for Broder i Striden, det huede mig kun lidet, Folket selv vilde vel værge for min Ret, mente jeg —"

„Folket — gjorde Du nogen Tid noget for at vinde det, Broder Valdemar? Mindes Du en eneste Handling i dit Liv, der bragte det Fordel og Gavn? Stor var Arven Du fik efter vor Fader, mere Hæder havde end været at høste, om Du kun selv havde villet, men hensunken som Du var i bløddagtige Lyster, kymrede Du Dig kun om Dig selv, og Forargelsen drev Du for vidt. Da var Maalet fuldt — Gud gav i denne Dag Sejren i Eriks og min Haand, og Du faar

finde Dig i, at vi herefter enes om Magten og den Gerning, Du ej evner at øve ene."

„Hvad vil I, dræbe mig kanske som den lumske Abel dræbte Erik Valdemarsøn nede i Danmark?"

„Nej, ej skal det spørges nogen Tid i Norden, at Birgersønnerne udgød Broderblod, Gud véd, at Tanken derom var os fjern, men hvortil de mange Ord? Vi er ej hidkomne for at kævles lig Peblinge. Kort og godt, Valdemar, jeg tilbyder Dig Fred og Forlig paa de Vilkaar, at Du afstaar mig den halve Del af Riget, Erik en mindre Part; som Medregent faar Du beholde dit Navn af Konge, men de Herskerbyrder, Du saa ofte har klaget over var for tunge at bære, tager jeg paa mine Skuldre."

Valdemar stod tavs og strøg sig hen over Panden med sin hvide, raadvilde Haand. „Fred og Forlig," mumlede han, „og Navn af Konge — jo vist, hvad mere har jeg nødig?"

Men Dronning Sofie slog Hænderne sammen i navnløs Smerte. „Ak, Valdemar, min Husbond og Herre, betænk dog hvad Du gør — Du drages til Minde hvo Du er, og lade Dig ej paa den Vis afkøbe din Ret til Tronen — ak, Magnus, Erik, skaaner ham for den bitre Ydmygelse!"

Hvor skønt, at Du beder for h a m, som

sveg Dig saa mangen Gang og til Slut plejede Elskovshandel med din egen Søster," raabte Magnus spottende. „For Kvindetale er ingen Brug her, din kaade Tunge faar Du nu tæmme."

Men Valdemar nikkede, der var kommen ligesom et vist Liv i det sløve Blik. „Jeg er Konge og jeg vil vedblive at være det," brød han pludselig ud og slog op med Haanden, „ej indvilliger jeg i at dele mit Rige, nej, ingen Sinde gør jeg det."

„Godt, saa faar Du bære Følgerne, din Taabe. Du er nu vor Fange, min og Eriks, og faar finde Dig i at forblive her paa Kongsgaarden indtil videre — i Taarnet vil Du have Stunder og Ro til at overveje Sagen."

„Magnus," bad Benedikt, „betænk hvad Du gør!"

„Jeg har alt betænkt det. Ogsaa I, Fru Sofie, som haanede „Kedelflikkeren" og „Alsinte", faar finde eder i at vandre til Taarnet med den Ægtefælle, som I jo skatter og elsker saa højt, og eders Naades skønne Søster, som har forsødet eders Samliv paa den sidste Tid —"

„Over hende har Du ingen Ret, Tyran," raabte Valdemar, „hvo satte Dig til Dommer over hende?"

„Jeg selv og mit Retsind, og mange af

dine Mænd, der begærer hendes Afstraffelse, saasom de mener, at hun maa have øvet Trolddom og forkoglet Dig, hun — den forløbne og bandlyste Nonne. Dog er det ingenlunde min Agt at øve Vold og Grusomhed mod en værgeløs Kvinde, hun skal ikkuns for en Stund smage, hvordan det er at sidde i Buret og gøre Bod for sine Synder, og jeg vil have Lov at hviske hende et lidet Ord i Øret. Drabanter — bringer Jutta Eriksdatter hid, sagtens er hun og krøben i Skjul."

Drabanterne kom dog lidt efter og meldte, at Kongedatteren var forsvunden, men Kong Valdemar og Sofie blev ladt tilbage under sikker Bevogtning, da Hertugerne en Stund efter atter drog bort. —

Ret længe varede Fangenskabet dog ikke.

Valdemar Birgersøn gik i alt Fald paa Skrømt ind paa Forliget. Han beholdt Gøtarike og Titel af Konge, men Magnus, der havde sikret sig Gejstligheden ved at stadfæste alle dens Rettigheder og vedblev at gøre alt for at vinde den, lod sig højtidelig udraabe til Konge og krone i Upsala, og besteg Tronen som Svearigets rette Hersker.

At han ejede store Herskerevner og tillige Viljen til at styre Landet paa bedste

Maade, fik man snart at fornemme, og til Trods for at han var en streng, til Tider grum Herre, lod Folket dog tilfreds med hans Regimente, saa det syntes, at Fred og Ro atter var tilvejebragt i Landet.

XII.

Valdemar Birgersøn, der nu havde opslaaet sin Bolig paa den gamle Gaard Ettack ved Tidaelven i Westergotland, nøjedes dog ikke ret længe med kun at være Konge af Navn. Han havde jo et Par Sønner, og dem fik han dog i al sin Sløvhed stundom i Sinde at tænke paa.

Aaret efter Magnus' Tronbestigelse døde Hertug Erik, og da der paa samme Tid rejste sig Tvist mellem Magnus og Erik Glipping angaaende den Pengesum, der var lovet Dankongen for hans Hjælp i Stridighederne mellem Brødrene, saa begyndte Valdemar at pønse paa at faa sit hele Rige tilbage.

Syg havde han været og var endnu ikke kommen til Kræfter, efter at han havde gjort en Pilegrimsrejse til Rom for at søge Syndsforladelse hos Paven. Sær opfarende var han bleven og mange Gange fast ikke

til at komme nær, og trange Tider havde det været for Fru Sofie, hvem han i sine mørke Øjeblikke gav Skylden for alle de Ulykker, der havde ramt ham. Dog holdt hun ud ved hans Side, for skønt Kærligheden til ham var død i hendes Hjerte, og hendes engang saa milde Sind var bleven tungt og bittert, kunde hun dog ikke bære det over sit Hjerte at forlade den nedbrudte Mand, hvem hun for Herrens Alter havde svoret Troskab.

„Jeg vil drage til din Søstermand, til Magnus i Norge,“ sagde han, „det er en retsindig Herre, der vil staa mig bi med Raad og Daad, kanske og med Penge og Folk. saa at jeg kan ruste en Hær og vende mig imod min oprørske Broder, den selvgjorte Konge.“

„Store Ord baader kun lidet, og ilde klæder det Dig at føre dem i Munde,“ sagde Sofie og rystede paa Hovedet.

„Haaner Du mig — dit lede Trold —“ Valdemar fo'r op og knyttede de magre Hænder, Sveden perlede paa hans gulhvide Pande.

„Nej, jeg ynker Dig — meget vil der til for at rokke Magnus i den Kongestol, hvor han har sat sig fast!“

Men den svage Valdemar holdt dog denne Gang paa, at han vilde af Sted til Norge, og

derved blev det saa. Helst var han draget af med Bram og Brask, men det fik Dronningen ham dog fra, og kun ledsaget af Kongens Kammersvend, nogle Riddere, Væbnere og et Par af Dronningens Terner samt et Antal væbnede Svende, forlod det afsatte Herskerpar de skønne Øer ved Mälaren en tidlig Morgenstund i Begyndelsen af Vaaren 1280.

Junker Benedikt stod og saa' med Vemod efter Toget, da det drog bort fra Kongsholmen.

„I tage en Hilsen med til Norges Land, kære Frænke,“ havde han i Afskedens Stund sagt til Sofie, „en Hilsen til den fagre Agnes! Sig hende, at Broder Benedikt i sin stille Celle mindes de mange skønne Timer vi levede her tilsammen, og sig hende, at han beder for hendes Lyksalighed her og hisset, hvor vi om Gud vil atter engang skal mødes for ej mere at skilles! Og Gud være da og med eder selv og den arme Broder og skænke eder den evige Livsens Krone, selv om I ej skal genvinde den jordiske.“

Da bøjede Sofie sit Hoved og græd. „Hav Tak Du gode, fromme Benedikt, den eneste sande Ven jeg har ejet her i det fremmede Land! Hjemløse synes det, at Erik Valdemarsøns Døtre skal vanke i denne Verden,

men engang faar Pilegrimsgangen vel Ende og de trætte Vandrersker fanger Hvilen for deres Fod; men om vi ej mødes mere i dette Liv, da leve Du vel, og Gud lønne Dig for hvad Du var for mig.“

Rejsen var trang og besværlig nok over Fjældene og hen ad opblødte, ufremkommelige Veje, især for Kong Valdemar, der kun med Møje kunde holde sig oprejst paa Hestens Ryg. Kun i smaa Dagsrejser gik det fremad, og en Lettelse var det, da Grænsen var overskredet og man omsider efter nogle Dages Forløb skimtede Spiret paa Kirken i Nidaros, de norske Herskeres gamle Kongesæde, hvor ogsaa Magnus Lagabøter og Ingeborg om Sommeren plejede at holde Hof.

Den ældgamle Kongsgaard med sine mange spredte Bygninger og smaa Bjælkehuse udenom, laa skønt ved Fjordens blaagrønne, blinkende Vand, og den herlige Kirke, Nordens mægtigste, tronede som Hersker over hele Byen. Sendebud var skikket i Forvejen at melde det svenske Fyrstepars Komme, og stor Forbavselse havde det vakt saavel hos Kongen som Dronningen, der dog ikke kunde undslaa sig for at modtage de ubudne Gæster. Den retsindige Magnus havde vel intet tilovers for den usle Valdemar, men ynkes maatte han saavel som de andre ved Synet af den bøjede,

dødblege og udtærede Skikkelse, som med vaklende Fjed traadte frem for ham og kun tog sig saare lidet kongelig ud, endog han i sit forfængelige Hovmod holdt paa sin Værdighed til det yderste. Det blev da en bedre Modtagelse han fik, end han kunde have ventet sig, og stor var Dronning Ingeborgs Deltagelse for den ulykkelige Søster, den anden som nu søgte Tilflugt hos hende, og som hun med Sorg og Bekymring maatte slutte i sine Arme.

„Ak, saalunde skulde vi da mødes igen," sagde Sofie med bævende Læber, „forskellige blev vore Kaar, mig anede det vel — mindes Du min Drøm, min bange Frygt?"

„Arme, arme Søster! Men ej tør vi give Haabet op om bedre Dage, Ulykken er en Læremester, den vi stundom har behov før det ret kan vorde godt, véd Du vel."

Sofie rystede paa Hovedet og saa' sig med et sky, søgende Blik omkring.

„Hun, som jeg ej kan og vil nævne — det er da vel ej saa, at hun ogsaa er her og at jeg skal møde hendes falske Aasyn?"

„Nej, nej, vi spurgte intet til hende nu i Aar og Dag," sagde Agnes. „Herren aleneste véd, om den arme, vildfarne Sjæl end er i Live!"

„I Live eller ej, saa faar Gud og vor Frue tilgive hende, jeg kan det ej!"

Men Ingeborg føjede til med mørkt Aasyn: „Hun er gaaet en Skøges liderlige Vej, da hun bolede med din Ægtemand, jo mindre vi taler om hende, des bedre.“ —

Saa gæstevenlig Kong Magnus end havde modtaget sine Slægtninge ved sit Hof i Nidaros, var han dog, som det snart viste sig, ingenlunde tilbøjelig til at gribe til Vaaben for Valdemars Skyld, og kendte nu, lige saa lidt som før, nogen Lyst til at føre Krig med den mere og mere mægtige Magnus Birgersøn — Magnus Ladelaas, som han kaldtes af Almuen. Han, Magnus Lagabøter foretrak nu engang at styrke sit Land ved vise og gode Love fremfor at lægge det øde ved Strid; taalmodig og tværtimod sin Dronnings Ønske havde han jo nu i en Aarrække fundet sig i, at Erik Glipping fremdeles forholdt sin Frænke hendes rige Arvegods i Danmark, og vilde ikke paa nogen Vis bryde Freden hverken med den ene eller den anden af Naborigerne.

Dog formaaede Ingeborg, der havde stor Magt over sin Ægteherre, ham omsider til at indlede Underhandlinger med Magnus Ladelaas og forsøge at bringe et Forlig til Veje mellem Brødrene. Selv drog da Norges Magnus med et anseligt Følge til Rigsgrænsen, hvor han mødtes med Magnus

Birgersøn og opfordrede ham til atter at overdrage Tronen og den retmæssige Kongemagt til sin ældste Broder. „Thi,“ sagde han, „Valdemar er dog den, hvem Kongemagten er givet af Gud gennem hans Faders, Birger Jarls Haand.“ Men Magnus Birgersøn mente, at Retten til at bære Kronen havde han tilkæmpet sig med Guds Bistand, og den fik man lade ham beholde; vilde Valdemar ej nøjes med hvad der var levnet ham af Land, saa fik han finde sig i at tabe det med. Og med den Besked maatte saa den norske Konge drage hjem igen.

Mens de Underhandlinger stod paa, sad de tre Søstre tilbage i Fruerstuen paa Kongsgaarden, og fordrev Tiden i Enighed og god Forstaaelse med fortrolig Samtale, og drøftede deres Liv, deres Glæder og Sorger.

„Lykken har visselig kun tilsmilet én af os, og det er dig, Ingeborg,“ sagde Sofie med et Suk, „vi andre har kun tabt i Livets lunefulde Tærningspil!“

„Meget kan vindes endnu,“ sagde Ingeborg og saa' paa hende med sit rolige, faste Blik.

„Hvad gavner det mig, om vi genvinder Land og Rige,“ nu lo Sofie bittert, „hvad jeg har forlist, Troen paa min Husbond og

hans Kærlighed kan ingen Sinde gives mig tilbage —"

„Men Du kan vel vinde det som bedre er end et ustadigt Sinds flygtige Elskov! Om din Husbond ret fornemmer din Omhu i de onde Dage, da vil han mere og mere lære at skatte dit Værd og vorde Dig en Ven — en god og trofast Hustru er en Perle, mere kostbar end nogen i hans tabte Krone."

„Aldrig vil han lære at skatte mig," raabte Sofie, „der er ej den Draabe Blod i ham, som er mig god! Mens vi nys levede paa Ettack i Westergotland kunde han end ej afholde sig fra Omgængelse med Kvinder, han tog en gemen Fadebursdeje til sig som sin Frille, og led stundom ej engang at jeg kom ham nær, da han var krank og ilde og havde mig behov. Alt det har jeg maattet døje og mere til; men det fatter Du næppe, Ingeborg, Du som stedse var en lykkelig og elsket Hustru."

„Det var jeg, dog — paa min Himmel vil sikkert ogsaa komme Skyer, men jeg sætter da min Lid til, at Gud og vor kære, hellige Frue vil give mig Styrke til at bære de onde saavel som de gode Dage."

I det samme kom den tolvaarige Prins Erik løbende hen til hende. „Hakon slog mig," sagde han, „ej taaler jeg det af ham, han

er yngre end jeg, endog han er større og stærkere."

„Hvi slog han Dig?" spurgte Moderen.

„Han holder ej hvad han lover, slig Fader stedse siger at man skal," raabte den to Aar yngre Hakon. „Og at bryde et Løfte er ingen ret Adfærd for en, der skal være Konge!"

„Hvad har da Erik lovet Dig?"

„At jeg skulde have hans lille Hest, naar han selv fik Lov at ride paa en, der var større, men nu vil han alligevel ej give mig den — saa blev jeg vred og slog; han kunde slaaet igen, men han er fejg og løber sin Vej for at sladre —"

„Tys," sagde Moderen, og de fik hver en Munddask. „I har begge Uret, Brødre skal fremfor alt forliges, men da Du, Erik, har lovet Hakon Hesten skal Du give ham den, og Du Hakon skal gøre din Broder Afbigt, fordi Du slog ham — gør Du det en anden Gang, vanker der større Straf."

De to Drenge gik slukørede bort, men Ingeborg sagde til sine Søstre: „Der ser I selv, her er alt Begyndelsen til Splid og Tvedragt, der kanske engang vil bringe Sorg over mit Hoved — Gud bedre, vi Mennesker kender kun lidet til, hvad Fremtiden gemmer i sit Skød."

Et Par Dage derefter vendte Kongen til-

bage fra Grænsen, men Valdemar, der som sædvanlig havde ladet andre handle for sig mens han selv blev tilbage i Uvirksomhed, blev højlig krænket og opbragt over det Udfald af Sammenkomsten, og erklærede, at saa vilde han videre fort; men han kunde dog ikke bestemme sig dertil, og blev saa alligevel hele Sommeren over ved det gæstfri norske Hof. Han var nu ganske den gamle sorgløse, stortalende og forfængelige Herre, der drev Tiden hen i Lediggang, helst i Kvindeburet, hvor han saa' mildt til Dronningens Jomfruer og i Smug gantedes saa med en, saa en anden, eller paa sin Løjbænk, efter at have fyldt sig med Mad og Drikke.

Det kunde da ikke være andet, end at det Besøg til Slut maatte blive det norske Kongepar til Besvær, og sagtens maatte Valdemar vel have forstaaet det, thi da han omsider mærkede, at han intet havde at vente af sin norske Frænde, besluttede han sig ud paa Høsten til at drage ned til Danmark og søge Hjælp hos Kong Erik, som nu, paa Grund af Uvenskabet med den svenske Magnus, kanske vilde være til Sinds at hjælpe ham.

„Ej," sagde Sofie, „kun lidet tykkes mig er at vente af den Vendekaabe."

„Kan være, men kun lidet huer det mig

at leve længer her landflygtig og ilde set ved Magnus Hakonsøns Hof; om jeg drog tilbage til Sverrig lod Magnus mig fængsle, hvad er da andet at gøre?"

Kong Magnus og Dronning Ingeborg gjorde da til Afsked et Gæstebud for deres Frænder, hvor det gik prægtigt nok til, og det blev ogsaa det sidste, som de fejrede tilsammen, thi fra nu af skiltes deres Veje for stedse; alt inden Aaret var omme laa jo den brave, retsindige Magnus Lagabøter under Mulde, og Søstrene gensaa' aldrig hinanden mere i dette Liv.

„Saa drager vi da nu Betlergang til Danmarks Rige — mindst tænkte jeg, da jeg forlod det, at jeg paa den Vis skulde vende tilbage!" udbrød Sofie med bitre Taarer.

„Gud styrke Dig og os alle, kær Søster min," sagde Ingeborg ved Afskeden til hende; men Agnes hviskede hende en Bøn i Øret om Tilgivelse for den usalige, vildledte Jutta, der efter hvad de nys havde spurgt efter Flugten fra Ramundaboda, havde fundet Tilflugt paa Lagmanden Bent Olufsøns Gaard og her havde født en Søn. Og da Sofie saa' ind i det Aasyn, der var bleven saa blegt og smalt som et lidet Barns, da fornam hun en sælsom Rørelse — Agnes havde visseligen ogsaa haft sit

Kors at bære, nu saa' hun ud som den, der ej har langt tilbage, og hun klappede hende paa den hvide Kind og sagde:

„Gud Herren alene faar dømme Jutta — ikke jeg!"

XIII.

Der gik stærk Søgang og Øresunds Bølger væltede sig skumklædte og vrede ind mod den svenske Kyst.

I et lille lavt og usselt Herberg og Færgested, der laa i Udkanten af Malmø, dengang kun en Havneplads, hvor der havde dannet sig en lille Flække, som dog allerede var i stærk Opkomst, sad en Novemberaften lige efter Mørkets Frembrud to skummelt udseende Karle i Skænkestuen med det sodede Bjælkeloft og de smaa Hornruder i et Par skævt siddende Vinduer. En Lygte, der hang paa en Krog under en af Tværbjælkerne, oplyste kun saare sparsomt Rummet og de tvende Mænd, der sad paa Gaasebænken under Vinduerne ved det plumpe Træbord, med en Kande Pors og et Par Bægre foran sig.

Værten, en svær, gammel Mand i en Faareskindskofte og en ulden Nathue paa Hove-

det, sad og snorkede i Nærheden af Ildstedet, og gennem en paa Klem staaende Dør saa' man ud i Stegerset, hvor Værtinden og en Pige gik og klirrede med nogle Fade og Skaale; men i den bageste Del af Stuen, der næsten laa ganske i Mørke, skimtede man to Skikkelser, der havde strakt sig paa nogle Halmsække, dækkede af deres Kapper eller Hættekaaber og lod til at sove.

Havde man set lidt nøjere til, vilde man have opdaget, at de to var Kvinder; men ingen lod til at ænse dem, og de to Karle paa Gaasebænken fortsatte deres Samtale, uden at gøre sig synderlig Ulejlighed med at dæmpe deres Stemmer.

„Som jeg siger Dig, Klas,“ lød det fra den ene med en hæs, skrattende Røst, „her er Lejligheden til at tjene en rar Hoben Penge, det gælder kun at have en Kende Mod. Den fordrevne svenske Konge, ser Du, han er paa Vejen ned til Kong Glipøje for at søge den Hjælp, som Kong Magnus i Norge nægtede ham —“

„Hvor i Djævelen og hele hans Yngels Navn véd Du det fra, Ola?“

Den anden grinede. „Det kan vel være Dig lige meget, jeg véd det og det er nok. Nu kan det jo begribeligvis være Skaaningerne lige meget, hvem Svenskerne har til Konge, men disse selv skal nok betakke sig

for at faa den usle Valdemar til Regimentet igen, og kunde han stoppes i Farten saa véd jeg nok, hvor Lønnen var at hente."

„Hvad, er det kanske Magnus Ladelaas selv, som har lejet Dig til enten at fange Broderen levende eller give ham en forgiftet Dolk mellem Ribbenene?"

„Nej, jeg vilde lyve Kong Magnus paa, om jeg sagde det, det er mit eget Paafund — at sige paa en Maade — men vi to gamle Ræve kan jo vel sige os selv, at vi gør ham en Tjeneste i at hindre Valdemar i at drage af Landet, og at han vil betale os klækkeligen derfor."

„Du er en kløgtig Karl, Ola — men — tør Du forbande Dig paa, at vi ej vover for meget ved det Spil? Om vi tog Livet af den Stymper til Valdemar, sæt da, at Magnus gav Dig Utak i Stedet for Løn derfor?"

„Din Dosmer, det har ingen Fare, han kan jo trygt sværge sig fri for, at det er sket paa hans Anstiftelse. Og Du kan vel ellers forstaa, at jeg har faaet et lidet Vink og har en god Støtte i Baghaanden —"

„Er det Lagmanden Ebbe Ulfsøn, Du mener?"

Ola nikkede.

„Han har en gammel Regning at gøre op med Valdemar Birgersøn har han, Lagman-

den — for Kongen voldtog hans Søster, der bagefter græmmede sig til Døde, det skal hævnes, begriber Du vel, og naar nu Ebbe tilmed véd, at Valdemars Død kommer Magnus til Gode, saa slaas der jo tvende Fluer med ét Slag, og den der fører Slaget bliver betalt fra tvende Steder — hvad er der vel saa at betænke sig paa?"

„Nej, men hvordan har Du tænkt Dig, at det skal gaa for sig? Der er vel Hjælpere ved Haanden?"

„Vist saa. Røde-Ran ligger her tætved i Krattet med sine Mænd. Naar Valdemar Birgersøn om en liden Stund indtræffer med sit Følge, maa de begribeligvis tøve her i Herberget i Nat, desformedelst at ingen kan komme over Sundet i Aften med den Vind. Saa saare de er kommen til Ro, lister jeg mig af Sted og giver Røde-Ran det aftalte Tegn, mens Du staar Vagt saa længe, og lettelig mener jeg da, at vi med Rans og hans raske Karles Hjælp kan faa Bugt med hele Klatten — Kongen skal jeg nok tage paa mig. Inden ret længe maa de være her, vi faar derfor holde Udkig; drik end et Bæger, Natten bliver kold — men i Morgen vanker der Godtøl, jeg betaler!"

I det samme blæste der en Trækvind gennem Stuen, som bragte Lyspraasen i Lygten til at vifte frem og tilbage.

„Hvad var det — gik ej Døren?“ spurgte Ola.

„Jeg véd ej ret — der kom allen Fals ingen herind i Stuen; men kanske det var de tvende Kvindfolk, som laa og sov hist i Krogen, der listede af Sted,“ lød det gabende fra Værten. „Det var tvende Pilegrimme, der nok agtede sig til det hellige Land — de vilde gerne over Sundet end i denne Aften, men det bliver der intet af.“

„Nej, ej med mindre det er deres Agt at ville gaa neden om med det samme! Men hør — der lyder Hestetrampen paa Vejen Nord fra, nu faar Du Gæster, gamle — kom Klas, kom med herudenfor, det er Tid —“

Og de to Karle forlod Skænkestuen, hvor Værten og hans Kvinde fik travlt med at kigge ud i Mørket gennem de smaa Hornruder. „Ind i Skuret, der kan vi skjule os,“ hviskede Ola og trak sin Kammerat med sig til Gaardsrummet bag Huset, og ind i det lille Brædeskur, hvis Dør stod aaben; ingen af dem lagde Mærke til de to Skikkelser, der havde trykket sig op i den mørke Krog mellem Vaaningshuset og Skuret.

Det var de tvende i deres Hættekaaber indhyllede Kvinder, som nys havde sovet inde i Stuen i Mørket.

„Ingrid,“ hviskede den ene af dem, da Mændene var forsvundne inde i Skuret,“

„hvad gør vi nu? Du hørte, hvad det gælder — hans, Kongens Død er besluttet, der maa handles uden Tøven —"

„Kors i Jesu Navn da, hvad vil I, at vi skal fange an, vi to elendige Kvindfolk?"

„Ej faar vi lade Stimændene slippe ud af Skuret, — vor Frue og alle gode Helgene staa mig bi, nu er alt den kongelige Skare her ved Forsiden af Huset, Kongen er det, som rider forrest, og der er ej over ti Mand med ham i Følge — de øvrige kommer sagtens efter; men her er ingen Tid at spilde, om han skal frelses —"

Hun fo'r frem, hastig som Lynet, og med et Brag smældede hun Døren til Skuret i og satte Jernkrampen for — —

„For tusinde Djævle, nu slog Blæsten den fordømte Dør i," brummede den ene af Mændene indenfor, men den anden tyssede paa ham. „Vær rolig, dit Bæst, med et eneste Spark kan vi jo sagtens faa det Sprinkelværk op; men gør blot ingen Støj nu i Utide — nu er de i Færd med at staa af Hestene —"

„Hører Du, Ingrid?" hviskede den af Kvinderne, der havde smækket Døren i. „Il at hente Hjælp — Kongen er sagtens alt inde i Huset nu, il og sig dem, at de maa komme hid, det er Kongens Liv det

gælder — kald hans Mænd og lad dem ej tøve — jeg bliver her ved Døren.“

Den anden Kvinde styrtede af Sted hen til Husets lille lave Indgangsdør, hvor det kongelige Følge ganske rigtig var staaet af Hestene, og med et Udraab greb hun fat i en af Riddernes Kappe.

„Vil I frelse Konning Valdemars Liv, saa kom — Forrædere lure paa ham hist ude — kom, kom!“ skreg hun, „de undlive kanske og hende, om de slipper ud —“

„Hvad er det for Tale? Er Kvinden galen? Hvad er paa Færde — Forræderi, hvor?“

Ridderen, der endnu havde Foden i Stigbøjlen, saa' sig om, saa satte han i et Spring af Sted efter sin Vejviserske, idet han drog sit lange Slagsværd, og et Par af de væbnede Svende fulgte efter.

Da de naaede om til Bagsiden af Huset var det paa høje Tid, thi de to Mænd i Skuret havde ved at mærke, at Krampen var sat for Døren, begyndt at ane Uraad og trængte af al Magt paa for at aabne den, men med en lynsnar Bevægelse jog Kvinden, der holdt Vagt udenfor, et Par af sine Fingre igennem Jernbøjlen som Lukke for Krampen. Smerten, det voldte hende, idet der blev sparket til Døren inde fra Skuret, var nær ved at afpresse hende et Skrig, men hun bed sine Læber til Blods uden at

aabne dem — endnu et Spark, og det knagede i de spinkle Kvindefingre, idet Krampen bevægede sig og var ved at give efter — et Øjeblik endnu og hun vilde ikke kunne have udholdt Pinen længer, da Benene i begge Fingre maatte være knuste — — et sidste dundrende Spark — —

„Hjælp — til Hjælp!“ stønnede hun og sank halvt afmægtig sammen, idet Ridderen og Svendene kom ilende til.

De drog hendes lemlæstede Fingre ud af Bøjlen, og Krampen gik fra — Døren var aaben og to vilde Karle sprang frem, den ene svingende en Økse, den anden en lang Kniv.

„Af Vejen!“ skreg den ene, „eller jeg hugger jer til Plukfisk —“

„Aa nej, ikke denne Gang go'e Karl,“ svarede Ridderen, idet han drog sit Slagsværd og ramte hans ene Arm, saa den sank ned ved hans Side og Øksen røg ud af Haanden. Som en Tiger sprang da den vilde Karl ind paa Livet af ham og greb ham i Struben, men den ene af Svendene kom ham til Hjælp, og snart laa Stimanden rallende paa Jorden; den anden kæmpede med en af Vaabensvendene, hvem han havde saaret med sin lange Kniv, men blev omsider overmandet og sprællede paa Jorden ved Siden af sin blødende Kammerat.

Begge blev forsvarligt bundne paa Hænder og Fødder og bragt ind i Herberget; men Ridderen vendte sig til den behjertede Kvinde, som atter var kommen til sig selv og havde draget Hætten over sit Hoved, og spurgte:

„Hvo er I fremmede, som har frelst Kong Valdemar fra at falde i dette Baghold, og hvad véd I om denne Sag? Lig en Mand har I baaret Smerten og sat jert eget Liv i Vove — følg mig og lad mig forbinde Haanden, og sig os da alt, hvad I véd.“

„Kun saare lidet er det, hvad jeg kender til Sagen, men saa meget hørte jeg ved at lytte til de tvende Stimænds Snak i Skumringen, at Kongen skulde have været ryddet af Vejen paa Anstiftelse af hans Fjender, og at en vis Røde-Ran, som ligger skjult i Krattet med sin Bande, skulde have været behjælpelig ved Udaaden. Hvo jeg er — kan være lige meget, jeg er en, som ønsker at være og forblive ukendt — glemt af dem, som engang har vidst hvem jeg var.“

Inden Ridderen ret kunde komme sig af sin Forundring, var hun borte og havde draget den anden Kvinde med sig. Men hidlokket af Raabene og Vaabnenes Klirren var de øvrige Svende og Folkene fra Herberget kommen til med den tykke Vært i Spidsen, der af lutter Forskrækkelse ikke

kunde mæle et Ord, og baade Gaardsrum og Skur blev undersøgt; derpaa skred man til at forhøre de to fangne Karle baade paa Kryds og Tværs, men midt i Skænkestuen stod Valdemar Birgersøn bleg af Rædsel ved Tanken om den Fare, han nys var undsluppen —

Han vilde fort af Sted, vilde ej afvente at Vejret bedagede sig, og han truede og bad i Flæng, og uddelte Befalinger til alle Sider. Kun med Møje lykkedes det Drosten og Kammersvenden at stille ham tilfreds, han fik dog afvente Dronningen og det øvrige Følge, der kun var draget fremad i smaa korte Dagsrejser den sidste Del af Vejen, mens han selv i utaalmodig Hast var ilet frem, mente de. Og da der var truffet alle Foranstaltninger til yderligere Sikkerhed, og Vagt var posteret rundt om Herberget, slog han sig da omsider til Taals for Natten, spiste et forsvarligt Maaltid, som hans egen Kok havde tilberedt, drak sin varme Kryddervin og lagde sig til at sove, mens han lod de andre vaage.

Efter Kvinden, den behjertede Kvinde, som havde faaet sin Haand lemlæstet, og hendes Ledsagerinde, søgtes der forgæves; men Tanken om hende voldte ikke Valdemar nogen Bekymring, forstyrrede ham ej heller i hans Søvn — ingen Drøm viste

ham hendes af Smerte fortrukne Aasyn, eller sagde ham hvo hun var!

Men da Solen næste Morgen var staaet op over Sundet, hvis Bølger nu havde lagt sig til Hvile, og Skuden, der bar den fordrevne svenske Drot, stævnede over imod Sjællands Kyster, da traf nogle af Lagmanden Ebbe Ulfsøns udsendte Mænd to Kvinder ved en Bondehytte, hvor de havde søgt Tilflugt, den ene i en saare lidende og forkommen Tilstand. De blev saa førte til Lagmanden, der undredes saare ved Synet af den syge Kvinde, som bar sin ene Haand i et Bind og hvem han mente at kende vel nok, og da han havde huset dem i nogle Dage, lod han i al Hemmelighed skikke Bud til Kong Magnus Ladelaas.

Nogle Uger senere blev en Fange bragt til Laholm Slot i Halland.

Det var Jutta Eriksdatter af Danmark, hvem Magnus saaledes omsider havde faaet i sin Vold, og hvem han nu fandt for godt at holde tilbage under sikker Forvaring i den danske Provins tillige med hendes Søn, indtil Kong Erik kanske selv fordrede hende udleveret. „Gør med mig, hvad I vil — jeg har intet mere at tabe eller vinde,“ sagde hun.

Rundt om i Sverrig og Danmark saavel som i Norge spurgtes det omsider, at hun

sad fangen, men ingen havde synderlig Medynk med Kong Valdemars Frille, der havde krænket sin egen Søster og syndet saa svarligen mod hende og den hellige Kirke — visselig var det kun den velfortjente Straf der ramte hende, den bandlyste, forløbne Nonne!

Men heller ingen saa' hendes Taarer, naar hun i lange, søvnløse Nætter i Anger væltede sig paa sit Leje. Bod — hvormed kunde hun gøre Bod, sone alt hvad hun havde forbrudt? Et helt langt Liv vilde ej kunne forslaa dertil — hendes Syndeskyld laa og brændte hende paa Sjælen, den gnavede Nat og Dag, der var en slig stingende Pine i at kende denne Foragt for sig selv, der ingen Sinde lod hende Ro — —

Og Straffen der ventede hisset — ak, var hun dog aldrig født til Verden!

Sofie — Agnes — Lave — de steg frem imod hende alle, ligesom de engang vilde gøre det paa Dommens Dag — hun søgte i Rædsel at skyde dem fra sig, og flyede til Alterets Fod, søgte at gemme sig selv ind under det hellige Skjul.

Men det kunde ogsaa hænde, at naar hendes Øjne faldt paa liden Erik, hendes Elskovs forbudne Frugt, de gamle syndefulde Tanker og Længsler da kom over hende, at hun atter drømte sig tilbage i

hans Favn, der havde besnæret hende, kendte sig greben af den gamle søde, daarende Sanserus, og ej kunde ønske det skete usket, ej kunde ønske sig de Minder fattigere, der havde gjort hende Livet saa skønt og livsaligt for en Stund — nej, heller have levet dette Liv fuldt ud, have tømt Bægeret til Bunds, end at have henslæbt Tiden, tom og fattig paa Glæde og have tæret paa sig selv i Længsel, der ingen Sinde blev stillet —

Thi ingen kan vel ganske gøre Vold paa sin Natur, og hendes havde været slig, at hun maatte elske og give sig hen.

Men bagefter fastede hun og hudflettede sig med Svøben, der skar i hendes hvide Kød, saa at Blodet, det varme Blod flød i lange, røde Striber —

Bod, Bod, Bod!

XIV.

Der var mange Mennesker forsamlet i Nyborg, hvor Danehoffet blev holdt, og det stærkt befæstede Slot, hvor Kong Erik og hans fagre Dronning, Agnes af Brandenborg, for det meste opholdt sig, var fuldt af fyrstelige Personer og Gæster. Borggaarden vrimlede af Riddere, Væbnere og Svende, om Aftenen skinnede Lysene ud gennem Vindusgluggerne, og Giger og Fløjter klang fra Højenloftssalen, hvor strunke Herrer og Fruer og Møer i Gyldenstykkes Kjorteler, med Haartop og Slør dansede til Kæmpevisens Toner, hvor ældre Riddere legede Skaktavl og slog Tærninger, og stundom i Stridens Hede fordrede hinanden ud til Tvekamp næste Dag, thi at „drage Sværd i selve Kongens Gaard“ var under Dødsstraf forbudt enhver. Edelknaber i deres korte Skarlagen Trøjer fo'r rundt og bød Most og varm Kryddervin omkring, og adskillige

af de gode danske Mænd ravede alt imellem omkring med en lille Rus og maatte gelejdes bort, for at Grænserne for Sømmelighed og god Skik ved Hove ej skulde overskrides.

Overalt i Staden. hvis Handel og Skibsfart var i svær Opkomst efter de Privilegier. Kong Erik havde skænket den, var der ogsaa fuldt af Liv og Røre. og i de smaa, smudsige Herberger drak Krigsknægte og Søfolk hinanden til i Pors og tysk Øl, og svirede og larmede, saa Bysvendene maatte skride ind og det kom til blodige Slagsmaal. Nu nærmede Danehoffets Slutning sig dog, og blandt andre vigtige Forhandlinger havde ogsaa den afsatte svenske Konges Sag været bragt frem.

Erik Glipping havde udtalt sig til Gunst for den Fyrste, som han selv engang havde været med til at støde fra Tronen, og som nu i længere Tid havde været hans Gæst, og skønt hans ældre, erfarne Raadgivere rystede paa Hovedet. var det dog nu fastslaaet. at Valdemar Birgersøn skulde støttes med en Hjælpehær imod sin Broder, den mægtige Magnus Ladelaas, og at den danske Konge vilde gøre hvad han formaaede, for at skaffe ham til hans Ret igen.

„Et uoverlagt Løfte frygter jeg, Herre Konge,“ sagde gamle Jon Little. „Valdemar

Birgersøn vil ej kunne holde sig ret længe paa Tronen, selv om det skulde lykkes for en Tid at genindsætte ham i de gamle Rettigheder, og Magnus er visselig bedre at have til Ven end til Uven — han er en Fyrste, der ej vilde tage i Betænkning at strække sin Haand ud efter den fulde Herskermagt i det ganske Norden, om det kom saa vidt."

„Han har endnu ej betalt mig de seks Tusinde Mark Sølv for Hjælpen jeg ydede ham, men skyder sig ind under de vanskelige Tider."

„Og mener I kanske, at Valdemar vilde holde sine Løfter, Herre Konge? Han, som kun tænker paa at strække sine Lemmer paa bløde Bolstre og at fylde sin Bug eller gantes med Kvindfolk, som ingen Sinde vidste at styre sig selv end sige sit Rige, hvad kan der vel ventes af ham?"

Erik vendte sig med Uvilje bort, maaske mest fordi han vel maatte føle, at Jon Little havde Ret; men der var sagtens ogsaa det i hans Natur, der var for beslægtet med Valdemar, til at han skulde kunne dømme ham.

Og saa blev det derved, at Valdemar Birgersøn endnu en god Stund dvælede hos Erik, lod sig den danske Kost smage og nød godt af hans Gæstevenskab. For

Sofie var det en bitter Ydmygelse, endog den skønne, godhjertede Dronning Agnes med Deltagelse tog sig af hende og ingen tænkte paa at krænke hende — men at hendes Husbond var en ynkelig Herre, det var alle enige om.

Ingen led dog saa lidt at se ham som Lave Algotsøn, for hvem hans Ophold der ved Hove var en daglig Pine.

„Slig Usselryg,“ sagde han og knyttede sin senestærke Haand, „ej er der levnet ham Marv og Saft i Knoglerne, mere lad og blødagtig end nogen Tid tilforn rækker og strækker han sit lange Kadaver, og mere gul og blodløs ser han ud med hver Dag der gaar! Om nogen gav ham Ulivssaar heller end at forhjælpe ham til Regimentet paa ny, det var saa vist en god Gerning og ingen Synd — en ærlig Ridder betænker sig allen Fals to Gange paa at drage Sværdet for saa ussel en Karls Skyld.“

Lave Jonsøn var ikke længer den frejdige Ungersvend, der altid lige glad gik løs paa Livet. Den brede Skikkelse og det djærve Aasyn var nu en sat og alvorlig Mands, de lyse, godmodige Øjne under de buskede Bryn kunde stirre En saa sært haardt og barskt i Møde, som om han gav den ganske Verden en god Dag. Faamælt var han bleven og var ikke god at bides med, naar han

blev vred, Sværdet havde jo ingen Sinde siddet fast i Balgen hos ham. Fæste sig en Husfrue til sin Gaard, der kunde føde ham Børn og forplante Slægten, havde han endnu ikke kunnet bestemme sig til, nu gik han der og blev en underlig, sær Brumbasse, det mærkede han selv.

Men han var ikke desmindre bestandig velset af Kong Erik, der vidste, at han i ham ejede en af sine bedste og paalideligste Mænd, der ingen Sinde svigtede, hvor det gjaldt. —

Det trak ellers svært i Langdrag med Løftet, der var givet Valdemar Birgersøn; Erik var, naar det kom til Stykket, dog ikke rigtig vel til Mode ved at gøre sig den mægtige Ladelaas til Fjende, og vedblev at trække Tiden ud. Næsten et helt Aar havde Valdemar og hans Dronning med deres Følge nu gæstet Danmark, saa gjordes der omsider af den danske Hær et Indfald gennem de skaanske Provinser ind i Sverrig, men det førte ikke til noget andet end Plyndring og Rov, og Magnus tvang Valdemar til at vende tilbage til Danmark med uforrettet Sag. Han kunde have ladet sig nøje med den Del af Riget der var bleven levnet ham, erklærede Magnus, nu havde han ved sin egen troløse Opførsel selv for-

spildt Retten ogsaa til denne Del, og var nu for stedse udelukket fra Tronen.

Dog gjorde Valdemar, hvis ustadige Sind ikke lod ham have Ro, efter et halvt Aars Tids Forløb atter et Par afmægtige Forsøg paa at vinde Riget tilbage, men med Hjælpen fra dansk Side var det ude, for Magnus Ladelaas havde vundet Erik ved nye Løfter og ved at udbetale ham en Del af den Sum, han var ham skyldig, og de tvende Konger havde sluttet Fred og Forlig og beseglet det ved at aftale et Ægteskab mellem Dankongens Søn, den lille Prins Erik og Magnus' lille Datter Ingeborg, saa ethvert Haab var nu ude for den afsatte Konge.

Sin Trøst fandt han i en ny Frilles Arme. Jomfru Kirstina, en skaansk Adelskvinde, havde han ført med sig fra sit sidste mislykkede Tog, og hun, ikke hans Ægtehustru, fulgte ham, da han sidste Gang drog bort fra Danmark. Men Dronning Sofie, der blev tilbage hos sine Frænder, svækket af Kummer og Sygdom, saa' ingen Sinde sin uværdig Ægteherre mere, for nogen Tid efter, da han havde været uforsigtig nok til atter at begive sig til Sverrig, lod hans Broder ham gribe og sætte i Fængsel paa Nykøping Slot, hvor han forblev, skønt i et mildt Fangenskab, indtil sin Død 1302. Og heller

ikke sine Børn fik den haardt prøvede Kvinde mere at se, den ældste maatte dele Faderens Fangenskab, den anden døde i Norge, just paa samme Tid som der indtraf Budskab om, at Agnes Eriksdatter var sovet hen i det Kloster i Skaane, hvor hun havde henlevet de sidste Par Aar, æret og elsket for sin Fromhed og Gudsfrygt, og forsonet med den Kirke, som hun engang havde krænket.

„Hun var den sidstfødte af os,“ sukkede Sofie, „og først kaldtes hun bort! Monne Gud Herren ej forbarmer sig, at jeg vorder den næste?“

* * *

Ridder Lave Jonsøn stod ude paa Dæmningen ved sin Gaard og saa' paa Folkene, der udbedrede nogle Steder, hvor Jorden var skreden, og lagde en ny Kampestens Sætning paa begge Sider.

Der var Travlhed baade ude og inde, for han havde nu omsider gjort Alvor af at kaare sig en Brud og havde fæstet en Ungmø, Jomfru Eline af Slægten Blaa, der om føje Tid skulde drage ind paa Borgen som Husfrue.

Sælsomt nok var det at tænke paa, syntes han, hun var saa fager og fin, end i sin Ungdoms Vaar, og han ældre og vejr-

bidt, knarvorn og kedsommelig, men det var, som om hun bragte Solskin med sig og som om der lagde sig Glæde og nye Forhaabninger over hans Liv ved hende; Aarene han havde spildt fik han vel med Guds Hjælp indhente igen. Saa var han da nu paa Færde alle Vegne, selv i Fadebur og Kælder, i Lo og Lade, meget var der at udbedre og forandre, for alt var gaaet som det bedst kunde, selv havde han jo kun været saare lidet til Huse.

„Naa Bent, hvad bringer Du?“ spurgte han den gamle Vaabensvend, som nærmede sig.

„En liden Bondedreng bragte dette Brevskab, strenge Hr. Ridder, han havde faaet det til Besørgelse af en Fisker, og det havde Hastværk, sagde han.“

Lave greb Pergamentsbladet, men da han havde saare ondt ved at tyde Skrift, voldte det ham en Del Besvær at læse det, skønt det kun var nogle faa Ord, det indeholdt. Men da han havde forstaaet, hvad det gjaldt, fo'r Blodet ham til Hovedet —

„Guds hellige Død og Pine, jeg maa af Sted saa fort som mulig — Bent, lad sadle vore Heste, Du kan følge med — eller lad heller Martin, han er yngre og raskere og jeg har Hastværk, det er kanske et Menne-

skeliv det gælder — en syg er det, som kalder mig —“

„Hvad nu — Kvældsmaden skulde En vel have Forlov at æde først,“ brummede den gamle.

Nogle Timer senere drog Ridder Lave og hans Svend af Sted.

Det begyndte at dunkle, Regnen piskede ned og Blæsten hvinede og peb i de bladløse Træer. Men det kymrede ikke Lave, for det Budskab han nys havde faaet var et saadant, at intet vilde have holdt ham tilbage, selv om Himmel og Jord havde staaet i ét, og af Sted gik det da i susende Galop, saa at Svenden havde ondt ved at følge ham.

„Hvorhen gælder Farten, strenge Hr. Ridder?“ havde Svenden dristet sig til at spørge. Og Svaret havde lydt: Til Skaane. —

— - —

XV.

Paa Fogedgaarden Åbo i Malmøhus Len sad ud paa Eftermiddagen den næste Dag en Kvinde i en af de rummelige, men lavloftede Stuer.

Hun sad i en flettet Halmstol mellem Væggen og Ildstedet, og var stablet op med Puder og Hynder og indhyllet i et Skindtæppe, der skjulte hendes afmagrede Skikkelse; Ansigtet var voksblegt og Kinderne hule, og hun stirrede frem for sig med et Par matte, feberhede Øjne, en Gang imellem strøg hun sig med en mager, rystende Haand hen over Panden og Haaret, der var yppigt og svært men stærkt isprængt med graat, og sammenholdtes oppe paa Hovedet af et Silkenet.

At det ingen Almueskvinde var saas let, selv om ikke en maarbræmmet Kaabe og en fin, dunkelblaa Sindalkjortel, der hang paa Væggen, og en guldbeslaaet Bønnebog

samt nogle Smykker, der laa paa Skiven foran hende, havde antydet det.

Og dog vilde sikkert ingen i hende have genkendt Kongedatteren, den skønne Jomfru Jutta af Danmarks Land!

En lang og tung Pilegrimsvandring havde hendes Liv været fra hin Dag, da hun havde revet sig løs af sin Elskers Arme, og bagefter halvt mod sin Vilje og i bevidstløs Tilstand var bleven bortført fra Ramundaboda.

Hvo var han, som paa sin Ganger førte hende bort fra Forsmædelsen og Faren og bragte hende i Sikkerhed til Lagmandens Gaard, hvor hun fødte sit Barn og hvor hun siden forblev i Maaneder og Aar, uantastet og forglemt som det lod, indtil Haan og Foragt, og det Skarn og Smuds der kastedes paa Valdemar Birgersøns Frille, da det opdagedes hvo hun var, atter fordrev hende fra hendes Tilflugtssted?

Først længe efter skulde hun erfare det. endog en Røst i hendes Indre vel maatte have sagt hende det, og nu, mange Aar derefter, da hun har døjet Fangenskab og Lidelse og Døden har sat sit Mærke paa hende, nu har hun skikket ham Bud, at han faar komme, og sidder her i Aftenskumringen og venter paa ham.

Sidder og venter mens Solen daler bag

den lille Birkelund og dens sidste Straaler spiller paa Indsøens blanke Flade. Stille og tyst er det omkring hende i den trange Stue, hvor hendes Pige er i Færd med at tilberede hendes Aftendrik — —

Vil han komme? Har han faaet Budskabet hun skikkede ham, og vil han efterkomme hendes Begæring?

Det er Tiden nu, at han kan være her — ja — hørte Du noget, Ingrid? Hovslag af Heste hist ude paa Vejen?"

Tys — — ja. Rødmen farver for et Øjeblik hendes gustne Kind og hun retter sig lidt i Sædet, stirrer hen imod Døren —

Og saa mødes de da atter Ansigt til Ansigt de tvende — Jutta Eriksdatter og Lave Jonsøn.

Hun ser paa den lavstammede, kraftige Mand med det brede, rødsprængte Ansigt og de lyse Øjne, der vidt opspilede er hæftede paa hende, og hun kender ham næppe. Og han — ja vel maa han stirre og undres — er denne udtærede, døende Kvinde den fagre Jutta, der i sin Stolthed og sit Overmod mente, at hun kunde tage Kampen op med den ganske Verden?

Han staar og har bestandig ikke et Ord at sige, det er som om der stiger noget op i hans Hals, der vil kvæle ham. — —

Saa rækker hun omsider Haanden frem —:

„I have Hjertens Tak, Lave Jonsøn, at I kom! Ej har jeg forskyldt, at I viste mig den Godhed, men ej kendte jeg i min Nød og Vaande nogen anden at skikke Bud til end eder.“

Hans dybe Røst er hæs og underlig haard, da han fremstammer sit Svar: „Begribeligvis — I gjorde Ret deri, om jeg ellers kan gøre noget for eder — endog jeg næppe véd hvordan —“

„Visselig maa I sige det, I som alt har gjort saa meget! Ej ventede I og tog min Tak, da I havde ført mig til Lagmandens Gaard og frelst mig af Fjendehaand, dog vidste jeg, at det maatte være eder!“

„Kun ringe Held bragte den Fart eder; jeg mente dog, at der var I vel forvaret —“

„Jeg var saa, der vistes mig al Ære og Hæder som højbaaren Gæst, indtil det spurgtes, at Lagmanden husede den bandlyste Nonne, Valdemar Birgersøns Slegfred! Da fornam jeg, at der hviskedes om mig i hver en Vraa, onde Øjne fulgte mig, det var som kendte jeg mit Hjerte gennemstunget af skarpe Sværd for hvert Haansord jeg hørte, og saa til Slut drog jeg bort derfra. Jeg tænkte jeg kunde naa af Lande, bort, langt bort, en Pilegrimsfærd til det hellige Land, men ej skulde det være saa —“

Og i afbrudte Ord fortæller hun om sin

Færd, hvorlunde hun blev syg og ej kom videre end til Skaane, hvor hun i Herberget ved Malmø fik Lejlighed til at frelse Valdemar Birgersøns Liv, men derefter blev taget til Fange af Kong Magnus' Mænd paa Ebbe Ulfsøns Gaard og ført til Laholm, hvorhen de ogsaa bragte hendes Søn; hvorlunde hun nu omsider tillige med denne*) atter har sin Frihed og nyder Kaar, der nogenlunde anstaar hendes høje Byrd, og om den lange tærende Sot, der snart vil ende med Døden —

Om sin Anger taler hun — om de mange Kampe hun har stridt — —

Det er som et Skriftemaal hun aflægger, og Lave, der andægtig lytter til, forstaar at det letter hendes ængstede og forpinte Sind, og nikker med større og større Deltagelse i sit ærlige Aasyn; af og til farer han med Haanden hen over Øjnene, det er som om der stiger noget fugtigt op i dem.

„Ja,“ siger hun, „det var som om jeg ikke kunde dø roligt, forinden jeg havde talt med eder endnu en Gang, Lave, og fortroet eder hvad der laa mig paa Sinde, samt bedt eder bringe min Søster, som nu

*) Han fik i Aarenes Løb flere Forleninger i Sverrig, og fra ham nedstammer Slægterne Lewenhaupt og Lejonhofvud.

sidder ensom og forladt nede i Danmark, min sidste Hilsen og Bøn om Tilgivelse — den hun sikkert ej vil nægte mig naar hun spørger, hvad jeg har lidt for mit Livs Vildfarelser! Ej er det let at stride mod sit eget Kød — ak, hvi er Verden saa skøn? Mig drog dens rige, brogede Færd, mig drog Forlængsel efter at smage Elskovs stærke og søde Magt — held den, som ej kender de stærke, lokkende Drifter, som ej griber efter den Lyksalighed, der svinder som en Lygtemand — —"

„Lad fare at drage Minderne frem," siger Lave med dæmpet Røst, „I lade Fortiden hvile."

„Fortiden — ja, ja, ogsaa for eder rummer den Bitterhed! Ak, Lave Jonsøn, I sige mig for vist, at I intet Nag længer bærer til den arme Jutta, og at I vil lade en Messe læse for mig, naar jeg nu snart er vandret heden, paa det at min Sjæl snarlig maa fries af Skærsildens Luer og gange ind til Paradisets Glæde?"

Og Lave sværger højtideligt, som svor han paa Evangeliebogen, og for sidste Gang ser han et Smil fare hen over det udtærede Aasyn, og hører den matte Røst tilhviske ham en Tak —

I var mig tro — var mig en sand Ven til det sidste, jeg vidste det jo," siger hun.

Lave tier — han tænker paa sin unge Fæstemø derhjemme — Krist signe hende og bevare hende for alt ondt, ingen Sinde skal han med sin gode Vilje volde hende Sorg og Drøvelse, nej, nej — intet skal hun vide om, hvad der engang var — skærme og vogte hende skal han af yderste Evne — —

Endnu en Stund dvæler han hos den døende Kongedatter, og det er som om der lægger sig en stille, højtidsfuld Fred over den. En liden Fugl synger udenfor i Buskene, Solens allersidste Straaler lyser ind i Kammeret med sit varme, gyldne Skær — endnu en Gang drømmer Jutta sig tilbage til sin Ungdoms første Aar, det er for hende, som om hun atter gik i Abildgaarden i Roskild og aandede Blomsternes søde Duft, vuggende sig i lyse Forhaabninger om den Højhed og Glans og al den rige Lykke Livet skal bringe hende — det er som om hun maa stirre sig blind i Solens blændende Straaleglans — did op mod Lyset — Herligheden — —

Men den næste Morgen, da Lave Jonsøn atter drager bort, har Jutta Eriksdatter udstridt Livets Kamp, og han kan bringe Meddelelsen om hendes Død til hendes Frænder i Danmark, der kun lidet kymrer

sig derom, og til den Søster, der længst har lært at glemme og tilgive.

Tilbage sad den Frue saa sorrigfuld,
Al hendes Glæde var lagt under Muld.

* * *

Ikke fulde to Aar overlevede Dronning Sofie sin Søster.

Samme Aar, 1286, da Erik Glipping maatte lade sit Liv i Finnerup Lade, fandt ogsaa hun omsider den Fred, hun alt længe havde sukket efter; dog spurgtes kun lidet om hendes sidste Dage, og i al Stilhed blev hun jordet i sit Fødelands Jord.

Men i Norge sad stolt Ingeborg, den myndige Frue, og styrede for sin Søn, den unge Kong Erik, som alle sine Dage vedblev at gaa i hendes Ledebaand. Magtsyg kaldtes hun af Norges Stormænd og Gejstligheden, og hendes Søn kaldte de „Præstehaderen"; med Danmark laa hun stadig i Kiv om sin ubetalte Medgift, og Kongemorderne fra Finnerup Lade søgte og fandt Tilflugt i Norge; men Krigen, der brød løs under hendes Sønner, af hvilke Hakon rimeligvis efter Tilskyndelse af hende en Tid mente, at han nok med en vis Ret kunde strække Haanden ud efter sin myrdede Morfaders Krone, den oplevede hun ikke.

Kun lidt over fem og fyrretyve Aar gammel døde Dronning Ingeborg, savnet og begrædt men ogsaa hadet og frygtet af mange, der i hende kun saa' en alt for herskesyg og bydende Aand — hun, den sidste af Erik Plovpennings fire Døtre, og den eneste af dem, om hvem det vel kunde siges: at for hende Lykkens Guldtærning randt!

Dog fik ogsaa hun trange Dage at fornemme, mest i hendes sidste Leveaar, da Sønnerne ej kunde forliges, men den stærke Hakon truede med at tage hele Magten. Plettet blev ogsaa hendes Minde i Danmarks Krønike for det Sindelag hun viste mod det Land, der havde fostret hende, og ikke altid lige blid faldt Dommen over hende ud; men for det norske Folk stod hun fremdeles som den fredsæle Magnus Lagabøters højsindede Dronning og den svage Eriks viljestærke Moder, og i Sagnet levede i lange Tider hendes Navn, om hvem det engang i Fryd og Jubel hed:

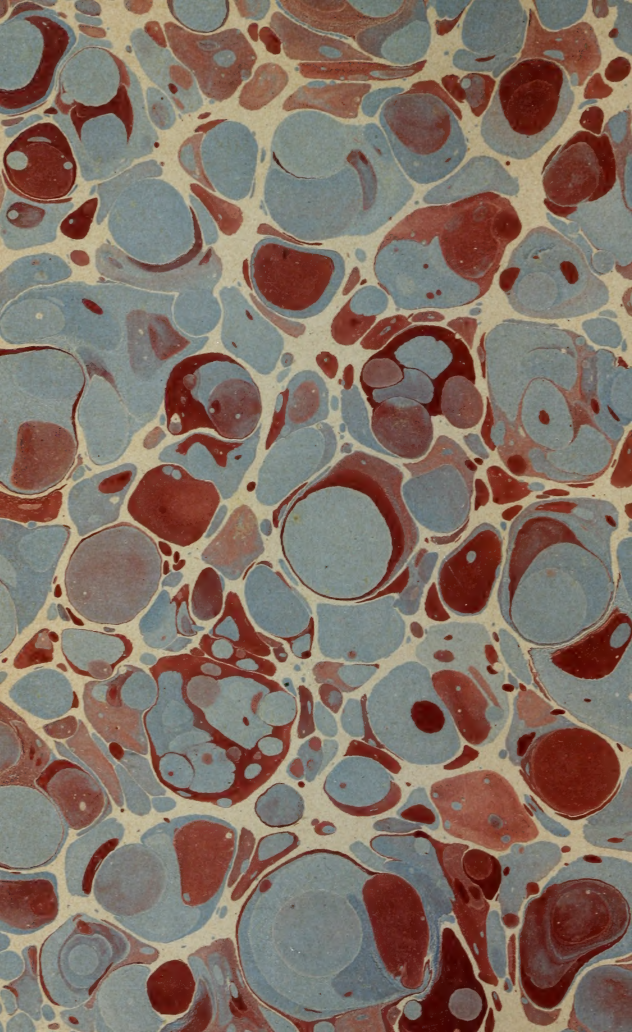
Den Jomfru hun kom fra Danmarks Land,
Konning Eriks Datter den væne,
Og Magnus han favner sin Brud paa Stand.
Krist signe de unge Ædlinge to —
Men Gud for Lykken mon raade.

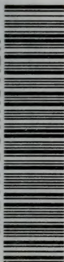
Benyttede Kildeskrifter:

B. S. Thrige: Erik Plovpennings Døtre. Historisk Arkiv 1877.

Gejer: Svenska folkets historia.

C. Ramsgaard: Birger Jarl og hans Sønner

UTL AT DOWNSVIEW
D RANGE BAY SHLF POS ITEM C
39 13 02 05 01 006 9